

Ekonomihögskolan, Lunds universitet
Kandidatuppsats i redovisning
FEKK01
VT 2011

LUNDS UNIVERSITET
Ekonomihögskolan

K2 eller K3

– vilket regelverk bör ett företag välja?

Handledare: Erling Green

Författare: Sandy Bevanda
Carl-Magnus Bondhus
Daniel Bränholm
Johan Holgersson

Sammanfattning

Titel:	K2 eller K3 – vilket regelverk bör ett företag välja?
Seminarium datum:	2011-06-03
Ämne/kurs:	FEKK01, Examensarbete kandidatnivå, 15 högskolepoäng
Författare:	Sandy Bevanda, Carl-Magnus Bondhus, Daniel Bränholm, Johan Holgersson
Handledare:	Erling Green
Nyckelord:	K2, K3, IFRS for SMEs, Bokföringsnämnden, jämförbarhet
Syfte:	Syftet med uppsatsen är att utifrån empiri och teori redogöra för skillnader mellan de praktiska tillämpningarna av K2 eller K3. Därtill diskutera om företags val mellan att redovisa enligt K2 eller K3 beror på behov av redovisningsprincip och/eller intressenters efterfrågan och påverkan. Likaså är syftet att dra en slutsats gällande vilket regelverk som bör anses mest lämpligt för ett <i>medelstort</i> företag.
Metod:	Uppsatsen bygger på primärkällor i form av intervjuer där kvalitativ metod använts. Vi har även använt oss av sekundärkällor i form av remissvar, artiklar, litteratur samt internetkällor.
Teoretiska perspektiv:	Studiens teori har sin utgångspunkt i Bokföringsnämndens K-projekt.
Empiri:	Den empiri som presenteras utgörs av fyra olika intervjuer samt sex remissvar till K2 och K3.
Resultat:	En viktig skillnad mellan regelverken är att K2 präglas av ett regelbaserade normer medan K3 präglas av principbaserade normer. Vilket regelverk som betraktas mest lämpligt för ett <i>medelstort</i> företag beror på dess bransch, intressentkrets samt dess behov av redovisningsprincip. Då K3 ger ett större utrymme för bedömningar medan K2 kan sägas begränsa bedömningsmöjligheten kommer K3 i många fall vara mest gynnsamt för ett <i>medelstort</i> företag.

Abstract

Title	K2 or K3 – Which regulatory framework should the companies choose?
Seminar date	2011-06-03
Course	FEKK01, Degree Project Undergraduate level, Business Administration, undergraduate level, 15 ECTS credits
Authors	Sandy Bevanda, Carl-Magnus Bondhus, Daniel Bränholm, Johan Holgersson
Advisor	Erling Green
Key words	K2, K3, IFRS for SMEs, The Swedish Accounting Standards Board, comparability
Purpose	Our purpose is to present the differences between the practical usage of K2 and K3. We'll discuss if a company choose to implement K2 or K3 depending on the need of the reporting standard or stakeholders demand or influence. The aim is that the conclusion will present which regulatory framework will be the most favorable for a <i>midsize</i> company.
Methodology	Throughout the completion of the thesis, a qualitative method has been used with interviews as a primary source. We've also used secondary sources like articles, literature, referral responses as well as web pages.
Theoretical perspectives	The theory of the study has its basis in the Swedish Accounting Standards Board's "category project".
Empirical foundation	Interviews of four experts, as well as six different referral responses of K2 and K3 is the empirical foundation of this thesis.
Conclusions	One important difference between the regulatory frameworks is that K2 is bound by rule-based standards and K3 by principle based standards. The most favorable framework for a <i>midsize</i> company depends on what industry it's in, the need of a specific accounting standard and also the influence of the stakeholders. K3 will in general provide more alternatives for the company's annual report and in many cases be more favorable than K2.

Förord

Inledningsvis vill vi tacka vår handledare Erling Green för vägledning under uppsatsens gång. Vi vill även tacka våra respondenter; Caisa Drefeldt, Claes Norberg, Gunbritt Persson samt Eva Törning. Stort tack för att ni har tagit er tid att ställa upp på intervjuer samt svara på följdfrågor under arbetets gång.

Lund juni 2011

Sandy Bevanda

Carl-Magnus Bondhus

Daniel Bränholm

Johan Holgersson

Innehållsförteckning

1 INLEDNING	1
1.1 BAKGRUND	1
1.2 PROBLEMDISKUSSION	3
1.3 SYFTE	7
1.4 FORTSATT DISPOSITION	7
2 METOD	9
2.1 METODANSATS	9
2.1.1 Kvalitativ metod	9
2.1.2 Induktiv ansats	10
2.2 REFERENSRAM	11
2.3 INSAMLANDE AV EMPIRISKT MATERIAL	11
2.3.1 Primär- och sekundärdata	11
2.3.2 Val av respondenter	11
2.3.3 Intervjuförfarande	13
2.4 KÄLLKRITIK	13
3 TEORETISK REFERENSRAM	15
3.1 SYFTET MED REDOVISNING	15
3.2 NU GÄLLANDE NORMER	17
3.3 GRUNDLÄGGANDE REDOVISNINGSPRINCIPER	20
3.4 RÄTTVISANDE BILD OCH JÄMFÖRBARHET	21
3.5 K-PROJEKTET	22
3.6 K2 - DET FÖRENKLADE REGELVERKET	23
3.7 K3 - UPPRÄTTANDE AV ÅRSREDOVISNING	24
3.8 K4 - IFRS	25
3.9 IFRS FOR SMES	26
3.10 UTLÄNDSK LAGSTIFTNING	27
3.10.1 Fransk lagstiftning	27
3.10.2 Tysk lagstiftning	28
3.10.3 Brittisk lagstiftning	29
4 SKILLNADER MELLAN REGELVERKEN	31
4.1 SKILLNADER MELLAN K2 OCH K3	31
4.1.1 Grundläggande redovisningsprinciper	32
4.1.1.1 Grundläggande redovisningsprinciper K2	33
4.1.1.2 Grundläggande redovisningsprinciper K3	34
4.1.2 Utseendet på balans- och resultaträkning	35
4.1.2.1 Utseendet på balans- och resultaträkning enligt K2	35
4.1.2.2 Utseendet på balans- och resultaträkning enligt K3	36
4.1.3 Avsättningar	36
4.1.3.1 Avsättningar enligt K2	37
4.1.3.2 Avsättningar enligt K3	37
4.1.4 Periodisering	38
4.1.4.1 Periodisering enligt K2	39
4.1.4.2 Periodisering enligt K3	40

4.1.5	<i>Utgifter för forsknings- och utvecklingsarbeten</i>	41
4.1.5.1	<i>Utgifter för forsknings- och utvecklingsarbeten enligt K2</i>	41
4.1.5.2	<i>Utgifter för forsknings- och utvecklingsarbeten enligt K3</i>	42
4.1.6	<i>Säkringsredovisning</i>	42
4.1.6.1	<i>Säkringsredovisning enligt K2</i>	44
4.1.6.2	<i>Säkringsredovisning enligt K3</i>	45
4.2	SKILLNADER MELLAN K3 OCH IFRS FOR SMES	46
4.3	SKILLNADER MELLAN K3 OCH UTLÄNDSK LAGSTIFTNING	47
5	EMPIRI	49
5.1	PRESENTATION AV REMISSINSTANSER	49
5.1.1	<i>Far</i>	49
5.1.2	<i>Svenskt Näringsliv</i>	49
5.1.3	<i>Sveriges Redovisningskonsulters Förbund</i>	50
5.1.4	<i>Skatteverket</i>	50
5.1.5	<i>Handelshögskolan Göteborgs universitet</i>	50
5.1.6	<i>Uppsala universitet</i>	50
5.2	SAMMANSTÄLLNING AV REMISSVAR	51
5.2.1	<i>Översiktlig tabell på remissvar</i>	51
5.2.1.1	<i>Inställning till K2</i>	51
5.2.1.2	<i>Inställning till K3</i>	52
5.2.1.3	<i>Inställning till IFRS</i>	52
5.2.1.4	<i>Ökar K3 jämförbarheten med utländska företag?</i>	53
5.2.1.5	<i>Vilka ytterligare förändringar bör K3 genomgå innan fastställandet?</i>	53
5.2.1.6	<i>Hur skulle den slutliga strukturen i K3 kunna se ut?</i>	54
5.3	PRESENTATION AV RESPONDENTER	55
5.3.1	<i>Eva Törning</i>	55
5.3.2	<i>Caisa Drefeldt</i>	55
5.3.3	<i>Claes Norberg</i>	56
5.4	SAMMANSTÄLLNING AV RESPONDENTSVAR	57
5.4.1	<i>Översiktligt tabell på respondentsvar</i>	57
5.4.2	<i>För- och nackdelar med K2</i>	58
5.4.3	<i>För- och nackdelar med K3</i>	59
5.4.4	<i>Vilka faktorer påverkar företagens val mellan K2 och K3?</i>	59
5.4.5	<i>Innebär K3 en ökad jämförbarhet med europeiska länders onoterade företag?</i>	60
5.4.6	<i>Kan skillnaderna mellan K2 och K3 påverka intressenters bedömning av företaget?</i>	61
5.5	GUNBRITT PERSSON - KONTORSCHF SWEDBANK STRÖMSTAD	61
6	ANALYS	63
6.1	SKILLNADERNA MELLAN DEN PRAKTISKA TILLÄMPNINGEN AV K2 OCH K3	63
6.1.1	<i>Grundläggande redovisningsprinciper</i>	63
6.1.2	<i>Utseende balans- och resultaträkning</i>	64
6.1.3	<i>Avsättningar</i>	65
6.1.4	<i>Periodisering</i>	66
6.1.5	<i>Utvecklingsutgifter</i>	66
6.1.6	<i>Säkringsredovisning</i>	67
6.2	FAKTORER SOM PÅVERKAR FÖRETAGS VAL MELLAN K2 OCH K3	68
6.2.1	<i>Intressenter</i>	68
6.2.2	<i>Behov av redovisningsprincip</i>	69
6.2.3	<i>Bransch</i>	70
6.3	KAN SKILLNADERNA MELLAN K2 OCH K3 PÅVERKA INTRESSENTERS BEDÖMNING AV FÖRETAGET?	71

6.3.1 Skatteverket.....	72
6.3.2 Externa ägare.....	72
6.3.3 Banker.....	73
6.4 INNEBÄR K3 EN ÖKAD JÄMFÖRBARHET MED EUROPEISKA LÄNDERS ONOTERADE FÖRETAG?.....	74
7 SLUTSATS	75
8 FÖRSLAG TILL FRAMTIDA STUDIER	78
KÄLLFÖRTECKNING	79
BILAGOR.....	83
BILAGA 1	83
BILAGA 2	84
BILAGA 3	85
BILAGA 4	86

Förkortningar

ABL	Aktiebolagslagen (SFS 2005:551)
ARC	Accounting Regulatory Committee
BFL	Bokföringslagen (SFS 1999:1078)
BFN	Bokföringsnämnden
BFNAR	Bokföringsnämndens allmänna råd
EU	Europeiska unionen
EES	Europeiska ekonomiska samarbetsområdet
EFRAG	European Financial Reporting Advisory Group
FAR	Föreningen Auktoriserade Revisorer
IAS	International Accounting Standards
IASB	International Accounting Standards Board
IASC	International Accounting Standards Committee
IFRS	International Financial Reporting Standards
IL	Inkomstskattelagen (SFS 1999:1229)
K	Kategori
ML	Lagen om Mervärdesskatt (SFS 1994:200)
RFR	Rådet för finansiell rapportering
RR	Redovisningsrådet
SMEs	Small- and medium-sized entities (små och medelstora företag)
SOU	Statens Offentliga Utredningar
SRF	Sveriges redovisningskonsulters förbund
ÅRL	Årsredovisningslagen (SFS 1995:1554)

1 Inledning

Det inledande kapitlet har för avsikt att belysa bakgrunden till K-projektet. Därefter presenterar vi vår problemdiskussion och problemställning. Avslutningsvis presenteras vårt syfte med problemdiskussionen som bakgrund samt uppsatsens fortsatta disposition.

1.1 Bakgrund

Redovisningen har under historiens gång speglats av att varje land har nationella regler vilket kan föranleda svårigheter vid jämförelse av företag mellan olika länder. Den redovisningsmässiga avvikelserna beror på skillnader i ekonomiska och politiska strukturer. Historiskt sett har finansieringssystemet spelat stor del i utformningen av redovisningsprinciper då intressenter, såsom finansiärer, haft inflytande på dess utformning. Även länders skattekoppling har haft stor påverkan på skillnader i redovisning då olika redovisningsval ger olika skatteeffekter när det är kopplat. I och med den ökade globala handeln har redovisningsfrågan länder emellan blivit viktigare.¹

I syfte att harmonisera redovisningsskillnaderna grundades 1973 International Accounting Standards Committee (IASC). De utvecklade ett trettiotal standarder vid namn International Accounting Standard (IAS). Under 1990-talet började IAS användas av europeiska länder och år 1996 tillämpades IAS i 56 länder i sin helhet eller delvis. Spridningen av standarden ökade kraven och pressen på IASC. Kritik för svaga nationella normsättare och små finansiella resurser utmynnade 2001 i en omfattande omorganisation. Efter omorganiseringen ändrades namnet på organisationen till International Accounting Standard Board (IASB) samtidigt som det inte längre enbart var revisorer som representerade organisationen, utan även olika grupper ur näringslivet. De äldre IAS standarder som inte förändrades behöll sina beteckningar, medan IASB:s nya standarder kom att kallas International Financial Reporting Standards (IFRS).²

Europeiska Unionens (EU) bidragande till fri rörlighet av varor och tjänster för medlemsländerna under 1990-talet samt eurons införande 1999 kan ses som en förklaring till det ökade

¹ Jan Marton, Pär Falkman, Marie Lumsden, Anna Karin Pettersson, Gunnar Rommel, *IFRS – I teori och praktik* (Bonnier 2008 s. 3).

² Marton m.fl. *IFRS – I teori och praktik*, s. 2-4.

behovet av gemensamma redovisningsregler.³ EU beslutade 2002 att tillämpa IASB:s standarder med krav på att samtliga noterade företag inom unionen skulle tillämpa IFRS från och med 2005. Utbredningen har fortsatt och idag kräver eller tillåter över 100 länder i världen IFRS.⁴

Globaliseringen har haft ett väsentligt inflytande på nationell redovisning under det senaste decenniet, vilket genererat en ökad utvecklingstakt på det svenska redovisningsområdet. Den ökade internationaliseringen har i sin tur fordrat att svensk normgivning anpassats till internationell normgivning samt de av EU antagna redovisningsstandarder. Den svenska redovisningslagstiftningens utopi är att alla företagsformer skall tillämpa samma redovisningsprinciper, i den mån det går att möjliggöra. Idag gällande redovisningslagstiftning har dock blivit kritiserat av flertalet organisationer⁵ för dess komplicerade utformning, främst gällande regleringen kring *mindre företag*, vilken anses för svår och omfattande för företag av dess karaktär.⁶

Bokföringsnämnden (BFN) har sedan 2004 arbetat med att utveckla fyra samlade regelverk för olika kategorier (K) av företag som finns enligt svenska definitioner och gränsvärden. De kategorier BFN har fastställt är:⁷

K1 – företag med en omsättning < tre miljoner kronor

K2 – *mindre* företag⁸

K3 – *större* företag⁹

K4 – företag som i koncernredovisningen tillämpar IFRS

För att ge en överskådlig bild över vilka som får tillämpa de fyra kategorierna av regelverk har nedanstående figur infogats. Figuren illustrerar sambandet mellan vilket regelverk som skall tillämpas beroende på hur ett företag avslutar sitt räkenskapsår. Detaljer kring detta kommer redogöras i nästkommande kapitel.

³EU, 1990 – 1999 Ett Europa utan gränser, http://europa.eu/abc/history/1990-1999/index_sv.htm, Hämtat 13 april 2011.

⁴ Marton m.fl. *IFRS – I teori och praktik*, s. 2.

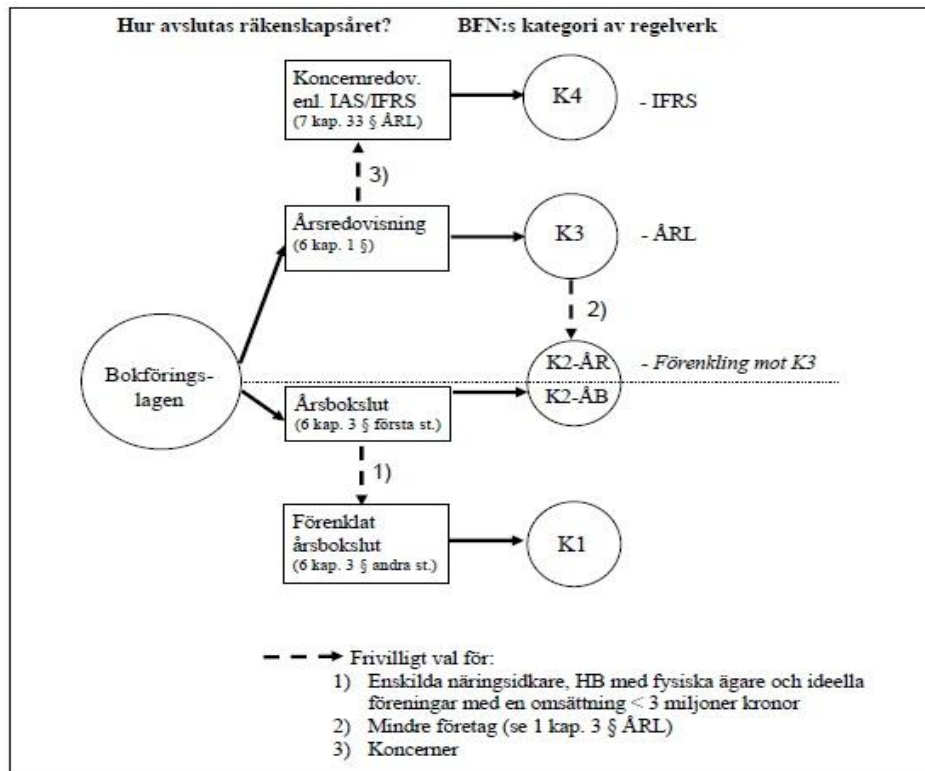
⁵ Bland annat Far, Skatteverket och Svenskt Näringsliv.

⁶ Intervju med Eva Törning.

⁷ Bokföringsnämnden, *Information om K-projektet*, <http://www.bfn.se/aktuellt/info-kprojekt.pdf>. Publicerad 26 oktober 2009. Hämtad 27 april 2011.

⁸ Se förklaring i avsnitt 1.2.

⁹ Se förklaring i avsnitt 1.2.

Figur 1 Hur avslutas ett räkenskapsår

Källa: www.bfn.se

Syftet med K-projektet, som de fyra samlade regelverken kallas, är att sammanfoga dagens gällande redovisningsstandarder och allmänna råd med de specifika förutsättningar som gäller för olika kategorier av företag.¹⁰ I förlängningen innebär denna sammanslagning att en förenkling av företagets upprättande av årsbokslut och redovisning föreligger då samtliga regler för varje kategori av företag finns i ett samlat regelverk. Varje enskild kategori av företag erhåller ett huvudregelverk upprättat och standardiserat efter dennes redovisningsmässiga behov, dock kommer det alltid att finnas en möjlighet för *mindre* företag att tillämpa normgivning avsedd för en högre kategori.¹¹ Detta innebär att, teoretisk sätt, kan företag som klassificeras som ett *mindre företag* men inte uppfyller de krav som fordras för att kategoriseras som ett *större företag* välja att upprätta årsredovisning enligt den senare kategorins regelverk.

1.2 Problemdiskussion

K3 - *upprättande av årsredovisning*, kommer utgöra huvudregelverk för samtliga företag som upprättar årsredovisning men inte upprättar koncernredovisning enligt internationella regler. K3 kommer emellertid fungera som regelverk för alla *större företag* samt alla företagsformer

¹⁰ Bokföringsnämnden (Dnr 07-30) *Förslag till nytt allmänt råd med tillhörande vägledning*, s. 1.

¹¹ Bokföringsnämndens vägledning, *Upprättande av årsredovisning (K3)* 1 kap. 3 p.

som skall avsluta sitt verksamhetsår med årsredovisning. Företag som klassificeras som *mindre* kan välja att tillämpa, de redan idag befintliga, K2-reglerna.¹² Utkastet till K3-reglerna remissbehandlas under våren 2011, dock befaras ytterligare förseningar och när regelverket kommer färdigställas samt implementeras är i dagsläget ovisst.¹³

Från och med den 1 november 2010 gäller nya gränsvärden för vad som är att betrakta *mindre* och *större* företag. De nya gränsvärdena skall tillämpas på räkenskapsår som börjar 1 november 2010 eller därefter. Företag som inte uppfyller något eller enbart ett av kriterierna nedan klassificeras som ett *mindre* företag och får idag frivilligt tillämpa K2-regelverket. Med *större* företag avses de företag som uppfyller minst två av tre kriterier nedan och skall tillämpa K3-regelverket när det implementeras. Kriterierna som föreligger enligt 1 kap. 3 § årsredovisningslagen (ÅRL) är följande:

- Medelantalet anställda uppgår till mer än 50 under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren,
- Balansomslutningen uppgår till mer än 40 miljoner kronor under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren,¹⁴
- Nettoomsättningen i företaget uppgår till mer än 80 miljoner kronor under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren¹⁵

De höjda gränsvärdena har skapat ett stort spann mellan *mindre* och *större* företag. Skillnaden mellan gränsvärdena anses idag vara för bred och ”för stora” företag klassificeras som *mindre* företag.¹⁶ Innan gränsvärdena ökade var skiljelinjen mellan ett *mindre* och *större* företag 50 anställda, 25 miljoner kronor i balansomslutning och 50 miljoner kronor i nettoomsättning. När K3 utkastet skrevs var dess tänkta användare de företag klassificerade som *större* enligt gamla gränsvärden. Till följd av de ökade gränsvärdena omfattas dock allt fler företag av K2-regelverkets förenklingar.

Företag kategoriserade som *mindre* kan välja att tillämpa K3 om de önskar ta del av de redovisningsprinciper som följer av regelverket. När K3 implementeras innebär det att varje företag måste göra en avvägning mellan vilket regelverk de vill använda. Med utgångspunkt från

¹² Bokföringsnämndens vägledning, Upprättande av årsredovisning (K3) 1 kap. 3 p.

¹³ Peter Nilsson, Kort om K3-reglerna för årsredovisningsföretag, Skattenytt nr 5 2011.

¹⁴ Tidigare 25 miljoner kronor.

¹⁵ Tidigare 50 miljoner kronor.

¹⁶ Intervju Eva Törning 11 april 2011.

K3-utkastet som publicerades juni 2010 föreligger det väsentliga skillnader mellan regelverkens praktiska tillämpning och dessa differenser kan komma att påverka företagets val mellan regelverken.

Vi har valt att huvudsakligen fokusera på ett *medelstort* företags val mellan de två regelverken. Noterbart är att det inte finns en tydlig definition av vad som avses med termen *medelstort* företag, varken på nationell- eller internationell nivå. Vi har fastställt att ett *medelstort* företag, här, är ett företag som ligger över de gamla gränsvärden för ett *större* företag men under gränsen för vad som betraktas vara ett *större* företag enligt idag aktuella gränsvärden.

Valet mellan de två studerade regelverken kommer till stor del bero på det individuella företagets behov vid upprättande av dess finansiella rapporter. Är företaget intresserade av att exempelvis värdera tillgångar till verkligt värde alternativt anskaffningsvärde eller att göra avskrivningar på ett visst sätt? Det finns emellertid en stor efterfrågan från såväl ägare, externa intressenter som företagen själva gällande hur de finansiella rapporterna upprättas samt vilken information de genererar. Exempelvis hur banker ställer sig till skillnader som uppstår i redovisningen av finansiell information? Därtill, inte minst, är upplysningar och rättvisande bild faktorer som måste beaktas vid avvägningen.

K2-regelverket är ett förenklat regelverk och får enbart tillämpas av *mindre* företag. Förenklingsreglerna tillåter K2-företag att exempelvis tillämpa schablonmodeller vid periodisering och avskrivning samt färre upplysningskrav i jämförelse med K3. Regelverket inskränker även i vissa fall alternativa regler som finns i ÅRL, exempelvis att värdera vissa tillgångar till verkligt värde.¹⁷ K2-regelverkets standardisering medför sammanfattningsvis att företag som väljer K2 som redovisningsprincip inte alltid uppvisar en lika rättvisande bild av dess finansiella ställning jämfört med om de tillämpat K3.

K3 är ett principbaserat regelverk.¹⁸ Det innebär att företag i stor mån ges möjlighet att göra bedömningar utifrån dess specifika situation, förutsatt att det är inom ramen för principerna i K3. Höga krav ställs på redovisningen samt att den upprättas i enlighet med regelverkets principer. Därtill är upplysningskraven betydligt mer omfattande än de som ställs i K2. Å ena sidan kommer tillämpningen av K3 som redovisningsprincip i många fall gynna företag, framförallt då regelverket exempelvis tillåter värdering av finansiella tillgångar till verkligt värde samt att uppskrivningsreglerna tillämpas fullt ut. Därtill ger K3 större potential att utnyttja

¹⁷ Bokföringsnämnden (Dnr 07-30) s. 1.

¹⁸ Bokföringsnämnden (Dnr 07-30) s. 1.

den rätt som följer av ÅRL, exempelvis aktivering av egenupparbetade tillgångar samt värdering av tillgångar till verkligt värde. Å andra sidan kan företag uppfatta regelverket mer komplicerat och kostsamt att införa i komparation med K2.

Valet mellan att tillämpa K2 och K3 kan även styras av vilken typ av bransch företaget är verksam i. Då det föreligger väsentliga skillnader mellan tillämpningen av regelverken kan vissa verksamhetsområden gynnas av redovisningsprinciper som endast finns i ett av regelverken. Exempelvis kommer det vara mer fördelaktigt att tillämpa K3 för innovationsföretag vilka har stora utgifter för egenupparbetade immateriella tillgångar. K2-rådet förbjuder aktivering av dessa utgifter medan K3-rådet tillåter att de tas upp som tillgång i den mån utställda rekvisit är uppfyllda.

Inom EU skiljer sig redovisningsregler för onoterade företag åt mellan olika länder. Detta har sin grund i att historiska och kulturella händelser har påverkat den nationella utformningen av redovisningen mellan medlemsländerna. IFRS infördes år 2005 för noterade europeiska koncerner och det blev då enklare att jämföra företag inom EU på koncernnivå. Däremot är det fortfarande svårt att jämföra svenska onoterade företag mot andra onoterade företag inom EU eftersom det ännu inte finns någon harmonisering av lagstiftningen. Därför har vi valt att undersöka de skillnader som uppstår mellan det kommande regelverket K3 och gällande redovisningsnormer i ett fåtal europeiska länder. Detta för att få en inblick hur det kan påverka jämförbarheten mellan onoterade företag inom EU.

Mot denna bakgrund beskriver föreliggande uppsats de väsentliga skillnader som, i praktiken, kan uppstå vid tillämpningen av antingen K2-regelverket eller K3-regelverket. Den teoretiska basen utgörs av de idag fastställda K2-reglerna och förslaget till K3-reglerna. Utöver att belysa de skillnader som uppstår för företagen när dessa redovisar enligt de två olika redovisningsprinciperna diskuterar vi även hur dessa skillnader eventuellt kan påverka intressenters bedömning av ett företag. Då det kommer vara frivilligt att tillämpa K3 för företag som ligger under gränsen för *större företag* har vi även valt att fokusera på vilka eventuella incitament berörda företag har att tillämpa K3 när regelverket kan tillämpas. Därtill har vi valt att undersöka vilka skillnader som uppstår i redovisningen mellan svenska onoterade företag som kommer tillämpa K3 och onoterade företag i andra EU-länder. Detta för att urskilja hur lagstiftningen ser ut i olika EU-länder och om jämförbarheten i onoterade företag inom EU påverkas. Avslutningsvis håller vi en diskussion kring vilket regelverk som bör betraktas mest lämpligt för ett *medelstort* företag hållas. Resonemanget kring detta bygger på vad som fram-

kommit vid empiri och analys av ovanstående problemdiskussion. För att konkretisera problemdiskussionen valde vi följande problemformuleringar:

- Vilket regelverk bör anses vara mest lämpligt för ett *medelstort* företag?
- Vilka skillnader i redovisningen kan uppstå om ett företag tillämpar redovisningsregelverken K2 eller K3?
- Kan skillnader i redovisningen påverka företagets intressenter?
- Vilka eventuella incitament har företag att tillämpa K2 alternativt K3?
- Hur påverkar K3 jämförbarheten mellan svenska onoterade företag och onoterade företag inom EU?

1.3 Syfte

Syftet med uppsatsen är att utifrån empiri och teori redogöra för skillnader mellan de praktiska tillämpningarna av K2 eller K3. Därtill diskutera om företags val mellan att redovisa enligt K2 eller K3 beror på dess behov av redovisningsprincip och/eller intressenters efterfrågan och påverkan. Likaså är syftet med studien att dra en slutsats gällande vilket regelverk som bör anses mest lämpligt för ett *medelstort* företag.

1.4 Fortsatt disposition

Kapitel 2 – Metod

Metoden beskriver hur studien är genomförd och vilken metodansats vi använt oss av. Avslutningsvis diskuteras även studiens tillförlitlighet i form av källkritik.

Kapitel 3 – Teoretisk Referensram

Detta kapitel består tillsammans med kapitel fyra av den teoretiska delen av uppsatsen och kommer båda vara grund för empiri och analys. Vi beskriver i detta kapitel både dagens gällande redovisningsnormer, K-projektet samt internationella regelverk .

Kapitel 4 – Skillnader mellan regelverken

I detta kapitel klargörs huvudsakliga skillnader mellan de olika regelverk vi valt att belysa i denna uppsats. Vi jämför också skillnaderna mellan K3 och utländsk lagstiftning.

Kapitel 5 – Empiri

Empirin utgörs av remissvar till K3-regelverket samt intervjuer med respondenter som är relevanta för uppsatsens syfte. I intervjuerna har frågor ställts för att få svar på de frågor som uppkom när vi gick igenom teorin och de valda regelverken.

Kapitel 6 – Analys

I analysen diskuteras den teoretiska referensramen, skillnader mellan regelverken och empirin utifrån syftet och frågeställningarna. Vi diskuterar de mest väsentliga skillnader mellan K2 och K3, men även olika faktorer som påverkar företags val mellan regelverken samt intressenters påverkan vid val av regelverk.

Kapitel 7 - Slutsats

Slutsatsen presenterar studiens resultat och besvarar våra inledande frågeställningar.

2 Metod

Vi inleder kapitlet med metodval och kommer sedan redogöra för uppsatsens tillvägagångssätt som består av empiri- och teoriinsamling. Vi kommer därefter presentera våra respondenter samt hur vi gått tillväga med våra intervjuer. Avslutningsvis kommer vi belysa i vilken utsträckning vårt val av teori och empiri kan anses tillförlitligt samt genererar en korrekt bild.

2.1 Metodansats

Föreliggande uppsats avser beskriva de skillnader som uppstår när företag upprättar finansiella rapporter baserat på de studerade regelverken. Mot denna bakgrund har vi valt att tillämpa en kvalitativ metod med en induktiv ansats. Avsikten är att utifrån litteratur och empiri framhäva de skillnader som föreligger vid tillämpning av studerade normgivningsregler, men även konkretisera ovan nämnt syfte genom en djupgående analys av de väsentliga skillnader som förekommer mellan regelverken.

2.1.1 Kvalitativ metod

Vid val av metod har vi utgått från problemställningen och då vi har en explorativ problemställning, vilket innebär att vi koncentrerar oss på några få undersökningsenheter och utför en djupare inblick i dessa, har vi valt att tillämpa en kvalitativ metod.¹⁹ Vid användandet av en kvalitativ metod är det fördelaktigt att beskriva en specifik situation. Därav har vi valt att översiktligt framställa de regelverk denna uppsats ämnar studera. Då vi avser söka förståelse för hur företag och dess intressenter påverkas av det kommande K3-regelverket och det i nuläget finns begränsad kunskap om detta då det inte är färdigt, har vi använt oss av intervjuer med experter inom området. Med anledning av detta anser vi att det är mest fördelaktigt att använda oss av en kvalitativ metod. Vid kvantitativ metod används förutbestämda standardiserade intervjuer med samma systematiserade frågor till alla respondenter.²⁰ Då det finns relativt få som har kunskap om det nya regelverket är denna metod inte lämpad för vår uppsats.

¹⁹ Dag Ingmar Jacobsen, *Vad, hur och varför: om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen*, (Studentlitteratur 2002 s. 56).

²⁰ Knut Halvorsen, *Samhällsvetenskaplig metod*. (Studentlitteratur 1992 s. 87).

Vid kvalitativ metod tolkar sig undersökaren fram till en teori. Denna tolkningsprocess är väsentlig vid vår studie då det inte förekommer klara regler eller instruktioner gällande denna process. Det är dock viktigt att bedöma tolkningarna och undersöka om det exempelvis finns överensstämmelse mellan teori och empiri samt om tolkningarna är teoretiskt förankrade.²¹

2.1.2 Induktiv ansats

Denna uppsats utgår från en induktiv ansats, där utgångspunkt tas i empirin och syftet är att generera ny teori. Vid användandet av en induktiv ansats är det viktigt att utgå från så få förväntningar som möjligt och samla in all relevant information om ämnet för att sedan systematisera insamlad data. Med utgångspunkt från data formuleras sedan teorier.²²

Deduktiv ansats, som tillsammans med induktiv ansats är de vanligaste metodstrategierna, utgår istället från befintlig teori och syftet är att testa teorin och förhoppningsvis utveckla denna. Beroende på resultatet som framkommer när en deduktiv ansats tillämpas kommer teorin antingen förstärkas, förkastas, användas eller förfinas.²³

Enligt Kristina Artsberg anser en del forskare att befintliga teorier inte kan förklara praxis på ett trovärdigt och intressant sätt. Det kan därför vara fördelaktigt att generera nya teorier genom induktiv ansats nära praktiken.²⁴ Mycket av den induktiva- och deduktiva ansatsen handlar om hur öppna de är till datainsamling, där den induktiva ansatsen anses mer öppen för ny information än den deduktiva. Den deduktiva ansatsen används ofta i kvantitativa metoder där intervjuer ofta består av ett större antal standardiserade frågor till respondenter. Vid användning av kvalitativ metod består intervjuerna ofta av flertalet öppna frågor där spontana frågor kan förekomma vilket kan leda till fler oväntade svar. Då denna uppsats behandlar ett ännu inte färdigställt regelverk och ett nyligen implementerat regelverk består befintlig teori till stor del av utkast, regelverk och artiklar skrivna om dem. Med anledning av detta valde vi den induktiva ansatsen. Genom att främst utgå från empirin minskar vi risken för översättningsfel då vi har haft direktkontakt med normsättare av K-regelverken.

²¹Ulf Lundahl & Per-Hugo Skärvad, *Utredningsmetodik för samhällsvetare och ekonomer*, (Studentlitteratur 1999 s. 103).

²²Jacobsen, *Vad, hur och varför: om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen*, s. 35.

²³Kristina Artsberg, *Redovisningsteori – policy och – praxis*, (Liber AB 2003 s. 31).

²⁴Artsberg, *Redovisningsteori – policy och – praxis*, s. 32.

2.2 Referensram

Uppsatsens teoretiska referensram är grunden för läsarens förståelse av studiens analys och slutsatser. Huvudsakligen består referensramen av hur dagens regelverk för redovisning ser ut samt genomgång av skillnader mellan K2 och K3. Vi har ytterligare valt att överskådligt granska andra europeiska redovisningslagstiftningar samt se hur de skiljer sig från reglerna i K3. Grundläggande redovisningsprinciper och annan övergripelig information relevant till K-regelverken finns även med och utgör bakgrund för att öka förståelsen och helheten i uppsatsen. Insamlad data som finns i uppsatsens referensram kommer i första hand från svensk lagstiftning samt nationella och internationella standarder. Vi använder även sekundärdata från de svenska normgivarnas hemsidor samt facklitteratur och artiklar med relevans till uppsatsen. Facklitteraturen består av redovisningsböcker och artiklar publicerade av revisionsbyråer, BFN och facktidningar.

2.3 Insamlande av empiriskt material

2.3.1 Primär- och sekundärdata

Insamling av empiri har gjorts genom både primär- och sekundärdata. Primärdata består av både personliga intervjuer samt telefonintervjuer med experter inom vårt studerade område. Genom intervjuer kan det erhållas djupgående och detaljerad data och värdefulla insikter kan vinnas. Intervjuer höjer undersökningens empiriska värde och är speciellt viktiga i denna uppsats då K3 ännu inte är färdigställt samt att regelverket är helt nytt i Sverige vilket innebär att det finns en begränsad bredd av information ute för allmänheten.

Sekundärdata består av remissvar till K3 publicerade på BFN:s hemsida. Dessa remissvar är skrivna av olika institut och organisationer i Sverige och har alla en mer eller mindre detaljerad genomgång av deras syn på K3-utkastet. Dessa skall fungera som ett komplement till de intervjuer vi genomfört och syftar till att hjälpa till att kunna svara på våra problemformuleringar.

2.3.2 Val av respondenter

Den kvalitativa insamlingen av empiri har skett genom intervjuer med respondenter vars yrkesmässiga position genererar relevans för uppsatsens syfte. Den ena kategorin av responden-

terna består av redovisningsexperter och representanter från normgivande organ inom det område som ämnades undersökas. Den andra kategorin består av en intervju med en banktjänsteman med inblick i kreditbedömning och kan därför likställas med en intressent till företagen. Valet av respondenter gjordes på basis av att dessa kunde bidra med sin professionella syn samt yrkesmässiga erfarenhet, vilket i sin tur ger relevans och reliabilitet till föreliggande undersökning.

Intervjupersoner

Eva Törning	Redovisningsexpert, Grant Thornton, Helsingborg, Personlig intervju 11 april 2011
Caisa Drefeldt	Auktoriserad revisor, KPMG, Göteborg Personlig intervju 15 april 2011
Claes Norberg	Redovisningsexpert, Svenskt Näringsliv, Stockholm Telefonintervju 19 april 2011
Gunbritt Persson	Kontorschef, Swedbank, Strömstad Telefonintervju 19 maj 2011

Eva Törning har arbetat inom redovisningsbranschen i 30 år och har sedan 1993 arbetat specifikt med redovisningsfrågor. Törning sitter även med i Fars policygrupp för redovisning med fokus på SMEs frågor samt jobbar med BFN:s normgivning till bokföringslagen (BFL). Törning är väl insatt i K3 och har skrivit många artiklar på området samt är en ständigt anlitad föreläsare.

Caisa Drefeldt är redovisningsexpert och auktoriserad revisor på KPMG i Göteborg. Drefeldt har sedan 2002 suttit som ledamot för Fars mandat i BFN och har därmed varit involverad vid framtagandet av K-regelverken. Idag sitter Drefeldt även med i Fars policygrupp för redovisning, vilka ansvarar för utgivandet av FAR SRS rekommendationer och uttalanden.

Claes Norberg arbetar som redovisningsexpert på Svenskt Näringsliv och sitter sedan 2008 som ledamot i BFN. Norberg var professor i handelsrätt vid Lunds universitet under perioden 1998-2009. Idag medverkar han även i Expertpanelen för rådet för finansiell rapportering (RFR). Norberg är väl insatt i K2 och K3 då BFN är det organ som tar fram allmänna råd kring regelverken samt att Svenskt Näringsliv lämnat remissvar till BFN gällande K3.

Gunbritt Persson är sedan 1995 kontorschef på Swedbank i Strömstad. Som kontorschef är Persson ytterst ansvarig för kreditgivningen på kontoret. Persson har tidigare varit rörelsechef i Bohuslän där hon varit ansvarig för kreditgivningen i regionen.

2.3.3 Intervjuförfarande

Vi valde att genomföra våra intervjuer i enlighet med en semi-strukturerad intervjuprocess. Dess flexibla struktur möjliggjorde att respondenterna ytterligare kunde bidra med att omformulera alternativt ytterligare problematisera våra frågeställningar kring specifika teman. Vi valde denna typ av intervju då vi inte hade genomgripande förkunskaper kring de mest väsentliga skillnaderna mellan de studerade regelverken och därav önskade få utrymme att ställa följdfrågor baserat på respondentens svar på våra ursprungliga frågor.²⁵ Intervjuerna med Eva Törning och Caisa Drefeldt genomfördes på respondenternas kontor och intervjuerna med Claes Norberg och Gunbritt Persson per telefon. För att minska risken för feltolkningar av data användes ljudinspelning. Mer fokus kunde istället riktas mot intervjun vilket enligt teorin kan leda till fler följdfrågor med längre och mer omfattande svar.²⁶

2.4 Källkritik

Då det endast finns ett utkast till K3-regelverket samt remissvar till detta är det viktigt att granska de källor som skrivit eller uttalat sig om regelverket. Det är även viktigt att beakta att de intervjuer vi genomfört inte kan betraktas objektiva i full bemärkelse då flera respondenter har koppling till regelverket. Drefeldt och Norberg är ledamöter i BFN, och har varit delaktiga vid utformningen av K-projektet. Samtliga respondenter har olika arbetsgivare, vilka kan ha olika mål och önskingar med redovisningsregelverken i Sverige. Med denna vetskap har vi utgått från att en viss subjektivitet föreligger och därmed försökt beakta detta vid analys och slutsats.

Genom att tillämpa kvalitativ metod skapas större skepsis för undersökningen än om en kvantitativ metod använts. Undersökaren måste enligt Holme och Solvang argumentera för att resultatet är hållbart och riktigt.²⁷ Tillförlitligheten för intervjupersonerna måste därför vara hög och med bakgrund att respondenterna delvis sitter med i ledningen i BFN, och delvis varit

²⁵ Bryman & Bell, *Företagsekonomiska forskningsmetoder*, s. 363.

²⁶ Bryman & Bell, *Företagsekonomiska forskningsmetoder*, s. 370.

²⁷ Idar Magne Holme & Bernt Krohn Solvang, *Forskningsmetodik*, (Studentlitteratur 1997 s. 91).

med vid remissarbetet, anser vi att en förståelse av regelverket kan uppnås på ett hållbart och riktigt sätt. Då vi även valt ut ett fåtal remissvar för att se potentiella problem i utkastet till K3-regelverket anser vi även att vi funnit de problem de nya regelverken kan ge upphov till. Genom att låta respondenterna svara på de uttryckta problemen i remissvaren har vi även fått dessa förtydligade samt respondenternas professionella synpunkter om remissvaren.

För att säkerställa att respondenternas svar vid intervjuförfarandena är tolkade på rätt sätt har vi använt oss av en respondentvalidering.²⁸ Därigenom har respondenterna bekräftat att empirin stämmer.

²⁸ Bryman & Bell, *Företagsekonomiska forskningsmetoder*, s. 308.

3 Teoretisk referensram

Vi skall i detta kapitel inledningsvis kortfattat beskriva syftet med redovisning och de redovisningsnormer som gäller idag. Vi kommer därefter gå igenom de grundläggande redovisningsprinciper som är väsentliga för vår uppsats. Sedan går vi in på K-projekten och går kortfattat igenom varje enskild kategori. Avslutningsvis kommer vi beskriva hur redovisningen ser ut i Frankrike, Tyskland och Storbritannien.

3.1 Syftet med redovisning

Hur redovisningen utformas och till vilka intressenter den riktar sig mot beror på en rad olika faktorer såsom företags karaktär, storlek och bransch. *Mindre* företag har inte lika många intressenter och förhållandet i dessa företag blir ofta okomplicerade. Därtill är behovet av finansiell information oftast inte lika stort i ett *mindre* företag som i ett *större* företag. I årsredovisningen skall företag lämna finansiell information om sin verksamhet. Hur användbar denna information är beror på hur relevant samt vilken typ av information som lämnas. Det är även viktigt vem den utlämnade informationen riktar sig till och när utlämningen sker. Den information som lämnas ut påverkas av vilken frihet samt vilka begränsningar ett företag har i sitt urval av information.²⁹

Enligt ÅRL finns det vissa grundläggande principer för hur en årsredovisning upprättas. Dessa allmänna principer är krav på god redovisningssed, överskådlighet samt en rättvisande bild av företagets finansiella ställning. Det finns även sju andra principer som är förenliga med upprättandet av årsredovisning enligt ÅRL. En av dessa principer är att redovisningen skall upprättas enligt bokföringsmässiga grunder där inkomster och utgifter periodiseras till det räkenskapsår affärshändelsen ägde rum och inte när den regleras likvidmässigt.³⁰

Utöver de sju redovisningsprinciper som ÅRL räknar upp finns det även några andra principer som måste beaktas vid upprättande av årsredovisning. Dessa är *matchningsprincipen* och *innebörd och form*.³¹ *Matchningsprincipen* innebär att ett företags kostnader och intäkter ska

²⁹ Hans Edénhammar & Per Thorell, *Företagens redovisning: att förstå årsredovisningar*, (Iustus förlag 2005 s. 15-17)

³⁰ RedR 1, p. Bokföringsmässiga grunder, *Far Samlingsvolymen 2009*, FAR SRS Förlag AB, Stockholm

³¹ RedR 1, p. Andra grundläggande principer, *Far Samlingsvolymen 2009*

matchas mot varandra och redovisas under samma räkenskapsår.³² *Innebörd och form* innebär att information från företag skall spegla de transaktioner och händelser som avses återges. Dessa ekonomiska transaktioner och händelser måste redovisas efter ekonomisk innebörd och inte bara enligt juridisk form. Exempelvis kan ett företag överlåta en tillgång till en annan part så att dokumentationen visar att ägarätten juridiskt har övergått till köparen, men samtidigt kan en överenskommelse om att företaget fortfarande kan erhålla ekonomiska fördelar som förknippas med tillgången. Under sådana omständigheter skulle en redovisning av en försäljning av tillgången inte återge transaktionen på ett korrekt sätt och således måste företag ta hänsyn till den ekonomiska innebörden av en transaktion.³³

För att informationen i de finansiella rapporterna skall vara användbar krävs en del kvalitativa egenskaper i redovisningen. De fyra viktigaste egenskaperna är begriplighet, relevans, tillförlitlighet och jämförbarhet.³⁴ Informationen som lämnas i de finansiella rapporterna måste vara lättbegriplig för användarna.³⁵ Därtill måste informationen även vara relevant för användarna som beslutsunderlag.³⁶ För att vara användbar måste informationen även vara tillförlitlig, informationen får inte vara vinklad eller innehålla väsentliga fel.³⁷ Användarna av de finansiella rapporterna måste ges möjlighet att bilda sig en uppfattning om trender i företagets resultat och ställning. Detta genom att över en längre tid jämföra de finansiella rapporter som företag lämnar.³⁸

Hur lagar och rekommendationer blir utformade beror på vilket syfte redovisningen har. Det finns en mängd externa faktorer som påverkar syftet, exempelvis näringslivets struktur, kunskapsnivå och ekonomiska händelser. Ett av de mest huvudsakliga syftena med redovisning är kapitalmarknadsperspektivet vilket riktar sig till aktieägarens intresse, om denne skall sälja, köpa eller behålla aktier i företaget. Detta medför att redovisningen skall spegla en så korrekt bild av företaget som möjligt, både i nutid samt i närliggande framtid.³⁹

³² Redovisningsrådets rekommendation RR 22 - Utformning av finansiella rapporter, p. 24.

³³ IFRS, Föreställningsramen, p. 35

³⁴ IFRS, Föreställningsramen, p. 24.

³⁵ IFRS, Föreställningsramen, p. 25

³⁶ IFRS, Föreställningsramen, p. 26-28.

³⁷ IFRS, Föreställningsramen, p. 31-32.

³⁸ IFRS, Föreställningsramen, p. 39-42.

³⁹ Skatteverket, *SKV 305 Handledning för sambandet mellan redovisning och beskattning*, s. 53.

3.2 Nu gällande normer

Grundpelarna i den svenska redovisningen är BFL och ÅRL, vilka även betecknas som ramlagar.⁴⁰ Efter att Sverige 1992 undertecknat EES-avtalet blev Sverige skyldigt att följa EU:s bolagsdirektiv. Dessa bolagsdirektiv gäller över svensk intern rätt och styr på så vis hur de svenska lagarna skall utformas. ÅRL kom till efter att Sverige implementerade EU:s fjärde bolagsdirektiv, vilket behandlar årsredovisningsfrågor.⁴¹ Det finns även andra lagar som delvis behandlar redovisningsfrågor, bland annat aktiebolagslagen (ABL), inkomstskattelagen (IL) och lagen om mervärdesskatt (ML).⁴² Då dessa lagar primärt inte behandlar redovisningsfrågor kommer vi inte behandla dessa något ytterligare utan kommer främst fokusera på BFL och ÅRL.

Både BFL och ÅRL hänvisar till god redovisningssed.⁴³ Det är främst denna hänvisning som gör dessa lagar till ramlagar då de måste kompletteras med utomstående normgivning. Den första definitionen av god redovisningssed gjordes i propositionen till 1976 års bokföringslag.⁴⁴ Då löd definitionen:

”...en faktiskt förekommande praxis hos en kvalitativ representativ krets bokföringskyldiga.”

I en senare proposition⁴⁵ uttrycks en ny definition av god redovisningssed:

”... de normer som grundas på – utöver lag och andra föreskrifter – redovisningspraxis och rekommendationer och uttalanden från vissa myndigheter och organisationer.”

God redovisningssed i denna bemärkelse tillämpas dock inte av noterade företag sedan EU antog IFRS.⁴⁶ De skall istället använda sig utav IAS/IFRS, vilket kan ses som god redovisningssed för noterade företag.

Den äldsta normgivaren på redovisningsområdet är Far vilka har givit redovisningsrekommendationer sedan andra världskriget avslutades. Far har dock de senaste decennierna fått en

⁴⁰ En ramlag är en relativt kortfattad lag som främst skall ange mål och riktlinjer. Syftet med en ramlag är att den skall fyllas ut med exempelvis praxis, myndighetsföreskrifter och övriga utomrättslig normbildning.

⁴¹ Stefan Engström, Bokföringsnämnden och rättvisande bild, Balans 8/9 2009.

⁴² Stellan Nilsson, *Redovisningens normer och normbildare*, (Studentlitteratur 2010 s. 47).

⁴³ 4 kap. 2 § BFL, 2 kap. 2 § ÅRL.

⁴⁴ Prop. 1975:104, s. 148.

⁴⁵ Prop. 2006/07:65 s. 205.

⁴⁶ 7 kap. 32 § ÅRL.

allt mindre betydelse som normgivare, och har istället valt att fokusera på avläggande av remissvar och uttalanden i diverse frågor som rör redovisning. Med dessa åligganden är Far fortfarande den största privaträttsliga normgivaren inom svensk redovisning.⁴⁷

De senaste åren har BFN fått en allt större betydelse när det gäller normgivning.⁴⁸ BFN är en statlig myndighet och regeringen utser alla ledarmöter. Enligt de instruktioner BFN har fått av regeringen så skall de:

”... främja utvecklingen av god redovisningssed i företagens bokföring och offentliga redovisning.”⁴⁹

BFN:s huvudsakliga uppgift består i att publicera och ge ut kompletterande normgivning. Detta görs främst genom Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR). Dessa allmänna råd har som huvudsaklig uppgift att komplettera BFL och ÅRL och precisera vad god redovisningssed innebär. De råd som BFN ger ut vänder sig enbart till onoterade företag som skall utforma bokföringsrutiner och upprätta årsbokslut, alternativt årsredovisning.⁵⁰

1989 bildades Redovisningsrådet (RR), vilka bestod av BFN tillsammans med representanter från näringslivet. Dess huvudsakliga uppgift bestod i att ta fram rekommendationer för koncern- och årsredovisning för noterade företag. Dessa rekommendationer baserades främst på de standarder som gavs ut av IASC, nuvarande IASB. På så vis har Sverige under en längre tid varit relativt förberedd på de internationella reglerna och har haft lättare än många andra länder att anpassa sig till de internationella reglerna. När IFRS infördes 2005 blev RR:s rekommendationer inte lika nödvändliga utan fungerade då enbart som normgivare för icke-noterade *större* företag. Efter IFRS införande uppdateras inte RR längre, då BFN tog över normgivningen för de onoterade bolagen. Däremot ligger mycket av det som står i RR till grund för BFN:s K3-projekt.⁵¹

⁴⁷ Stefan Olsson, Sanktioner vid avvikelser från god redovisningssed, (Iustus förlag 2010 s. 26-27).

⁴⁸ Nilsson, *Redovisningens normer och normbildare*, s. 69.

⁴⁹ Bokföringsnämnden årsredovisning 2010 s. 2.

⁵⁰ Bokföringsnämnden årsredovisning 2010 s. 5.

⁵¹ Nilsson, *Redovisningens normer och normbildare*, s. 73.

	NOTERADE FÖRETAG	ICKE-NOTERADE FÖRETAG	
		Följer frivilligt IFRS	Följer ei IFRS
Koncernredovisning	IFRS, RFR 1	IFRS, RFR 1	ÅRL, BFNAR 2000:2 (dvs. BFN alt. RR1-2)
Moderföretag	ÅRL, RFR 2	ÅRL, RFR 2	ÅRL, BFNAR 2000:2
Dotterföretag	ÅRL, RFR 2 alt. BFNAR 2000:2	ÅRL, RFR 2 alt. BFNAR 2000:2	ÅRL, BFNAR 2000:2
Fristående juridisk person (ingår ej i koncern)	ÅRL, RFR 2	Kan ej välja att följa IFRS	ÅRL, BFNAR 2000:2

Tabell 1 Översikt över 2011 års regler som svenska företag följer

Källa: Marton m.fl. *IFRS – i teori och praktik*

I samband med RR:s avskaffande ersattes det av RFR, vilka skall verka för god sed på värdepappersmarknaden. De skall även som de själva uttrycker det;

”internationellt tillvarata svenska intressen gällande redovisningsfrågor”.⁵²

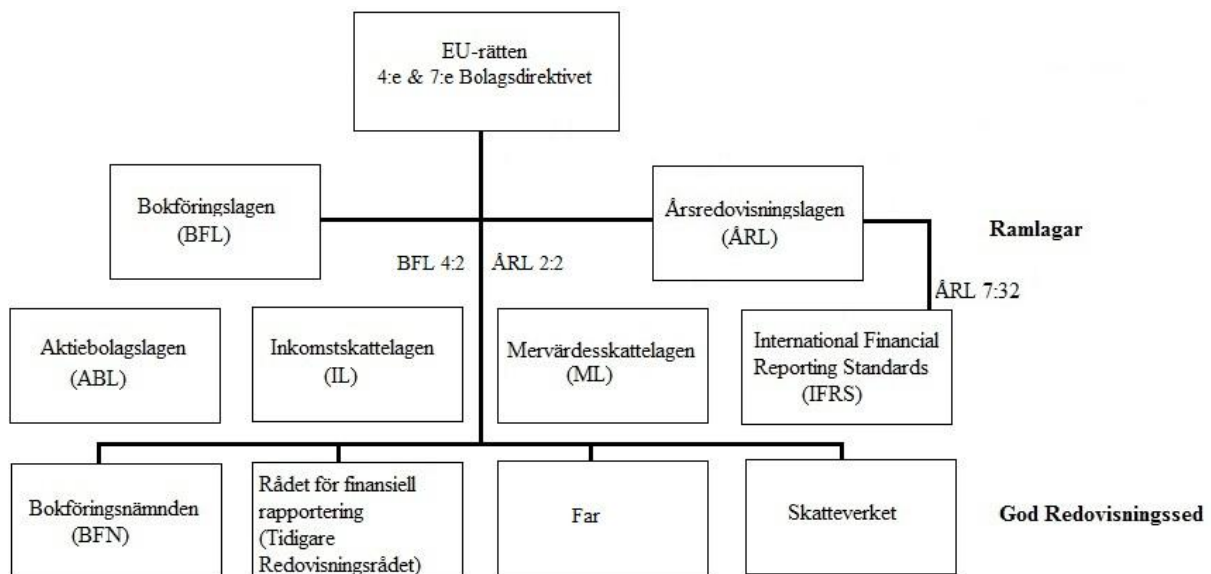
Deras arbete består med andra ord bland annat i att lämna remissvar till IASB i olika redovisningsfrågor och på så vis framföra de åsikter som exempelvis svenska företag kan ha.⁵³

Det sista normgivande organ som vi valt att belysa är Skatteverket. Skatteverket är egentligen ingen formell normbildare utan ägnar sig snarare åt att på egen hand ge ut diverse handledningar. Dessa handledningar uppfattas dock i många fall som en sorts normgivning då de behandlar frågor som rör redovisning och beskattning. Eftersom att Skatteverket är en sådan stor aktör och ger sig in i diskussionen kring redovisning så får de automatiskt också ett starkt inflytande över normbildningen.⁵⁴

⁵² Rådet för finansiell rapportering, <http://www.radetforfinansiellrapportering.se/>, hämtad 13 april 2011.

⁵³ Nilsson, *Redovisningens normer och normbildare*, s. 74.

⁵⁴ Nilsson, *Redovisningens normer och normbildare*, s. 79.

Figur 2 Den svenska normgivningen

Källa: Egen

3.3 Grundläggande Redovisningsprinciper

De företag som inte tillämpar IFRS skall följa de grundläggande principer som finns i ÅRL. Dessa principer går att finna i andra kapitlet. De mest grundläggande principerna är principen om god redovisningssed⁵⁵ och principen om rättvisande bild.⁵⁶

Utöver dessa grundläggande redovisningsprinciper benämner ÅRL ytterligare redovisningsprinciper som skall iaktas vid upprättande av balansräkning, resultaträkning och noter.⁵⁷ Vi skall nedan gå igenom de mest väsentliga för vår studie.

Fortlevnadsprincipen. Företaget skall förutsättas fortsätta med sin verksamhet i all oändlighet och upprätta årsredovisning i enlighet med detta.

Konsekvensprincipen. De olika posterna och delposterna skall värderas, klassificeras och indelas efter samma principer på ett konsekvent sätt från ett räkenskapsår till ett annat.

Försiktighetsprincipen. De olika posterna och delposterna skall värderas med rimlig försiktighet. Tillgångar skall värderas lågt medan skulder skall värderas högt för att på så vis inte underskatta en skuld. Enligt principen får enbart konstaterade intäkter tas med i resultatet.

Bruttoredoivningsprincipen. Tillgångar och avsättningar eller skulder får inte kvittas mot varandra. Detta gäller även intäkter och kostnader.

⁵⁵ ÅRL 2 kap. 2 §.

⁵⁶ ÅRL 2 kap. 3 §.

⁵⁷ ÅRL 2 kap. 4 §.

Vid en jämförelse med IFRS kan det konstateras att ovan nämnda punkter stämmer väl överens med *Föreställningsramen* i IFRS. Det som skiljer dem åt är att ÅRL har krav på försiktighet medan Föreställningsramen istället anger att redovisningen skall vara neutral.⁵⁸ Med neutral avses att de finansiella rapporterna inte får vara vinklade. De finansiella rapporterna skall således inte uppnå ett förutbestämt resultat med hjälp av det urval av information som görs, samt hur de presenteras.⁵⁹

3.4 Rättvisande bild och jämförbarhet

En rättvisande bild inom redovisning innebär att upprätta balansräkning, resultaträkning och noter i sin helhet för att på ett korrekt sätt spegla ett företags finansiella ställning och resultat.⁶⁰ För att ge en förklaring vad som innebär med en rättvisande bild har svenska regeringen slagit fast följande:

” ... övriga föreskrifter i direktivet överordnat krav på att balansräkningen, resultaträkningen och noterna i det enskilda fallet skall innehålla sådan ekonomisk information att läsaren kan få en så riktig bild som möjligt av bolagets ekonomiska situation.”⁶¹

Förklaringen ovan ger inte en heltäckande bild med vad som menas med rättvisande bild utan ansats borde tas utifrån ursprungsbegreppet *”true and fair view”* som från början myntades i brittisk redovisning.⁶² *”True and fair view”* användes i Storbritannien för att försöka förstå och fylla ut lagstiftningen samt rekommendationer. Begreppet användes även i den utsträckning att ta fram rekommendationer som gör det möjligt att undgå lagen för att uppnå en rättvisande bild. Begreppet *”true and fair view”* innebär att använda ett principiellt synsätt där redovisningen ska spegla vad som har hänt i företaget ekonomiskt och samtidigt inte vara beroende av transaktionernas utformning.⁶³

Det kan dock förekomma situationer där det behövs speciella upplysningar för att ge en rättvisande bild. Detta innebär att det i vissa fall kan vara nödvändigt att undgå råd och rekommendationer från normgivande organ för att uppnå en rättvisande bild. Om detta skulle vara fallet

⁵⁸ Marton m.fl. *IFRS – I teori och praktik*, s. 46.

⁵⁹ IFRS, *Föreställningsramen*, p. 36.

⁶⁰ ÅRL 2 kap. 3 §.

⁶¹ Prop. 1995/96:10 del 2 s. 11.

⁶² Mary Arden (1997), Truer and Fairer View: a European perspective, *The European Accounting Review* nr 6:4, s. 676.

⁶³ Edenhämmar & Thorell, *Företagens redovisning – att förstå årsredovisningar*, s. 31.

måste företag som är försatt i denna situation lämna upplysningar om avvikelserna och samtidigt motivera skälen till dessa. Det går däremot inte att uppvisa en rättvisande bild i alla situationer, det är exempelvis inte tillåtet att avvika från en lagbestämmelse bara för att uppnå en rättvisande bild.⁶⁴

Jämförbarhet inom redovisning kan uppnås på två olika sätt, dels mellan olika företag dels vid jämförelse av redovisningen mellan olika räkenskapsår.⁶⁵ Det är inte tillåtet att byta värderingsprinciper, klassificeringar eller indelning av poster från ett räkenskapsår till ett annat. Om detta sker till följd av lagändringar eller förändringar i rekommendationer är det förenligt med god redovisningssed.

Redovisningen skall utgöra ett bra underlag för beslut hos företaget och därför måste informationen vara jämförbar mellan olika räkenskapsår, därför är det inte lämpligt att byta redovisningsprincip år efter år. Detta visar också på att det är viktigt att upplysa om när byte av redovisningsprinciper utförs och de anledningar som styrker ett byte.⁶⁶

3.5 K-projektet

BFN har tidigare utgivit allmänna råd och vägledningar för olika företagskategorier som *mindre*, *mellan* och *större* företag samt koncerner. Dessa råd och vägledningar har i huvudsak grundat sig i rekommendationer från RR. Utformningen av de tidigare allmänna råden innebar att det fastställdes en ursprungsrekommendation och sedan gjordes förenklingar anpassade för varje företagskategori.⁶⁷

Anpassningen av ursprungsrekommendationen ansågs inte vara ett effektivt arbetssätt eftersom den var svår att förenkla och anpassa. Svårigheter uppkom då det var problematiskt att bestämma vilka delar man skulle exkludera i förenklingarna, både på principiella grunder samt av beaktande gällande krav på tilläggsupplysningarna.⁶⁸ Regelverken ansågs även bli

⁶⁴ RedR 1, p. Allmänna principer, *Far Samlingsvolymen 2009*

⁶⁵ Marton m.fl. *IFRS – I teori och praktik*, s. 30.

⁶⁶ Marton m.fl. *IFRS – I teori och praktik*, s. 31.

⁶⁷ Ulrika Berling, Jenny Falk & Pär Falkman, *K2 – Årsredovisning i mindre aktiebolag*. 2008, Ernst & Young, s. 6.

⁶⁸ Berling, Falk & Falkman, *K2 – Årsredovisning i mindre aktiebolag*, s. 6.

alldeles för omfattande, speciellt för de *mindre* företagen och regelverken ansågs därför mer och mer oanvändbara. Mot denna bakgrund fastställde BFN att en förändring var nödvändig.⁶⁹

Till följd av detta beslutade BFN år 2004 att förändra normgivningen angående god redovisningssed. Den stora förändringen låg i att förenkla det existerande regelverket och införa olika regelverk för olika typer av företagsformer. Projektet benämns K-projektet och delades upp i fyra olika kategorier efter vilken typ av företagsform samt hur utförlig årsredovisning som måste upprättas i olika typer av företag enligt lagstiftningen i BFL.

K1 utgör regelverk för den minsta företagsformen där exempelvis enskild näringsidkare och fysiska personer som äger ett handelsbolag förrättar ett enkelt årsbokslut om de har en nettoomsättning på max tre miljoner kronor.⁷⁰ K1 kommer inte behandlas vidare i denna uppsats. Inom kategorin K2 finns de företag som är *mindre* aktiebolag eller ekonomisk förening och som upprättar årsredovisning.⁷¹ I dessa två kategorier har BFN redan fastställt och remissbehandlat flera av de olika företagsformerna. Det kan även tillkomma förändringar inom K2 beroende på hur den slutliga versionen av K3 utformas.⁷² I K3 finns de företag som är *större* men som inte skall eller frivilligt följer IFRS och i K4 finns således de noterade företag som följer IFRS i koncernredovisningen.⁷³

3.6 K2 - det förenklade regelverket

K2 består av två delar där den ena behandlar *mindre* aktiebolag och den andra behandlar *mindre* ekonomiska föreningar.⁷⁴ Denna uppsats kommer enbart behandla den del gällande *mindre* aktiebolag. K2 har utvecklats av BFN i samarbete med Skatteverket för att förenkla för de *mindre* företagen och skapa en samstämmighet mellan redovisning och beskattning.⁷⁵

K2 skall fungera som ett förenklat regelverk och skall vara frivilligt för *mindre* företag att använda istället för huvudregelverket K3. I K2 ges det färre valmöjligheter och det framgår

⁶⁹ Mattias Overud, *Bokföringsnämndens K-projekt*, http://www.deloitte.com/view/sv_SE/se/tjanster/finansiering/rapportering/0dca0fa75200e110VgnVCM100000ba42f00aRCRD.htm. Publicerat 4 juli 2009. Hämtat 17 april 2011.

⁷⁰ Overud, *Bokföringsnämndens K-projekt*.

⁷¹ 1 kap. 3 § p. 4 ÅRL.

⁷² Bokföringsnämnden, *Information om Bokföringsnämndens normgivningsprojekt för årsredovisning och årsbokslut för icke-noterade företag*, <http://www.bfn.se/aktuellt/ny-normgivning.pdf>. Publicerat 27 juni 2008. Hämtat 5 april 2011.

⁷³ Overud, *Bokföringsnämndens K-projekt*.

⁷⁴ Bokföringsnämnden, *Information om Bokföringsnämndens normgivningsprojekt för årsredovisning och årsbokslut för icke-noterade företag*

⁷⁵ Berling, Falk & Falkman, *K2 – Årsredovisning i mindre aktiebolag*, s. 6.

tydligare vad som är ringa, väsentligt samt att man får tillämpa schablonvärderingar. Framställandet av K2 skall vara lätt att förstå och därför skall ett enkelt språk användas, det skall även finnas scheman för hur balansräkningen, resultaträkningen samt kassaflödesanalys uppställs. K2 skall tillämpas av *mindre* företag som upprättar årsredovisning.⁷⁶ K2-regelverket bygger även på *försiktighetsprincipen*, där värdering skall beräknas på anskaffningsvärden och därför får inte verkliga värden tillämpas.⁷⁷ K2 är även ett detaljerat regelbaserat regelverk och det finns lite utrymme för företag som tillämpar K2 till valmöjligheter. Detta utgör en skillnad gentemot K3 som istället bygger på ett principbaserat regelverk där det ges större möjligheter för olika bedömningar.⁷⁸

3.7 K3 - Upprättande av årsredovisning

BFN presenterade 2010 ett utkast av det K-regelverk som skall gälla vid *upprättande av årsredovisning*. K3-reglerna är i synnerhet avsedda som ett huvudregelverk för alla onoterade företag som skall upprätta årsredovisning och inte tillämpar IFRS.⁷⁹ I förlängningen innebär det att K3 är avsett att tillämpas av alla *större* företag och moderföretag i *större* koncerner. K3-regelverket kommer innehålla komplett normgivning för juridisk person respektive koncern, med ett fåtal undantag i juridisk person, exempelvis gällande obeskattade reserver samt intäktsredovisning.^{80,81}

Utkastet till K3-reglerna utgavs i juni 2010 och fram till den 29:e november samma år kunde remissinstanser lämna sina remissvar. Under remisstiden utökades utkastet med tre kapitel för att ytterligare komplettera regelverket med den kapitelstruktur som finns i IFRS for Small and Medium-sized Entities (SMEs). Idag, maj 2011, bearbetar BFN fortfarande remissvaren och därav är det ännu inte klart när regelverket kommer att implementeras eller hur effekterna vid övergången till K3 kommer att påverka företagen. Som ovan nämnt bygger utkastet till K3-regelverket på IFRS for SMEs, ett internationellt regelverk för onoterade företag. K3 skall innehålla samma kapitelstruktur samt kommentartext som IFRS for SMEs och BFN kommer

⁷⁶ Overud, *Bokföringsnämndens K-projekt*.

⁷⁷ Bokföringsnämnden (Dnr 30/07), *Skillnader mellan K2 och K3*, <http://www.bfn.se/aktuellt/skillnadslista-k2k3.pdf>. Publicerat 11 april 2007. Hämtat 8 april 2011, s. 1.

⁷⁸ Bokföringsnämnden (Dnr 30/07), *Skillnader mellan K2 och K3*, s. 2.

⁷⁹ Bokföringsnämndens vägledning, Upprättande av årsredovisning (K3) kap.1 p. 3.

⁸⁰ Bokföringsnämndens vägledning, Upprättande av årsredovisning (K3) kap. 1 p. 1.

⁸¹ Eva Törning, *Expertpanelen: Allt du behöver veta om K3-arbetet*, <http://cfoworld.idg.se/2.13965/1.339790/expertpanelenallt-du-behoover-veta-om-k3-arbetet>. Publicerat 14 september 2010. Hämtat 2 april 2011.

även bifoga ett allmänt råd⁸² baserat på IFRS for SMEs kommentarstext.⁸³ Samtliga kapitel innehåller således allmänna råd, kommentarer samt i stor utsträckning exempel. K3-regelverket har dock anpassats för att gå i linje med ÅRL och IL, samt för att möjliggöra att det skall kunna brukas som ett huvudregelverk då IFRS for SMEs utgör ett så kallat lättnadsregelverk. Vidare har även kraven på upplysningar reducerats av den orsak att IFRS for SMEs erfordrar upplysningskrav i stor omfattning. ÅRL innehåller regler som inte IFRS for SMEs reglerar och vice versa, därutöver finns regler i IFRS for SMEs som inskränker regler i ÅRL. Anpassningar till ÅRL har följaktligen gjorts för att minimera skillnaderna mellan ÅRL och IFRS for SMEs.⁸⁴

När regelverket har tagits i bruk kommer alla företag som uppfyller K3:s kriterier vara tvungade att följa K3-reglerna, förutsatt att de inte väljer att tillämpa IFRS. 2011 års gällande rekommendationer, allmänna råd och uttalande från BFN samt RR kommer då att upphöra att gälla för samtliga berörda företagskategorier.⁸⁵ De *mindre* företag som väljer att använda K3-reglerna och upprätta årsredovisning kommer emellertid erbjudas inskränkningar i form av att de inte behöver tillämpa de regler i ÅRL gällande *större* företag samt publika företag.⁸⁶

När K3-regelverket inte räcker till för att lösa en fråga skall en analogitolkning⁸⁷ göras, i första hand inom K3-regelverkets ramar. Detta innebär att användaren identifierar en relevant redovisningsprincip, dvs. som behandlar liknande frågor och gör en utfyllande tolkning av denna. Om det inte går att finna en användbar redovisningsprincip i K3 skall vägledning sökas i ÅRL:s definitioner och grundläggande principer. Slutligen, om K3 eller ÅRL inte genererar resultat, får vägledning sökas i de IFRS-regler som är antagna av EU.⁸⁸

3.8 K4 - IFRS

K4 tillämpas av de noterade koncerner som ska följa IFRS samt de som frivilligt väljer att tillämpa dessa regler. IFRS är som tidigare nämnt en globalt tillämpad standard som främst riktar sig till noterade företag och utges av den självständiga organisationen IASB. I Europa

⁸² Det anges i Författningssamlingsförordningen (1976:725) att allmänna råd är generella rekommendationer om tillämpningen av en författning som anger hur någon kan eller bör handla i ett visst hänseende. I detta fall är det ÅRL som är den författning som ska tillämpas och ges ett mer konkret innehåll.

⁸³ Bokföringsnämnden (Dnr 07-30) s. 2.

⁸⁴ Bokföringsnämnden (Dnr 07-30) s. 2.

⁸⁵ Bokföringsnämndens vägledning, Upprättande av årsredovisning (K3) kap.1 p. 4.

⁸⁶ Bokföringsnämndens vägledning, Upprättande av årsredovisning (K3) kap.1 p. 4.

⁸⁷ Om en specifik fråga inte är reglerad i ett kapitel kan tolkning finnas genom att utgå från regleringen på ett liknande område.

⁸⁸ Bokföringsnämndens vägledning, Upprättande av årsredovisning (K3) kap.1 p. 6.

måste noterade företag sedan 2005 upprätta koncernredovisning i enlighet med de av EU godkända delar av IFRS. Däremot kan onoterade företag som ingår i en koncern frivilligt tillämpa IFRS. Beslutet med obligatoriskt användande av IFRS i noterade företags koncernredovisning innebär att tidigare skillnader i redovisningen länder emellan i Europa endast finns i icke-noterade företag, samt i de juridiska personer som ingår i börskoncerner.⁸⁹

Nya utgivna standarder från IASB måste granskas och godkännas av EU genom en antagningsprocess innan företag inom unionen får tillämpa dem. Accounting Regulatory Committee (ARC) som är en politisk kommitté inom EU-kommissionen, granskar nya standarder med hjälp av European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG) som är en teknisk kommitté med redovisningsexperter. De undersöker om de stämmer överens med nuvarande bolagsdirektiv samt europeiska företag. Genom denna antagningsprocess skall kvalitén säkerställas för redovisningen och eventuella brister upptäckas innan de når de europeiska företagen.⁹⁰

3.9 IFRS for SMEs

IASB publicerade i juli 2009 IFRS for SMEs, den förenklade och förkortade version av IFRS. Regelverket är utformat för *mindre* och *medelstora* företag, vilka enligt IASB utgör mer än 95 procent av alla företag.⁹¹ Det anges dock ingen storleksgräns för företag som kan eller måste tillämpa standarden. Istället åligger det enskilda nationer att införa det som ett krav och kan sedan själva sätta storleksgränserna och vilka som måste följa det. Det enda krav IASB ställer är att IFRS for SMEs inte får tillämpas av noterade företag eller finansiella institut.⁹²

Regelverket tillkom efter påtryckningar från intressenter som önskade ett specifikt regelverk med förenklade regler för icke-noterade företag.⁹³ IFRS for SMEs innehåller drygt 300 tilläggsupplysningar medan den fullständiga versionen av IFRS innehåller runt 3 000. IFRS innehåller mer detaljerade bestämmelser då standarden är utformad för noterade företag vars intressenter har större intresse att erhålla detaljrika årsredovisningar. Exempel på skillnader

⁸⁹ Marton m.fl. *IFRS – I teori och praktik*, s. 2-3.

⁹⁰ Marton m.fl. *IFRS – I teori och praktik*, s. 12.

⁹¹ IFRS, *IFRS for SMEs*, <http://www.ifrs.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/Small+and+Medium-sized+Entities.htm>. Hämtat 25 april 2011.

⁹² Marton m.fl. *IFRS – I teori och praktik*, s. 15.

⁹³ Marton m.fl. *IFRS – I teori och praktik*, s. 15.

mellan regelverken är att områden som vinst per aktie, segmentrapportering och delårsrapportering, vilka inte är relevanta för SMEs, är borttagna.⁹⁴

Värderingsregler gällande bland annat tillgångar, skulder, och kostnader såsom utvecklingskostnader är betydligt simplificerat i jämförelse med IFRS. Andra fördelar som minskar arbetsbördan är att regelverket revideras vart tredje år vilket således innebär att användaren inte behöver sätta sig in i nya regler varje år. Genom att ha en fullständig version och en förenklad version vill IASB balansera kostnader och nytta samtidigt som användarens behov möts.⁹⁵ IFRS for SMEs ligger, som tidigare nämnt, till grund för K3 men kan inte fullt ut tas med då det strider mot EU:s bolagsdirektiv samt att det skiljer sig från ÅRL.⁹⁶

3.10 Utländsk lagstiftning

Vi har valt att undersöka skillnader mellan K3 och gällande redovisningsregler i tre europeiska länder. Detta för att få en inblick i hur lagstiftningen kan skilja sig åt för onoterade bolag inom EU och hur detta påverkar jämförbarheten samt den ekonomiska situationen mellan företag i de olika EU länderna. De länder vi har valt att fokusera på är Frankrike, Tyskland och Storbritannien. Valet av länder sker *enbart* på basis av att det i intervjuerna framgått att dessa länders redovisning var av särskilt intresse att jämföra med Sveriges regler. Avgränsningen baseras således inte på en grundligt övervägd utslutning av teoretisk relevans för föreliggande uppsats.

3.10.1 Fransk lagstiftning

Den franska staten har haft det största inflytandet på fransk redovisning sedan 1600-talet. Den franska statens inflytande var särskilt starkt efter andra världskriget fram till mitten av 1980-talet. Efter detta har inflytandet minskat efter påtryckningar av externa faktorer som EU:s bolagsdirektiv. Påverkan från de ökande globala kapitalmarknaderna där länder som USA dominerat har också lett till att inflytandet från den franska staten har minskat.⁹⁷ Kopplingen

⁹⁴ IFRS, *About the IFRS for SMEs*, <http://www.ifrs.org/IFRS+for+SMEs/IFRS+for+SMEs.htm>. Hämtat 25 april 2011.

⁹⁵ IFRS, *IFRS for SMEs*.

⁹⁶ Gunvor Pautsch, *4:e nationella redovisningskonferensen*, 30 september 2010.

⁹⁷ Christopher Nobes & Robert Parker, *Comparative international accounting* (Financial Time Practice Hall 2010 s. 344).

mellan redovisning och beskattning i Frankrike är fortfarande stark och påverkar onoterade företags redovisning.⁹⁸

Fransk redovisning skall vara *regelbunden*⁹⁹ samt *uppriktig*¹⁰⁰ enligt traditionellt franskt koncept. I och med EU:s fjärde bolagsdirektiv var fransk redovisningslagstiftning tvungna att ha med ett nytt koncept, nämligen rättvisande bild. Det råder dock en debatt i Frankrike om att rättvisande bild saknar både exakt mening och signifikans. Både onoterade företag och företag som upprättar koncernredovisning enligt IFRS i Frankrike bedöms ändå vara kapabla att visa rättvisande bild för att tillfredställa sina olika intressenter. De beslutande redovisningsorganen i Frankrike CNC¹⁰¹ och CRC¹⁰² beslutade att onoterade företag inte skulle få redovisa enligt IFRS. Däremot införde man istället i praktiken lagar som konvergerades med IFRS regler. De regler som i huvudsak förändrades var regler om avsättningar, avskrivningar, värdering av tillgångar och verkligt värde på finansiella instrument.¹⁰³

Etableringskostnader, marknadsandelar och kundportfölj är tre immateriella värden som kan anses som immateriella tillgångar enligt fransk lagstiftning men inte under IFRS. Dessa immateriella tillgångar får dock inte skrivas av. Regler för avskrivningar har ändrats för att följa IFRS-regler istället för franska skatteregler. Däremot måste avskrivningar utöver vad som är tillåtet enligt franska skatteregler tas med i årsredovisningen.¹⁰⁴

3.10.2 Tysk lagstiftning

I Tyskland måste alla företag oavsett form, förutom de som följer IFRS, följa de redovisningskrav som framställs av Handelsgesetzbuch (HGB)^{105,106} Det är den tyska staten som utformar de flesta redovisningsreglerna och dessa fastställs i HGB. Den tyska redovisningen betraktas konservativ och skattelagstiftningen har stor påverkan på årsredovisningens utformning. Det har pågått en diskussion i den tyska regeringen gällande för och nackdelar med att tillämpa IFRS. Regeringen har i första hand varit reaktiv i behandlingen av kapitalmarknads-påtryckningar och EU-rätt. Däremot har den övriga tillämpningen av IFRS varit långsam och konservativ men samtidigt kontinuerlig. Det är tillåtet för onoterade företag i Tyskland att

⁹⁸ Nobes & Parker, *Comparative international accounting*, s. 345.

⁹⁹ Kommer från det franska ordet régularité.

¹⁰⁰ Kommer från det franska ordet sincérité.

¹⁰¹ Conseil National de la Comptabilité, är det nationella redovisningsrådet i Frankrike.

¹⁰² Comité de la Réglementation Comtable, är den franska kommittén för redovisningsregler.

¹⁰³ Nobes & Parker, *Comparative international accounting*, s. 367.

¹⁰⁴ Nobes & Parker, *Comparative international accounting*, s. 368.

¹⁰⁵ Handelsgesetzbuch, är den tyska kommersiella koden, där tyska staten framställer redovisningsregler.

¹⁰⁶ Nobes & Parker, *Comparative international accounting*, s. 354-355.

upprätta årsredovisning enligt IFRS men däremot måste årsredovisning enligt HGB upprättas för skatte- och utdelningsberäkningar.¹⁰⁷

Anläggningstillgångar skall värderas till anskaffningsvärde eller tillverkningskostnader och systematiskt skrivs av över tiden. Tyska företag väljer vanligen att göra avskrivningar enligt vad som är tillåtet enligt skattelagstiftningen. Materiella och immateriella tillgångar kan inte bli värderade över anskaffningsvärde och förvärvade immateriella tillgångar, förutom Goodwill, måste aktiveras i balansräkningen och sedan skrivs av efter ekonomisk livslängd.¹⁰⁸

I Tyskland finns det tre varulagervärderingsprinciper för företag att använda sig av, vägt genomsnitt, FIFU¹⁰⁹ och SIFU¹¹⁰ där vägt genomsnitt är den vanligaste metoden. Inventarierna värderas till nettoförsäljningsvärde, om detta inte finns att tillgå används återanskaffningsvärde. Fordringar med låg ränta eller ingen ränta alls måste diskonteras till nuvärde och för att täcka allmän kreditrisk används ett schablonbelopp till gäldenärerna. Skulder tas upp till det belopp som ska betalas och diskontering av skulder med låg ränta eller ingen ränta alls är inte tillåtet. Det finns oftast ingen uppdelning av långfristiga och kortfristiga skulder i balansräkningen, utan detta framgår av noterna.¹¹¹

3.10.3 Brittisk lagstiftning

Den brittiska lagstiftningen utgår ifrån the Companies Act 2006 där onoterade företag måste välja att upprätta årsredovisning enligt the Companies Act 2006 eller i enlighet med IFRS-regler. Årsredovisning enligt brittiska regler kallas UK GAAP och kräver, förutom att framställa en balans- och resultaträkning utformat efter EU:s fjärde bolagsdirektiv, även två andra finansiella rapporter. Dessa två rapporter krävs inte utav brittisk associationsrätt utan enligt brittiska redovisningsregler. De två finansiella rapporterna är rapport över totala redovisade vinster och förluster, kallat STRGL,¹¹² samt kassaflödesanalys.¹¹³

I STRGL redovisas de vinster och förluster som inte är inkluderade i resultaträkningen, exempelvis vinster och förluster vid valutakurstransaktioner samt omvärdering av tillgångar. Kassaflödesanalysen är tvingande för alla företag förutom företag som klassificeras som

¹⁰⁷ Nobes & Parker, *Comparative international accounting*, s. 371.

¹⁰⁸ Nobes & Parker, *Comparative international accounting*, s. 371-372.

¹⁰⁹ Först in, Först ut.

¹¹⁰ Sist in, Först ut.

¹¹¹ Nobes & Parker, *Comparative international accounting*, s. 372.

¹¹² Statement of total recognised gains and losses.

¹¹³ Nobes & Parker, *Comparative international accounting*, s. 374.

mindre, däremot är utformningen av kassaflödesanalysen väldigt annorlunda i jämförelse med IFRS-regler. Den brittiska utformningen av kassaflödesanalysen utgår från nio rubriker förenade till kontanta flöden, medan IFRS endast utgår från 3 rubriker förenade till kontanta flöden. Enligt brittisk lagstiftning kan immateriella tillgångar med obestämd livslängd skrivas av och detta är också förenligt med praxis.¹¹⁴

Utvecklingskostnader som uppfyller vissa kriterier kan bli aktiverade i balansräkningen och förvaltningsfastigheter måste tas upp till verkligt värde. Eventuella förluster och vinster på dessa fastigheter måste tas med i STRGL. Finansiella tillgångar som handlas med eller är tillgängliga för försäljning tas vanligen upp till anskaffningsvärdet eller det lägsta av anskaffningsvärdet eller marknadsvärdet.¹¹⁵

¹¹⁴ Nobes & Parker, *Comparative international accounting*, s. 374.

¹¹⁵ Nobes & Parker, *Comparative international accounting*, s. 375.

4 Skillnader mellan regelverken

Vi skall i detta kapitel gå igenom de skillnader mellan K2 och K3 som framkommit av intervjuerna. Vi kommer i tur och ordning gå igenom skillnader i grundläggande redovisningsprinciper, utseende på balans- och resultaträkning, avsättningar, periodiseringar, utgifter för forsknings- och utvecklingsarbeten och slutligen säkringsredovisning. För att koppla K3 till den internationella redovisningen kommer vi även gå igenom skillnader mellan K3 och IFRS for SMEs samt skillnader mellan K3 och fransk- tysk- och brittisk redovisningslagstiftning.

4.1 Skillnader mellan K2 och K3

Den första och inledande skillnaden regelverken emellan är dess avsedda användare. K2 är avsett att tillämpas av *mindre* onoterade företag medan K3:s avsedda användare är *större* onoterade företag. Den senare nämnda normgivningen är först och främst anpassat för de företag vilka uppfyller gränsvärdena för *större företag* men det finns inga restriktioner eller förbud för en lägre kategori att tillämpa regelverket. Med andra ord kan även K2:s målgrupp i praktiken frivilligt välja att tillämpa K3, dock kommer dessa erhålla vissa förenklingar samt inskränkningar till ÅRL, exempelvis möjligheten att aktivera egenupparbetade immateriella tillgångar samt att värdera finansiella instrument till verkligt värde.¹¹⁶

En ytterligare väsentlig distinktion mellan regelverken är att K2 är en regelbaserad¹¹⁷ redovisningsnormgivning och K3 är en principbaserad redovisningsnormgivning.¹¹⁸ Den mest väsentliga konsekvensen till följd av detta är att den förstnämnda inte lämnar lika stort förhållande att göra professionella bedömningar¹¹⁹ vid eventuell avsaknad av en reglering inom ramen av regelverket.

K2 skiljer sig från K3 ur många aspekter men den mest signifikanta avvikelserna emellan är dess olika implikationer på de finansiella rapporterna. De skillnader mellan regelverkens praktiska tillämpning som är mest betydande för vår studie är sammanfattade i tabellen nedan och kommer i följande avsnitt beskrivas mer ingående.

¹¹⁶ Bokföringsnämnden (Dnr 07-30) s. 1.

¹¹⁷ Regelbaserad normgivning har sin utgångspunkt i ett få antal principer, vilka i praktiken används tillsammans med detaljerade regler som uttrycker hur man skall redovisa i varje enskilt fall.

¹¹⁸ Principbaserad normgivning bygger på hittillsvarande nationella och internationella normer

¹¹⁹ Med professionella bedömningar avses här möjligheten att söka lösningar samt förklaringar med hänvisning till andra regelverk än det man tillämpar.

Överskådlig tabell över skillnaderna mellan K2-reglerna och K3-reglerna i utkastet

K2	K3
Regelbaserat regelverk	Principbaserat regelverk
Vägledningen innehåller lagtext	Vägledningen saknar lagtext
Värdering till verkligt värde är inte tillåten	Värdering till verkligt värde är möjlig i viss utsträckning
Tillåter endast avsättningar för legala åtaganden	Tillåter avsättningar för både legala och informella åtaganden
Säkringsredovisning är inte tillåten	Säkringsredovisning får tillämpas om vissa angivna förutsättningar är uppfyllda
Ingen nuvärdesberäkning skall göras (undantag för pensionsåtaganden)	Nuvärdesberäkning skall normalt ske
Innehåller förenklingsregler (exempelvis schablonmodeller)	Saknar denna typ av förenklingar
Upplysningar baseras på vad som är lagstadgat	Ställer betydligt större upplysningskrav
Standardiserad uppställningsform för årsredovisning	Uppställningsform enligt ÅRL
Tillåter enbart kostnadsslagsindelad resultaträkning	Användaren tillåts välja mellan kostnadsslagsindelad och funktionsindelad resultaträkning
Aktivering av egenupparbetade immateriella tillgångar får ej ske	Aktivering av egenupparbetade immateriella tillgångar får ske

Tabell 2 Skillnaderna mellan K2-reglerna och K3-reglerna i utkastet

Källa: Egen

4.1.1 Grundläggande redovisningsprinciper

Företag som inte tillämpar IFRS skall följa de grundläggande principer som finns i ÅRL.¹²⁰ Vilka dessa grundläggande principer är och vad de innebär beskrivs i avsnitt 3.3. De principer som är mest framträdande i de studerade regelverken kommer att redogöras för i det följande.

¹²⁰ 2 kap. 4 § ÅRL.

Exempelvis bygger K2 på *försiktighetsprincipen* och *anskaffningsprincipen*, vilka inte är i fokus i K3, varpå betydande skillnader dem sinsemellan uppstår.

4.1.1.1 Grundläggande redovisningsprinciper K2

Enligt andra kapitlet i K2 skall företag, vilka tillämpar rådets regler, följa de redovisningsprinciper ÅRL föreskriver i 2 kap 4 §. I andra stycket i nämnd lag lämnas dock en möjlighet att delvis avvika från dessa principer om det finns särskilda skäl och är förenligt med god redovisningssed. Då K2 är att betrakta som god redovisningssed får vissa avvikelser göras om det framgår av texten i K2 att det är tillåtet.

En av de mer framträdande redovisningsprinciperna i K2 är *försiktighetsprincipen*. Det framkommer främst genom att tillgångar skall värderas till dess anskaffningsvärde, med ett fåtal undantag. Genom att företag blir tvingade att värdera till anskaffningsvärdet behöver de inte lägga resurser på att ta fram ett verkligt värde. Detta kan ses som ett led i det förenklingsmål BFN satt upp för K2-regelverket.¹²¹ Även *matchningsprincipen* har en betydande roll i K2-regelverket. Denna princip nämns dock inte vid namn i regelverket utan kommer snarare till uttryck i form av att BFN infört ett kapitel gällande rörelsekostnader. I kapitlet framgår att en utgift som kan hänföras till en specifik intäkt skall redovisas som kostnad samma räkenskapsår som intäkten. Om företaget däremot inte kan hänföra utgiften till en specifik intäkt skall utgiften redovisas som en kostnad den period företaget erhåller förbrukningsvaran, tjänsten eller en övrig prestation. Slutligen skall en utgift som inte går att hänföra till en specifik vara eller tjänst kostnadsföras direkt.¹²²

De avvikelser från ÅRL:s grundläggande principer som K2-regelverket tillåter finns angivet i K2:s andra kapitel. Vi skall nedan gå igenom de väsentligaste.

I K2 finns det en möjlighet att frångå *fortlevnadsprincipen*, vilken som tidigare nämnt innebär att balansräkningen, resultaträkningen och noterna skall upprättas med förutsättning att företaget fortsätter sin verksamhet. I K2 föreskrivs istället att vid ett beslut om nedläggning skall balansräkning, resultaträkning och noter upprättas utefter detta beslut.¹²³ Det innebär exem-

¹²¹ Berling, Falk & Falkman, *K2 – Årsredovisning i mindre aktiebolag*, s. 10.

¹²² BFNAR 2008:1 Årsredovisning i mindre AB (K2) 7 kap. p. 4-8.

¹²³ BFNAR 2008:1 2 kap. p. 2.

pelvis att tillgångar skall skrivas ned till nettoförsäljningsvärde. Skulle nettoförsäljningsvärdet vara högre än det bokförda värdet görs dock ingen justering.¹²⁴

Det finns även möjlighet att frånga *konsekvensprincipen*. Ett företag får ändra princip till en av de metoder som finns i K2 vid värdering. När en ny metod tillämpas skall företag göra det framåtriktat. Det innebär att endast årets och nästkommande års resultat påverkas. Företaget behöver således inte göra någon justering för föregående års resultat.¹²⁵ Grundtanken är att en ny metod endast skall gälla på nya transaktioner. Det finns dock ett undantag även till detta då det i kapitel 6 punkt 11 föreskrivs att företag får byta metod vid tjänste - och entreprenaduppdrag, så länge det görs på alla uppdrag av samma slag.¹²⁶

K2 tillåter även en delvis avvikelse från *periodiseringsprincipen* vilket vi går igenom mer utförligt i avsnitt 4.1.4.¹²⁷ Undantaget i K2 innebär dock att företag inte behöver periodisera inkomster och utgifter om de var för sig understiger 5 000 kronor. Undantaget gäller dock inte om företaget utför handlingar för att fakturabeloppet skall understiga gränobeloppet. Detta förhållande är inte förenligt med god redovisningssed i övrigt. Samma gäller om företaget delar upp en faktura på flera fakturor. Beloppen läggs då ihop och det är det samlade värdet som är det avgörande.¹²⁸

4.1.1.2 Grundläggande redovisningsprinciper K3

De företag som tillämpar K3 skall precis som de företag som tillämpar K2 följa de redovisningsprinciper som finns i 2 kap. 4 § ÅRL. Till skillnad från K2-regelverket finns det enbart ett undantag från dessa principer att utläsa av utkastet till K3-regelverket, vilket är *fortlevnadsprincipen*. Om företagsledningen anser att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor som kan leda till att företaget inte fortlever, skall en upplysning om denna osäkerhetsfaktor lämnas.¹²⁹ Om företaget över huvud taget inte följer *fortlevnadsprincipen* skall det framgå av förvaltningsberättelsen.¹³⁰

Det kan även tilläggas att K3 inte följer *försiktighetsprincipen* lika starkt som K2. Som vi tidigare nämnt får flera tillgångar värderas till verkligt värde, vilket innebär att det kan uppstå

¹²⁴ Bokföringsnämndens VÄGLEDNING Årsredovisning i mindre aktiefbolag, s. 113.

¹²⁵ BFNAR 2008:1 2 kap. p. 3.

¹²⁶ Bokföringsnämndens VÄGLEDNING Årsredovisning i mindre aktiefbolag, s. 113.

¹²⁷ BFNAR 2008:1 2 kap. p. 4.

¹²⁸ Bokföringsnämndens VÄGLEDNING Årsredovisning i mindre aktiefbolag, s. 114-115.

¹²⁹ Bokföringsnämndens vägledning, Upprättande av årsredovisning (K3) kap. 2 p. 4.

¹³⁰ Bokföringsnämndens vägledning, Upprättande av årsredovisning (K3) kap. 3 p. 7.

en större osäkerhet jämfört med om tillgångarna enbart hade fått värderas till anskaffningsvärdet.

4.1.2 Utseendet på balans- och resultaträkning

Regler kring hur en årsredovisning skall upprättas är främst att finna i ÅRL och i enlighet med denna lag skall årsredovisning upprättas på ett överskådligt sätt samt i beaktande av god redovisningssed.¹³¹ ÅRL tillåter företag att välja mellan två olika uppställningsformer vid upprättande av resultaträkning.¹³² Dels uppställning enligt funktionsindelad resultaträkning, dels uppställning enligt kostnadsslagsindelad resultaträkning. Den förstnämnda strukturens utformning är omfattande och används vanligen av *större* företag. Den senare uppställningen är en förenkling av den funktionsindelade resultaträkningen och används vanligen av *mindre* företag. Om ett företag väljer att tillämpa kostnadsslagsindelad- eller funktionsindelad resultaträkning beror framför allt på hur denne vill redovisa rörelsens kostnader. Det är enbart rörelsekostnaderna som skiljer de olika uppställningarna åt.¹³³

4.1.2.1 Utseendet på balans- och resultaträkning enligt K2

I K2:s fjärde kapitel finns standardiserade uppställningsformer för hur årsredovisningen skall se ut. Regelverket redogör för hur samtliga delar i årsredovisningen skall upprättas och en inskränkning av dessa standardiseringar får inte ske.¹³⁴ Detta innebär att företag inte får lägga till andra rubriker, underrubriker, summeringsrader eller poster än de som finns i den standardiserade uppställningsformen. Poster får inte heller slås samman. Däremot tillåts att en benämning av en post i balans- eller resultaträkningen ändras, dock förutsatt att det nya namnet ger en tydligare innebörd till posten.¹³⁵ Vidare skall årsredovisningen presenteras i följande ordning; förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning och noter.¹³⁶

Mot bakgrund av att K2 utgör ett förenklingsregelverk valde normgivarna att endast tillåta *mindre* företag att upprätta kostnadsslagsindelad resultaträkning.¹³⁷ Den kostnadsslagsindela-

¹³¹ 2 kap. 2 § ÅRL.

¹³² 3 kap. 3 § ÅRL.

¹³³ Jan Thomasson, *Externredovisning och finansiell analys*, (Liber AB 2004 s. 47).

¹³⁴ BFNAR 2008:1 3 kap. p. 4.

¹³⁵ BFNAR 2008:1 3 kap. p. 4.

¹³⁶ BFNAR 2008:1 3 kap. p. 1.

¹³⁷ BFNAR 2008:1 3 kap. p. 3.

de uppställningsformen är uppbyggd i samma följd som BAS-kontoplanen vilket gör den enklare för *mindre* företag att tillämpa.¹³⁸

4.1.2.2 Utseendet på balans- och resultaträkning enligt K3

Årsredovisningen för *större* företag skall bestå av förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, eventuellt rapport över förändring i eget kapital och eventuellt kassaflödesanalys samt noter. *Mindre* företag som tillämpar K3 behöver inte lämna kassaflödesanalys.¹³⁹ Balansräkningen skall upprättas i enlighet med uppställningsformen i bilaga 1 i ÅRL. Alla poster skall tas upp var för sig och i den ordningsföljd nyss nämnda uppställningsform hänvisar till. Avvikelser från uppställningsformen är tillåtet i den mån detta är reglerat i 3 kap. 4 § ÅRL. Företag tillåts att lägga till poster, dela upp poster samt slå samman poster om detta anses nödvänligt för att informationen i balansräkningen skall vara relevant för dess användare. Utöver de poster som anges i uppställningsformer skall även separata poster med aktuella skattefordringar, uppskjutna skattefordringar samt uppskjutna skatteskulder redovisas.¹⁴⁰ K3-rådet erbjuder företag att välja mellan att upprätta antingen funktionsindelad eller kostnadsslagindelad resultaträkning. I bilaga 2 och 3 till ÅRL framgår resultaträkningens uppställningsformer. Vilka avvikelser från uppställningsformen som får eller skall göras finns i samma paragraf som reglerar avvikelserna i balansräkningen.¹⁴¹

4.1.3 Avsättningar

En avsättning är en förpliktelse som är sannolik till sin förekomst men osäker till belopp eller förfallotidpunkt.¹⁴² Beloppet och förfallotidpunkten måste emellertid fastställas genom uppskattning och bedömning. Avsättningen är ett åtagande baserat på en inträffad händelse och till följd av företeelsen kommer ett troligt framtida utflöde av resurser äga rum. Avsättningen kan således likställas med att företag i räkenskaperna gör en öronmärkning av ett uppskattat framtida utflöde av likvida medel. För att en avsättning skall få redovisas krävs dock att de villkor som stadgas i det regelverk den redovisningsskyldige tillämpar uppfylls. Slutligen kan konstateras att det finns två centrala frågeställningar i samband med redovisning av avsättningar, nämligen huruvida en avsättning skall redovisas och om så är fallet, vilken värderingsmodell man skall utgå ifrån.

¹³⁸ Thomasson, *Externredovisning och finansiell analys*, s. 46.

¹³⁹ Kommentarer till kapitel 3 p. 3 – K3.

¹⁴⁰ Kommentarer till kapitel 4 st 1– K3.

¹⁴¹ Kommentarer till kapitel 4 st 1– K3.

¹⁴² 3 kap. 9 § ÅRL.

4.1.3.1 Avsättningar enligt K2

Enligt K2 får avsättningar endast göras om det rör sig om legala åtaganden, dvs. åtaganden baserade på avtal eller lag. Åtagandet skall ge upphov till ett *sannolikt* utflöde av resurser för att reglera skyldigheten samt skall en tillförlitlig uppskattning av beloppet vara möjlig att göra.¹⁴³ K2 tillåter inte att avsättningar för uppskjuten skatt eller att avsättningar görs för utgifter som krävs för den framtida verksamheten. Observera även att det alltid fordras en extern kontrahent för att ett åtagande skall anses föreligga.¹⁴⁴ Vidare tillåter regelverket att åtaganden vilka understiger det lägsta av 25 000 kronor och tio procent av det egna kapitalet vid årets ingång inte behöver redovisas som avsättning och därav inte heller kostnadsföras i resultaträkningen.¹⁴⁵

Hur en avsättning skall värderas beror till stor del på vilken tidpunkt åtagandet förväntas förfalla till betalning. Om åtagandet förväntas regleras inom tio års tid får avsättningar, exklusive pensionsförpliktelser, redovisas till nominella värden. Förväntas åtagandet däremot ha en förfallotidpunkt om tio år eller senare skall åtagandet nuvärdesberäknas.¹⁴⁶ En avsättning skall ske med ett belopp ekvivalent med en *välgrundad uppskattning* av en framtida utgift för att infria åtagandet. Vad som avser en välgrundad uppskattning beror på åtagandets karaktär. Exempelvis skall åtaganden av löpande karaktärs utgifter baseras på tidigare års faktiska kostnad. Åtagande av löpande karaktär är exempelvis garantier och öppet köp. Uppskattning av förlustkontrakts utgifter utgörs av det lägsta av företagets utgifter för att inte fullfölja kontraktet och nettot av kontrakterat pris och tillgångens nettoförsäljningsvärde.

Gällande själva beräkningen av avsättningarna erbjuder K2 även här förenklingar vid beräkningen. Detta innebär i sin tur att nuvärdesberäkning i enlighet med K2-regelverket enbart kräver en ränta motsvarande statslåneräntan på balansdagen.¹⁴⁷

4.1.3.2 Avsättningar enligt K3

Ett företag skall i enlighet med K3 redovisa en avsättning när denne på *balansdagen* innehar en befintlig förpliktelse. Därtill krävs att det föreligger ett *sannolikt* utflöde av resurser vid

¹⁴³ BFNAR 2008:1 16 kap. p. 2.

¹⁴⁴ BFNAR 2008:1 16 kap. p. 3.

¹⁴⁵ BFNAR 2008:1 16 kap. p. 6.

¹⁴⁶ BFNAR 2008:1 16 kap. p. 10.

¹⁴⁷ BFNAR 2008:1 kap. 16 p. 11.

framtida reglering av den underliggande förpliktelsen samt att en *tillförlitlig* uppskattning av beloppet kan göras.¹⁴⁸

K3-reglerna tillåter avsättningar för både legala och informella åtaganden.¹⁴⁹ Vidare får även avsättning för en omstrukturering av en verksamhet redovisas, dock enbart när företaget har en legal eller informell förpliktelse att fullfölja omstruktureringen.¹⁵⁰ Huruvida en informell förpliktelse föreligger samt vad som skall framgå av omstruktureringsplanen framgår av 21 kap. 9 § i aktuellt regelverk. Den grundläggande värderingsprincipen i K3-regelverket är att avsättningar skall nuvärdesberäknas, detta oavsett om det är en värdering som sker vid första redovisningstillfället eller vid efterföljande redovisningstillfällen.¹⁵¹ Vidare krävs även att företaget lämnar specificerade och detaljerade upplysningar för varje slag av avsättning i dess finansiella rapporter.¹⁵²

4.1.4 Periodisering

*”Större företag skall i balansräkningen eller i en not specificera större belopp som ingår i posterna Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter och Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter.”*¹⁵³

Periodisering medför emellertid att en kostnad eller intäkt fördelas över en alternativt flera bokföringsperioder. Avsikten med periodiseringen är att möjliggöra att det resultat som redovisas i varje period är rättvisande och korrekt. När en utgift eller en inkomst sträcker sig över flera räkenskapsår skall *periodiseringsprincipen* tillämpas. Detta i sin tur innebär att de kostnader som är hänförliga till ett specifikt räkenskapsår skall kostnadsföras den period och resterande skall redovisas som en tillgång (fordran). Likställt skall en inkomst hänförlig till ett visst år intäktsföras det året. Utgångspunkten är således att inkomster och utgifter hänförliga till ett specifikt räkenskapsår skall redovisas som intäkt och kostnad oavsett när betalning sker.

¹⁴⁸ Bokföringsnämndens vägledning, Upprättande av årsredovisning (K3) kap. 21 p. 8.

¹⁴⁹ En informell förpliktelse uppkommer då ett företag genom exempelvis etablerad praxis alternativt offentliggjorda riktlinjer visar externa kontrahenter att de påtar sig vissa skyldigheter samt skapar en förväntan hos denne att åtagandet kommer att regleras i framtid.

¹⁵⁰ Här innebär en informell förpliktelse att företaget har en fastställd och utförlig omstruktureringsplan samt att berörda parter har en välgrundad förväntan att omstruktureringen kommer att genomföras.

¹⁵¹ Bokföringsnämndens vägledning, Upprättande av årsredovisning (K3) kap. 21 p. 10-14.

¹⁵² Bokföringsnämndens vägledning, Upprättande av årsredovisning (K3) kap. 21 p. 15-16.

¹⁵³ 3 kap. 8 § ÅRL.

4.1.4.1 Periodisering enligt K2

Gällande redovisning av intäkter och kostnader omfattar K2 explicita riktlinjer för när sådana skall redovisas. De företag som tillämpar K2 behöver inte periodisera inkomster och utgifter vilka understiger 5 000 kronor, trots att det anges i 2 kap. 4 § första stycket 4 ÅRL att;

”Intäkter och kostnader som är hänförliga till räkenskapsåret skall tas med oavsett tidpunkten för betalningen”.

Därtill behöver inte heller återkommande årliga utgifter¹⁵⁴ periodiseras som varierar högst 20 procent mellan åren.¹⁵⁵ Dessa utgifter får kostnadsföras när faktura erhålls. Notera att ovanstående undantag från *periodiseringsprincipen* enbart får tillämpas om de används konsekvent mellan åren.

För tillgångar såsom maskiner, inventarier samt immateriella anläggningstillgångar finns två avskrivningsalternativ i K2. Den första valmöjligheten är att fördela anskaffningsvärdet minskat med tillgångens restvärde över dess nyttjandeperiod, dvs. avskrivning enligt plan.¹⁵⁶ K2-rådet tillåter även ett förenklat alternativ där maskiner, inventarier samt immateriella tillgångars nyttjandeperiod får fastställas enligt schablon till fem år.^{157,158} I sin tur innebär detta att maskiner och inventarier skrivs av med 20 procent årligen och därav finns inte något restvärde när full avskrivning gjorts. Däremot medges inte nedskrivningar av de tillgångar vilka skrivs av på fem år, vilket medges för de tillgångar med en nyttjandeperiod som överstiger fem år, förutsatt att dess nyttjandevärde har minskat avsevärt.¹⁵⁹ Ytterligare anges även att avskrivningar får ske med lika stort årligt belopp oavsett om tillgången varit tillhandahållen en del av året eller hela året.¹⁶⁰ Enligt K2 skall alla anläggningstillgångar värderas var för sig. Fördelning på komponenter skall inte göras och därmed skall inte heller komponentavskrivning förekomma.

Gällande värdering av finansiella instrument skall dessa värderas till anskaffningsvärde och får inte redovisas till verkligt värde i enlighet med 4 kap. 3 § första stycket ÅRL. För värdering av varulager finns även två valmöjligheter i K2-regelverket. Det första alternativet är att

¹⁵⁴ Med återkommande årliga avgifter avses rörelsekostnader vilka ej är hänförliga till personal och som belastar varje räkenskapsår med en kostnad, exempelvis hyra.

¹⁵⁵ BFNAR 2008:1 7 kap. p. 9.

¹⁵⁶ 4 kap. 4 § ÅRL.

¹⁵⁷ BFNAR 2008:1 kap. 10 p. 19.

¹⁵⁸ Schablonregeln får tillämpas oavsett om den faktiska nyttjandeperioden är längre.

¹⁵⁹ BFNAR 2008:1 kap. 10 p. 32.

¹⁶⁰ BFNAR 2008:1 kap. 10 p. 9.

varulagret värderas enligt *lägsta värdes princip*. Detta innebär att varulagret skall tas upp till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen.¹⁶¹ Det andra alternativet är att varulagret tas upp till lägst 97 procent av lagertillgångarnas sammanlagda anskaffningsvärde, förutsatt att detta värde understiger det belopp en värdering i enlighet med lägsta värdes princip skulle ge.¹⁶²

4.1.4.2 Periodisering enligt K3

Balans- och resultaträkning skall upprättas i enlighet med *periodiseringsprincipen*.¹⁶³ Detta innebär att alla tillgångar, skulder, eget kapital, intäkter och kostnader skall redovisas i enlighet med ovan princip, dock förutsatt att definitioner samt kriterier i K3-regelverkets andra kapitel uppfylls.

Gällande redovisning av intäkter och kostnader skall detta ske i enlighet med *periodiseringsprincipen* samt vad som regleras i 2 kap. 4 § första stycket 4 ÅRL. Förutsättningen är följaktligen att inkomster och utgifter hänförliga till ett specifikt räkenskapsår skall redovisas som intäkt och kostnad oavsett när betalning sker. I K3-regelverket finns inga schablonmässiga beloppsgränser gällande huruvida intäcks- och kostnadsföring skall föreligga, utan allt som betraktas vara en intäkt eller kostnad skall periodiseras i enlighet med ovanstående princip och lagstiftning.

I K3 finns ingen schablonmetod vid avskrivningar av materiella anläggningstillgångar, istället skall den underliggande tillgången skrivas av över dess nyttjandeperiod. K3-regelverket ställer vidare även krav på komponentuppdelning av samtliga materiella anläggningstillgångar. I den mån det föreligger en väsentlig skillnad av slitage mellan en tillgångs olika delar skall således komponentavskrivning göras. I förlängningen innebär detta att varje komponent skrivs av separat över dess nyttjandeperiod. Exempelvis kan en fastighet delas upp på olika komponenter såsom tak, fasad och stomme.

Varor i lager skall varje balansdag tas upp till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet,¹⁶⁴ notera att även hänsyn till inkurans skall tas. Vid värdering får företag un-

¹⁶¹ 4 kap. 9 § ÅRL.

¹⁶² BFNAR 2008:1 kap. 12 p. 5.

¹⁶³ Bokföringsnämndens vägledning, Upprättande av årsredovisning (K3) kap. 2 p. 5.

¹⁶⁴ 4 kap. 9 § ÅRL.

der vissa förutsättningar tillämpa en schablonmodell, om den kan antas ge en god approximation av varulagrets värde.¹⁶⁵

4.1.5 Utgifter för forsknings- och utvecklingsarbeten

”Utgifter för forsknings- och utvecklingsarbeten och liknande arbeten som är av väsentligt värde för rörelsen under kommande år får tas upp som immateriell anläggningstillgång.”¹⁶⁶

Huruvida en egenupparbetad immateriell tillgångs utgifter skall aktiveras, kostnadsföras alternativt en kombination beror på vilket regelverk företaget tillämpar. Ett skäl till detta är att alla regelverk¹⁶⁷ inte tillåter aktiveringen eller enbart tillåter aktivering i begränsad form. De kriterier som skall vara uppfyllda för att utvecklingsutgifter eventuellt skall få aktiveras enligt de två studerade regelverken diskuteras vidare nedan.

Bristen på överensstämmelse mellan hur utgifterna för egenupparbetade immateriella tillgångar skall redovisas beror till mångt och mycket på hur och när utgifterna betraktas ha uppkommit. ÅRL skiljer mellan två olika typer av utgifter för att arbeta fram en egenupparbetad immateriell tillgång. Dels gäller det utgifter som uppkommit under en forskningsfas, dels gäller det utgifter som uppkommit under en utvecklingsfas. I 18 kap. 3-4 §§ ÅRL finns definitioner av ovanstående begrepp. Med forskning åsyftas ett planerat samt organiserat forskande i syfte att: *”...erhålla ny vetenskaplig eller teknisk kunskap och insikt”*. Utveckling är att *”...åstadkomma nya eller väsentligt förbättrade material, konstruktioner, produkter, processer, system eller tjänster innan kommersiell produktion eller användning påbörjas”* genom att använda tidigare forskningsresultat eller annan befintlig vetenskap.¹⁶⁸

4.1.5.1 Utgifter för forsknings- och utvecklingsarbeten enligt K2

K2-regelverket skiljer mellan utgifter för immateriella anläggningstillgångar avseende när de kan tas upp som tillgångar i balansräkningen alternativt kostnadsföras i takt med att de uppstår. Dels gäller det utgifter för *förvärvade* immateriella anläggningstillgångar vilka får tas upp som tillgång,¹⁶⁹ dels gäller det utgifter för *egenupparbetade* immateriella anläggningstillgångar som inte tillåts denna aktivering.¹⁷⁰ För att aktivering skall få ske ställer K2 krav på att

¹⁶⁵ Bokföringsnämndens vägledning, Upprättande av årsredovisning (K3) kap. 13 p. 7.

¹⁶⁶ 4 kap. 2 § ÅRL.

¹⁶⁷ Här åsyftas 2011:s gällande normgivning (RR och BFNAR), K2-rådet samt K3-rådet.

¹⁶⁸ 18 kap. 3-4 §§ ÅRL.

¹⁶⁹ 4 kap. 2 § ÅRL.

¹⁷⁰ BFNAR 2008:1 kap. 10 p. 3.

det är en förvärvad tillgång. Samtliga utgifter för egenupparbetade immateriella tillgångar skall således kostnadsföras när de uppstår.¹⁷¹

4.1.5.2 Utgifter för forsknings- och utvecklingsarbeten enligt K3

Gällande redovisning av utvecklingsutgifter finns två alternativ i K3. Regelverket ger företag ett val mellan tillämpning av en *kostnadsföringsmodell* alternativt en *aktiveringsmodell* för utgifter avseende egenupparbetade immateriella tillgångar.¹⁷² Används aktiveringsmodellen skall arbetet med att ta fram en immateriell tillgång delas in i en forskningsfas samt en utvecklingsfas. Samtliga utgifter som uppkommer under forskningsfasen skall kostnadsföras. Utgifter hänförliga till utvecklingsfasen skall aktiveras, dvs. redovisas som en tillgång, dock enbart om samtliga rekvisit i 18 kap. p. 8 i K3-regelverket är uppfyllda. Aktivering får ske om samtliga följande förutsättningar uppfylls:

- a) *Det är tekniskt möjligt för företaget att färdigställa den immateriella anläggningstillgången så att den kan användas eller säljas.*
- b) *Företagets avsikt är att färdigställa den immateriella anläggningstillgången och att använda eller sälja den.*
- c) *Företaget har förutsättningar att använda den immateriella anläggningstillgången.*
- d) *Det är sannolikt att den immateriella anläggningstillgången kommer att generera framtida ekonomiska fördelar, uppskattade enligt principerna i kapitel 27.*
- e) *Det finns erforderliga och adekvata tekniska, ekonomiska och andra resurser för att fullfölja utvecklingen och för att använda eller sälja den immateriella anläggningstillgången.*
- f) *Företaget kan på ett tillförlitligt sätt beräkna de utgifter som är hänförliga till den immateriella anläggningstillgången under dess utveckling.*

Tillämpas kostnadsföringsmodellen skall samtliga utgifter för uppförandet av den egentillverkade tillgången kostnadsföras när de uppkommer.¹⁷³

4.1.6 Säkringsredovisning

Syftet med att använda säkring, ”hedging”, är att via diverse finansiella instrument reducera företagets risker. Exempelvis valutarisk, ränterisk och råvaruprisrisker.¹⁷⁴ Området kring säk-

¹⁷¹ BFNAR 2008:1 kap. 10 p. 3.

¹⁷² Bokföringsnämndens vägledning, Upprättande av årsredovisning (K3) kap. 18 p. 5.

¹⁷³ Bokföringsnämndens vägledning, Upprättande av årsredovisning (K3) kap. 18 p. 8.

ringsredovisning har under lång tid varit en debatterad fråga och räknas som ett av de mer komplexa områdena inom redovisning.¹⁷⁵

Säkringsredovisningen behandlar hur olika säkringsförhållanden skall redovisas. Vid användning av säkringsredovisning skall vinster och förluster på säkringsinstrument och den säkrade posten¹⁷⁶ inte redovisas i resultaträkningen under den period företaget tillämpar säkringsredovisning. Om företaget värderar dess tillgångar utifrån anskaffningsvärdet behöver företaget inte göra justeringar i resultaträkningen för exempelvis kursfluktuationer, förutsatt att företaget valt att säkra till samma belopp som skulden eller fordringen. Valutaförändringarna tar ut varandra vid användandet av denna form av säkring. Detta kan uppnås via exempelvis ett terminskontrakt som är på samma belopp, i samma valuta samt med samma förfallodag som den specifika fordran eller skulden.¹⁷⁷ Anledning till att säkringsredovisning enligt vissa regler är tillåtet, är främst för att företagen skall redovisa på ett sätt som återspeglar den ekonomiska innebörden av en specifik transaktion. Om vissa finansiella instrument redovisas till anskaffningsvärde och vissa till verkligt värde, kan vinster och förluster komma att rapporteras på ett sätt som inte ger korrekt bild av transaktionerna.¹⁷⁸

En av de främsta anledningarna att företag använder säkringsredovisning, trots att det är så komplext, är för att de vill skydda sig och sina möjliga aktieägare från risker som kan uppstå vid olika transaktioner. De flesta företag har en restriktiv syn på risk och vill inte utsätta sig för osäkerhet. Det finns även skattemässiga skäl att använda sig av säkringar. Företag kan med hjälp av säkringar jämna ut resultaten mellan åren och undvika att exempelvis inte fullt avdragsgilla förluster uppstår eller att resultatet blir för högt och med en högre skatt som följd. Det kan även vara som ovan nämnt att företagen vill skydda sig mot exempelvis stigande råvarupriser och valutakursfluktuationer. Genom att företag använder denna typ av säkring kan de behålla sina marginaler, samtidigt som det underlättar i den interna verksamheten vid budgetering, resultatuppföljning etc.¹⁷⁹

¹⁷⁴ Fredrik Ericsson, *Säkringsredovisning*, Lund Business Press 2010 s. 3.

¹⁷⁵ Marton m.fl. *IFRS – i teori och praktik*, s. 277.

¹⁷⁶ De finansiella instrument som används vid säkring benämns i den internationella redovisningslagstiftningen som ”säkringsinstrument”, medan det som säkras benämns ”säkrad post”. De flesta säkringsinstrument som används är någon typ av derivatinstrument. Värdet på dessa instrument är beroende på värdeförändringen på den underliggande tillgången, exempelvis valutakurs, räntan, aktiekurs och priset på en specifik råvara.

¹⁷⁷ Bokföringsnämndens vägledning, Upprättande av årsredovisning (K3) – Komplettering av utkast, P. kap. 11 p. 33.

¹⁷⁸ Claes Norberg, Hur skulle utvecklingen av redovisningen av finansiella instrument kunna nyttiggöras vid beskattningen? *Skattenytt* 2009 nr 3 s. 127-138.

¹⁷⁹ Ericsson, *Säkringsredovisning*, s. 22-25.

4.1.6.1 Säkringsredovisning enligt K2

Huvudregeln är att säkringsredovisning inte är tillåtet då företaget tillämpar K2.¹⁸⁰ Det finns dock undantag gällande användandet av terminskontrakt. Anledningen till att säkringsredovisning inte får användas av K2-företag är helt enkelt att det inte antas vara vanligt förekommande bland denna typ av företag. Detta är med andra ord en del av den förenkling som gjorts för K2-företag.¹⁸¹ Nedan skall vi gå igenom de undantag som finns för dessa företag.

Om ett företag har en långfristig eller kortfristig fordran som är säkrad med ett terminskontrakt skall den delen av fordran värderas till terminskursen istället för balansdagskurs.¹⁸² Detta är dock inte ett krav enligt ÅRL. På balansdagen måste företaget göra en bedömning om det finns terminskontrakt för den specifika fordringen eller skulden.¹⁸³

Även gällande avsättningar finns det vissa särskilda regler angående terminskontrakt. Om företaget har valt att säkra en fordran eller skuld i utländsk valuta får inte avskrivning göras på den del av fordran eller skulden som är säkrad. Företaget får alltså bara göra avskrivning på den del som inte täcks av ett terminskontrakt.¹⁸⁴

En skuld, precis som en fordran, skall enligt huvudregeln räknas om till balansdagskurs i de fall den inte är säkrad med ett terminskontrakt. Om företaget valt att säkra skulden mot valutaförändringar skall istället den del som är säkrad räknas om till terminskursen. På så vis uppstår inga vinster eller förluster i resultaträkningen.¹⁸⁵

¹⁸⁰ Bokföringsnämnden (Dnr 07-30) s. 2

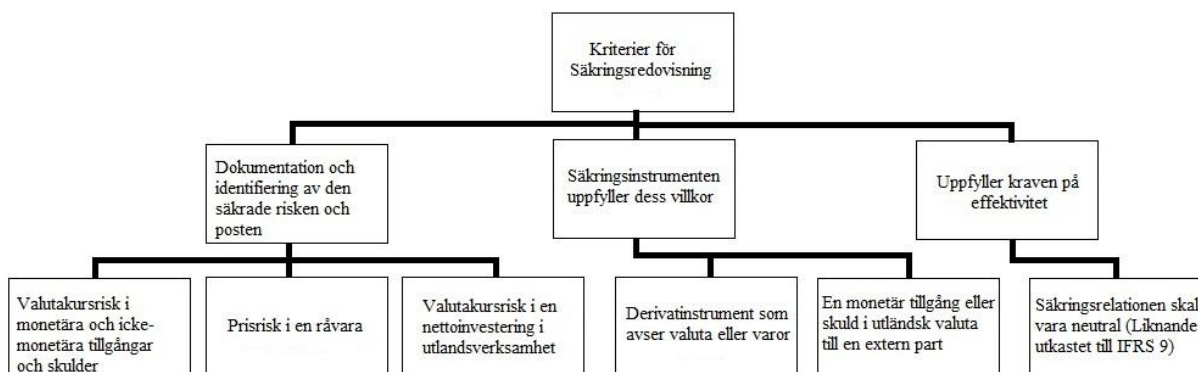
¹⁸¹ Norberg, Hur skulle utvecklingen av redovisningen av finansiella instrument kunna nyttiggöras vid beskattningen?

¹⁸² BFNAR 2008:1 kap. 11 p. 7, BFN 2008:1 kap. 13 p. 5.

¹⁸³ Berling, Falk & Falkman, *K2 – Årsredovisning i mindre aktiebolag*, s. 25.

¹⁸⁴ BFNAR 2008:1 kap. 16 p. 5.

¹⁸⁵ BFNAR 2008:1 kap. 17 p. 8.

Figur 3 Kriterier för säkringsredovisning enligt K3.

Källa: Egen

4.1.6.2 Säkringsredovisning enligt K3

Säkringsredovisning får användas av företag som tillämpar K3 om angivna förutsättningar är uppfyllda.¹⁸⁶ Det är dock inget krav från normgivarens sida. Avsnittet om säkringsredovisning i K3 baseras även det främst på IFRS for SMEs. Vid användandet av K3 får företag en möjlighet att redovisa vissa finansiella instrument till verkligt värde, vilket nuvarande regelverk, och då framförallt ÅRL och IL begränsar.¹⁸⁷

Reglerna kring säkringsredovisning kommer i det nya K3-regelverket finnas i ”Kapitel 11 – Finansiella instrument värderade utifrån anskaffningsvärdet”. För att ett företag skall få tillämpa säkringsredovisning ställs villkor, vilka alla måste vara uppfyllda.¹⁸⁸ Dessa villkor summeras i ovanstående figur och vi kommer nedan gå igenom dessa stegvis.

Ett av rekvisiten är att företag måste ha dokumenterat säkringsförhållandet så att risken och den säkrade posten kan identifieras. De får bara använda sig av de säkringsinstrument som föreskrivs, vilka är derivatinstrument som avser valuta eller varor, alternativt får det vara en monetär tillgång eller skuld i utländsk valuta till en extern part.¹⁸⁹

Vidare måste företaget förvänta sig att säkringsinstrumentet är mycket effektivt. När ett säkringsinstrument är effektivt är förändringen i den säkrade postens verkliga värde jämförbart med förändringen i säkringsinstrumentets verkliga värde, med andra ord. deras förändringar

¹⁸⁶ Bokföringsnämnden (Dnr 07-30) s. 2

¹⁸⁷ Göran Abrahamsson, Göran Arnell & Mattias Overud, Fördjupning: Kan BFN:s K3-regelverk lyfta svensk redovisning? Balans 2011 nr 3.

¹⁸⁸ Bokföringsnämndens vägledning, Upprättande av årsredovisning (K3) – Komplettering av utkast, kap. 11 p. 28.

¹⁸⁹ Bokföringsnämndens vägledning, Upprättande av årsredovisning (K3) – Komplettering av utkast, kap. 11 p. 30-31.

skall ta ut varandra.¹⁹⁰ Exakt hur effektiv säkringsinstrumentet skall vara uttrycks inte i K3-regelverket. I nuvarande IAS 39 skall effektiviteten ligga inom ett intervall på 80 – 125 procent. Detta effektivitetskrav kommer dock inom en snar framtid ändras. IASB publicerade i mitten av december 2010 ett utkast där IAS 39 skall ersättas med IFRS 9. Enligt utkastet skall det ställas krav på att säkringsrelationen skall vara neutral. Med neutral avser IASB att det inte skall finnas någon avsiktlig över – eller underskattning av ineffektiviteten hos företagen. Detta kommer för de flesta bolagen att innebära en förenkling gentemot gällande regler. För de vanligaste formerna av säkring som ovan nämnt, exempelvis valutasäkring och räntesäkring kommer det troligen räcka med att företaget gör framåtriktade effektivitetsmätningar och med ett kvalitativt test. Företagen slipper således bland annat att ta fram tids – och kostnadskrävande regressionsanalyser. Denna förändring kommer sannolikt även att få betydelse för det slutliga K3-regelverket. Som ovan nämnt framgår det inte i utkastet till K3 hur effektiviteten skall bedömas. Detta kan ha att göra med att BFN arbetade fram detta kapitel lite för snabbt alternativt att de vill vänta och se hur IASB väljer att göra.¹⁹¹

Enligt Claes Norberg kommer dock BFN att gå på en linje som är snarlik den som IASB nyligen har presenterat. Det kommer således inte att finnas ett specifikt intervall som effektiviteten skall ligga inom. Istället kommer företagen själva få avgöra om de har en effektiv säkring eller inte. Det kommer då troligen krävas någon form av kvalitativ dokumentation på hur företaget kom fram till att en specifik säkring är effektiv. Precis som i kommande IFRS 9 frångår man då användandet av diverse kvantitativa test för att mäta effektiviteten.

Norberg menar vidare att det inte är osannolikt att detta kapitel kan tvingas skrivas om innan den slutliga publiceringen med bakgrund av de nya reglerna från IASB. Norberg anser även att BFN bör precisera vad som kvalificeras som en effektiv säkring samt tydligare definiera vad som kan vara en säkrad post respektive ett säkringsinstrument.¹⁹²

4.2 Skillnader mellan K3 och IFRS for SMEs

K3 är, till skillnad mot IFRS for SMEs, inte en fullständig standard utan läses tillsammans med gällande svensk lagstiftning. Dess omfattning är således inte lika vidsträckt som IFRS for SMEs. K3 innehåller inte lika mycket vägledning som IFRS for SMEs vilket gör att normerna

¹⁹⁰ Ericsson, *Säkringsredovisning*, s. 76.

¹⁹¹ Sofia Bengtsson, Några reflektioner över de föreslagna reglerna om säkringsredovisning, PWC, Accounting update feb 2011.

¹⁹² Intervju Claes Norberg, 19 april 2011.

kan tolkas olika i praktiken. K3 tillåter även annan form av redovisning i juridisk person vilket IFRS for SMEs inte tillåter och i K3 finns även krav på att en förvaltningsberättelse skall upprättas. IFRS for SMEs kräver mer tilläggsupplysningar än K3. Det som skiljer K3 och IFRS for SMEs väsentligt åt är hantering av vissa poster i redovisningen, främst gällande skillnaderna som har med värdering och aktivering att göra. K3 tillåter exempelvis inte värdering till verkligt värde i lika stor utsträckning som IFRS for SMEs och aktivering av utvecklingsutgifter är tillåtet enligt K3 men inte enligt IFRS for SMEs.

I IFRS for SMEs finns även krav på att alla företag som följer regelverket måste upprätta en kassaflödesanalys. Detta krav finns dock bara för de *större* företag i K3 men däremot inte ett krav för *mindre* företag. En av de största skillnaderna är behandlingen av finansiella instrument. I IFRS for SMEs behandlas detta i två kapitel utefter vilken typ av instrument det handlar om. Kategorierna är grundläggande finansiella instrument samt andra finansiella instrument.

I K3 sker uppdelning efter vilken värdering företaget använder sig av, dvs. verkligt värde eller anskaffningsvärde. Därtill kräver IFRS for SMEs att en rapport över totalresultat upprättas, detta krav finns inte i K3. Vidare krävs det mer information vid övergång till nytt regelverk enligt IFRS for SMEs. De krav som finns är att det måste upprättas en avstämning av resultatet i ingångsbalansräkning och en omräkning i flerårsöversikten i förvaltningsberättelsen måste göras, dessa krav finns inte i K3.

4.3 Skillnader mellan K3 och utländsk lagstiftning

Det finns en likhet i utformningen av K3 och Storbritanniens redovisningsregler då K3 bygger på IFRS for SMEs och i Storbritannien finns valmöjligheten att tillämpa IFRS i redovisningen. Brittiska onoterade företag har även möjlighet att redovisa enligt brittiska UK GAAP. Den brittiska Accounting Standard Board arbetar också pågående med att anpassa de brittiska reglerna till IFRS¹⁹³. Däremot i Frankrike och Tyskland finns inte samma koppling till IFRS och därför uppstår det en hel del skillnader gentemot K3. Frankrike och Tyskland har förvisso anpassat en del av sina regler till EU:s bolagsdirektiv men har inte varit lika snabba i utvecklingen att konvergera sin lagstiftning för onoterade företag med IFRS.¹⁹⁴

¹⁹³ Nobes & Parker, *Comparative international accounting*, s. 376.

¹⁹⁴ Nobes & Parker, *Comparative international accounting*, s. 369.

I tysk lagstiftning är SIFU en vanlig förekomst vid varulagervärdering, detta är dock förbjudet enligt K3 regelverket. För tyska onoterade företag baseras redovisningen framförallt på skatteregleringar trots att en rättvisande bild för redovisning efter EU:s fjärde bolagsdirektiv redan har implementerats i Tyskland. På grund av detta skiljer sig tysk lagstiftning från IFRS och på så sätt även K3 i frågor som exempelvis inventarier.¹⁹⁵

I fransk lagstiftning är balans- och resultaträkning för onoterade bolag utformade efter PCG.¹⁹⁶ Många punkter i PCG är ett resultat av en fordringsägande samt skatteorienterad redovisning. I fransk lagstiftning finns även kriteriet på en rättvisande bild efter EU:s fjärde bolagsdirektiv men effekten av en rättvisande bild framkommer mest i noterna och inte i balans- och resultaträkningen.¹⁹⁷

¹⁹⁵ Nobes & Parker, *Comparative international accounting*, s. 376.

¹⁹⁶ Plan comptable général, är den franska nationella redovisningsplanen

¹⁹⁷ Nobes & Parker, *Comparative international accounting*, s. 376.

5 Empiri

Vi skall i detta kapitel gå igenom vad som framkommit ur remissvaren samt intervjuerna. Vi kommer inledningsvis presentera de olika remissinstanserna för att sedan sammanställa deras åsikter kring K2 och K3. Därefter sker en presentation av våra respondenter samt en sammanställning av vad som framkom under intervjuerna. Avslutningsvis kompletteras empirin med en ytterligare intervju för att få en insikt i bankers rutiner gällande kreditgivning.

5.1 Presentation av remissinstanser

Samtliga remissvar är hämtade från BFN:s hemsida och vi har valt att utgå från de remissinstanser som lämnat utförligast svar. Vi har valt remissinstanser från flera olika branschområden, revisorer och redovisningsekonomer i form av FAR och SRF. Sedan har vi valt Svenskt Näringsliv som en representant för svenska företag. Vi valde även Skatteverket för att beakta perspektivet mellan redovisning och beskattning. Avslutningsvis valde vi remissvar från två svenska universitet, Uppsala universitet och Handelshögskolan på Göteborgs universitet.

5.1.1 Far

Far är en branschorganisation för revisorer och rådgivare och verkar för att utveckla denna bransch både nationellt och internationellt genom bland annat rekommendationer, utbildning och remissverksamhet. Far har cirka 6 500 medlemmar vilka består av auktoriserade och godkända revisorer, redovisningskonsulter, skattekonsulter samt andra specialister.¹⁹⁸

5.1.2 Svenskt Näringsliv

Svenskt Näringsliv bildades 2001 och är företrädare för en bred intressegemenskap av företag i Sverige kring företagande och företagsamhet. Organisationen företräder närmare 60 000 mindre, medelstora och större företag med sammanlagt cirka 1,5 miljoner anställda. De har som mål att verka för ett bättre företagsklimat och utveckling hos svenska företag.¹⁹⁹

¹⁹⁸ Far, Branschorganisationen för revisorer och rådgivare, http://www.far.se/portal/page?_pageid=114,340195&_dad=portal&_schema=PORTAL, Hämtat 20 april 2011.

¹⁹⁹ Svenskt Näringsliv, Om Svenskt Näringsliv, http://www.svensktnaringsliv.se/om_oss/, Hämtat 20 april 2011.

5.1.3 Sveriges Redovisningskonsulters Förbund

SRF är den ledande och äldsta branschorganisationen för redovisnings- och ekonomikonsulter i Sverige, med cirka 5 000 medlemmar. SRF grundades 1936 och har som huvudsaklig funktion att verka för en sund branschutveckling, samt fortlöpande bedriva kvalitets- och kompetenshöjning bland dess medlemmar. Medlemmarna i SRF ger ekonomisk service till mer än 200 000 svenska och utländsk företag över hela landet. SRF är även aktiva genom att lämna remissvar och samarbeta med olika myndigheter och organisationer samt sitter med som representanter i ett flertal normgivande organ.²⁰⁰

5.1.4 Skatteverket

Skatteverket är den förvaltningsmyndighet som har hand om beskattning, fastighetstaxering, folkbokföring, registrering av bouppteckningar och bevakar även statens fordringar. Skatteverket har 10 800 medarbetare på 340 kontor runt om i Sverige.²⁰¹

5.1.5 Handelshögskolan Göteborgs universitet

Handelshögskolan i Göteborg inviges 1923. Skolan har idag cirka 4 000 helårsstudenter och cirka 440 anställda.²⁰² Vid avläggandet av remissvaret till K3 samarbetade åtta stycken universitetslektorer och universitetsadjunkter.

5.1.6 Uppsala universitet

Uppsala universitet har anor sedan 1470-talet och är därmed det äldsta universitet i Sverige. Företagsekonomiska institutionen som avlagt detta remissvar har cirka 2 500 studenter och 130 anställda.²⁰³ Remissvaret har sammanställts av en expertgrupp bestående av universitetslektor Jan Bjuvberg och universitetslektor Thomas Carrington.

²⁰⁰Sverige Redovisningskonsulters förbund, SRF – den ledande organisationen!, http://www.srfkonsult.se/portal/page/portal/srf/om_srf, Hämtat 13 april 2011.

²⁰¹ Skatteverket, Vad gör Skatteverket?, <http://www.skatteverket.se/omskatteverket/omoss.4.65fc817e1077c25b832800015922.html>, Hämtat 13 april 2011.

²⁰² Göteborgs universitet, *Fakta & siffror*, <http://www.hgu.gu.se/item.aspx?id=760>, Hämtat 12 maj 2011.

²⁰³ Uppsala universitet, *Företagsekonomins tillväxt*, http://www.fek.uu.se/institutionen/index.asp?page=institutionen_presentation, Publicerat 26 juni 2009. Hämtat 12 maj 2011.

5.2 Sammanställning av remissvar

5.2.1 Översiktlig tabell på remissvar

	Far	Svenskt Näringsliv	SRF	Skatteverket	Handelshögskolan	Uppsala universitet
Inställning till K2	Tveksam	Tveksam	Positiv	Positiv	Kritisk	*
Inställning till K3	Positiv	Positiv	Positiv	Positiv	Tveksam	Tveksam
Inställning till IFRS	Positiv	Positiv	Positiv	Negativ	Positiv	Tveksam
Ökar K3 jämförbarheten med utländska företag?	Nej	Nej, men underlättar	*	*	Underlättar för studenter	Nej
Vilka ytterligare förändringar bör K3 genomgå innan fastställandet?	Användarvänlighet Fler tilläggsupplysningar från IFRS for SMEs En "light version" av K3 Beskriva övergång och skillnader	Strukturen Knyt an till de exempel som finns i IFRS for SMEs Hänvisningar till ÅRL Beskriva övergång och skillnader	Strukturen Fler tilläggsupplysningar från IFRS for SMEs En "light version" av K3 Beskriva övergång och skillnader	Användarvänlighet	Strukturen Hänvisningar till ÅRL En "light version" av K3	Strukturen Förtydliga om även kommentarerna är normgivande Ingen "lightversion" av K3 Beskriva övergång och skillnader
Hur skulle den slutliga strukturen i K3 kunna se ut?	Kommentar i direkt anslutning till varje punkt i det allmänna rådet Bara avvika från IFRS for SMEs om det är ett måste enligt lag Använda strukturen i IFRS for SMEs	*	Göra kommentardelen till ett allmänt råd, eller kommentar i direkt anslutning till varje avsnitt i det allmänna rådet Utgå från juridisk person	Bör baseras på kommentarerna och därefter lägga ett allmänt råd som en bilaga	Inte upprepa allmänna rådet i kommentarerna Bör likna IFRS for SMEs Fetmarkera viktiga termer	Kommentar i direkt anslutning till varje punkt i det allmänna rådet

Tabell 3 Sammanställning av remissvar till K2 och K3

Källa: Egen

5.2.1.1 Inställning till K2

Det råder delade meningar kring synen på K2-regelverket bland de remissinstanser vi valt att studera. Det är enbart SRF och Skatteverket som klart uttrycker sig positivt till detta regelverk. Deras främsta argument är att det leder till behövliga förenklingar för de företagen då regelverken slås ihop. Skatteverket är dock lite bekymrade över K2 reglernas nuvarande koppling till beskattningen. Då skattereglerna och redovisningsreglerna i nuläget skiljs åt på en rad områden kan det innebära att den administrativa arbetsbördan vid inkomstdeklarationen ökar.

Mer tveksamma till K2-regelverket är Far och Svenskt Näringsliv. Far anser att "för stora" företag tillåts använda K2-regelverket. Deras förhoppning är att endast mycket små företag skall få använda regelverket. De anser att företag som ligger över det lägre gränsvärdet har intressenter som behöver bättre information än vad som krävs av ett K2-företag. Svenskt Näringslivs tveksamheter grundar sig i, precis som Skatteverket, att reglerna inte liknar de i IL.

Det blir då, enligt Svenskt Näringsliv, ingen förenkling när företagen måste göra om stora delar av redovisningen vid inkomstdeklarationen.

Mest kritiska till K2 är Handelshögskolan. De anser att K2-regelverket har för många begränsningar i förhållande till ÅRL. De anser att ett företag alltid skall få tillämpa de bestämmelser som är tillåtna enligt ÅRL. När de blir tvingade att använda de regler som finns i K2 kan det leda till att de känner sig manade att gå över till K3, vilket kan leda till att de måste följa krav som inte ÅRL kräver, framförallt gällande upplysningar.

5.2.1.2 Inställning till K3

Till K3 är alla remissinstanser, utom universiteten, till stora delar positiva. De flesta remissinstanser anser det vara positivt att K3-regelverket skall bli ett huvudregelverk för redovisning. Far uttrycker att det ställs högre krav på redovisning i K3, vilket är bra ur ett intressentperspektiv. Far tillsammans med SRF är även nöjda med att det finns vissa undantag i K3 för företag som valt att tillämpa detta regelverk. Svenskt Näringsliv är framförallt nöjda med att K3 bygger på IFRS for SMEs. Att ha nationella regelverk som skiljer sig avsevärt från internationella standarder hade inte varit bra för varken företagen eller intressenterna.

Mer tveksamma till hur K3 framställs i utkastet är som ovan nämnt Handelshögskolan och Uppsala universitet. Handelshögskolan är i grunden nöjd med att K3 utgår från IFRS for SMEs, däremot anser de att det krävs en omfattande bearbetning av K3-regelverket. Uppsala universitet uttrycker snarare sin skepsis med anledning av att extern redovisningen främst riktar sig till intressenter. Om det införs ett regelverk som K-regelverken kan det bli svårt för intressenter att göra korrekta värderingar eftersom reglerna skiljer sig åt. Detta anser Uppsala universitet vara extra tydligt i K3, som ovan nämnt, företag som tillämpar K3 får göra avsteg från vissa regler. Intressenter måste med andra ord sätta sig in i för många olika regelverk.

5.2.1.3 Inställning till IFRS

Far, Svenskt Näringsliv, SRF och Handelshögskolan är alla positiva till IFRS och att BFN har använt IFRS for SMEs som grund när de tog fram K3. De är även positiva till de tilläggsupplysningar som finns i IFRS for SMEs. De anser att det hade förenklats för svenska företag om alla tilläggsupplysningar hade implementerats i K3 då företagen lättare skulle kunna ta fram information till intressenterna.

Uppsala universitet har valt att jämföra IFRS med US GAAP och anser då att US GAAP i vissa avseenden är ett bättre regelverk. Eftersom US GAAP är ett regelbaserat regelverk och IFRS ett principbaserat regelverk uppstår en rad skillnader. US GAAP innehåller betydligt fler regler än IFRS och är till storleken mycket större. Uppsala universitet anser dock att för företagen är detta lättare då de inte behöver göra lika många egna bedömningar för att uppvisa rättvisande bild.

Skatteverket är den remissinstans som uttrycker störst skepsis till IFRS. De företag som följer K3 får, som nämnt i avsnitt 3.8, söka tillämpning i IFRS om en lösning inte kan finnas i regelverket eller ÅRL. Detta uppskattas inte av Skatteverket då IFRS inte är anpassat efter nationella förhållanden. De anser att detta kan utnyttjas av företag i syfte att redovisa på de sätt som de själva anser passa bäst.

5.2.1.4 Ökar K3 jämförbarheten med utländska företag?

Handelshögskolan har valt att kommentera vad det innebär för dess studenter att K3 bygger på IFRS for SMEs. De anser att det K3 kommer bli positivt för dess studenter, framförallt för de som väljer att vara utbytesstudenter men även för de utbytesstudenter som kommer till Sverige. De kommer då känna igen sig i regelverket i det land de kommer till, även om det inte är helt identiska.

Far, Svenskt Näringsliv och Uppsala universitet är alla överrens om att K3 regelverket inte i någon större utsträckning underlättar jämförelsen med utländska företag. Anledningen till detta är främst enligt remissinstanserna att det gjorts för många avvikelser från IFRS for SMEs i K3. En lösning på detta skulle enligt Svenskt Näringsliv kunna vara att BFN skrev in var i K3 en avvikelse sker. På så vis skulle företag och intressenter själva kunna finna skillnaden och då göra korrekta bedömningar.

5.2.1.5 Vilka ytterligare förändringar bör K3 genomgå innan fastställandet?

Gemensamt för alla remissinstanser är att de uttrycker kritik mot nuvarande utformning av K3. De anser alla att K3 i sin nuvarande form inte användarvänlig och att strukturen bör ses över. De flesta anser även att K3 bör bli betydligt mer pedagogisk i sin utformning för att på så vis kunna läsas av fler personer. Det som leder till den röriga strukturen är enligt remissvaren främst att de allmänna råden upprepas i kommentarerna. Läsaren av regelverket läser därmed samma text två gånger.

För att ytterligare förenkla för användaren anser Svenskt Näringsliv och Handelshögskolan att i den slutliga utformningen av K3 bör hänvisningar till ÅRL göras oftare och mer konsekvent. I utkastet till K3 hänvisas det ibland till ÅRL och ibland inte. Läsaren av K3 behöver på så vis sitta med två regelverk samtidigt.

Därtill anser Far, Svenskt Näringsliv och SRF att BFN borde eftersträvat mer likheter med IFRS for SMEs när K3 skrevs. De bör enligt ovan remissinstanser lägga till fler tilläggsupplysningar och exempel som finns i IFRS for SMEs. Genom att ta in fler tilläggsupplysningar och exempel kan det bli enklare för användaren då inte många egna tolkningar behöver göras. Möjligheten att använda fler tilläggsupplysningar gör att företagen upprätta årsredovisningar som håller en högre nivå och ger dess intressenter mer precis information.

Som ovan nämnt finns det i utkastet till K3 förslag på att företag som tillämpar K3 skall kunna göra vissa undantag i syfte att förenkla. Far, SRF och Handelshögskolan vill ta detta ett steg längre och införa ”K3-light”. Detta skulle enligt remisserna kunna leda till att fler företag väljer att använda K3-regelverket, vilket även skulle vara positivt ur ett intressentperspektiv. Uppsala universitet är istället kritiska till att företag över huvud taget får göra vissa lättnader. De anser ur ett företagsperspektiv att det vore bra om en eventuell ”K3-light” skulle införas men ur ett intressentperspektiv skulle detta innebära en ökad komplexitet. De skulle då behöva ta ställning till ytterligare ett regelverk vid bedömningen av företag. Som det ser ut redan nu måste intressenterna förhålla sig till fyra alternativt fem olika regelverk.²⁰⁴

För att ytterligare förenkla för användaren, både företagen och intressenterna, anser Far, Svenskt Näringsliv, SRF och Uppsala universitet att BFN i K-regelverken bör precisera hur de olika regelverken förhåller sig till varandra. Detta skulle enligt de olika remissvaren exempelvis kunna göras med hjälp av en skillnadstabell. Användarna skulle då snabbt kunna få en överblick var skillnaderna finns. Far och Svenskt Näringsliv efterfrågar även ett allmänt råd i det slutliga K3-regelverket som behandlar byte mellan regelverken. Detta gäller såväl för de företag som skall byta från K2 till K3 som de företag som skall byta från K3 till K2.

5.2.1.6 Hur skulle den slutliga strukturen i K3 kunna se ut?

Samtliga remissinstanser är överrens om att strukturen i K3 bör ses över innan den slutliga versionen släpps. De har dock olika förslag på hur denna struktur skulle kunna se ut. Far och

²⁰⁴ K1, K2, K3, IFRS, (IFRS via RFR)

Uppsala universitet föreslår att kommentaren till en specifik punkt infogas i direkt anslutning till punkten redan i det allmänna rådet. På så visa hade upprepningen i kommentardelen försvunnit och istället kunnat fyllas med övriga kommentarer som inte hör till en specifik punkt. SRF är inne på samma linje men anser istället att kommentardelen bör infogas efter varje avsnitt i det allmänna rådet. Skatteverket har en egen lösning på strukturen och anser att vägledningen bör baseras på kommentarerna och sedan infoga ett samlat allmänt råd som bilaga efter kommentarerna.

Vidare anser Far och Handelshögskolan att BFN inte bör frångå den struktur som IFRS for SMEs är uppbyggd på. I utkastet till K3 har stycken flyttats runt i jämförelse med IFRS for SMEs vilket de anser gör det onödigt svårt för läsaren. Handelshögskolan är även missnöjda med översättningsarbetet BFN gjort från IFRS vilket kan leda till osäkerhet för läsaren. Handelshögskolan anser även att BFN inte varit konsekvent när de valt att fetmarkera viktiga termer i utkastet och anser att de bör åtgärda detta.

Slutligen anser SRF att K3 inte bör utgå från koncern utan juridisk enhet. Som det ser ut i utkastet utgår K3 från koncern och undantag för juridisk enhet kommer sist. De argumenterar för detta med anledning av att de anser främst juridiska enheter kommer tillämpa detta regelverk och att läsaren då använder den första information den finner. De är medvetna om att detta kraftigt avviker från den struktur IFRS for SMEs är uppbyggd på men menar att K3 istället bör anpassas till de förhållanden som råder i Sverige.

5.3 Presentation av respondenter

5.3.1 Eva Törning

Eva Törning är redovisningsexpert på Grant Thornton. Törning har jobbat i branschen i 30 år och har sedan 1993 arbetat specifikt med redovisningsfrågor. Utöver arbetet på Grant Thornton sitter Törning även med i Fars policygrupp för redovisning med fokus på SME frågor samt arbetar med BFN:s normgivning av bokföringslagen.

5.3.2 Caisa Drefeldt

Caisa Drefeldt är redovisningsexpert och auktoriserad revisor på KPMG i Göteborg och är väl insatt i det nya K-projektet. Drefeldts expertis inom redovisning ledde 2001 till att hon var ett av de förslag som presenterades till Finansdepartementet som ledamot för Far i BFN. Försla-

get fastställdes och Drefeldt har sedan 2002 suttit som ledamot för Fars mandat i BFN. Drefeldt har därmed varit involverad i framtagandet av K-regelverken och är idag en aktiv i arbetsgruppen som ska ta fram förslag till plenum i BFN som sedan skall bli det slutliga regelverket. Drefeldt sitter idag även med i *Fars policygrupp för redovisning*,²⁰⁵ vilka ansvarar för utgivandet av FAR SRS rekommendationer och uttalanden.

5.3.3 Claes Norberg

Claes Norberg arbetar sedan 2009 som redovisningsexpert på Svenskt Näringsliv. Vid sidan av sitt arbete sitter han även som ledamot i BFN, där han varit aktiv sedan 2008. Därtill medverkar han även i Expertpanelen för finansiell rapportering. Norbergs medverkan i de två senare nämnda organen innebär att han idag sitter hos de båda svenska normgivarna. Norberg är väl insatt i K2 och K3 då BFN är det organ som tar fram allmänna råd kring regelverken, samt att Svenskt Näringsliv är en remissinstans till BFN. Innan han påbörjade arbetet på Svenskt Näringsliv har han tillbringat hela sitt yrkesliv på universitet i Sverige.

Norbergs karriär inom universitetsvärlden tog vid på Uppsala universitet. Då hans ursprungliga bakgrund är jurist har han dels skrivit avhandling inom skatterätt om beskattning av banker, dels har han arbetat med redovisningsfrågor och kopplingen till den juridiska bedömningen av detta. Under perioden från 1998 till 2009 var han professor i handelsrätt på Lunds universitet.

²⁰⁵ Tidigare kallad *redovisningskommittén*

5.4 Sammanställning av respondentsvar

5.4.1 Översiktligt tabell på respondentsvar

	Eva Törning	Caisa Drefeldt	Claes Norberg
Inställning till K2	Positiv	Positiv	Positiv
Inställning till K3	Positiv	Positiv	Positiv
Inställning till IFRS	Positiv	Positiv	Positiv
Är gränsvärdena mellan mindre och större företag för stort vid tillämpningen av K2?	Ja	Ja	*
Innebär K3 en ökad jämförbarhet med europeiska onoterade företag?	Troligen inte	Svårt att svara på	Delvis
När tror du att K3 kommer att implementeras? (Spekulationer)	Beror på när K3 blir klart Frivilligt 2013 Tvingande 2014-2016	Frivilligt 2012 Tvingande 2013	*
Vilka ytterligare förändringar tror du K3 kommer att genomgå innan fastställandet?	• Omarbetad struktur	• Omarbetad struktur och upplägg • Omskrivning av vissa kapitel	• Omarbetad struktur
Vilka faktorer skulle kunna påverka företagens val mellan K2 och K3?	• Återstår att se	• Företagets bransch, storlek och behov	• Företagets bransch, storlek och behov • Revisionsbyråernas framställning av regelverken
Kan skillnaderna mellan K2 och K3 påverka intressenters bedömning av företaget?	Vet ej	*	Ja
Vilka är de mest väsentliga skillnaderna mellan den praktiska tillämpningen av K2 och K3?	Svårt att svara på	*	Svårt att svara på
Vilka är de mest väsentliga skillnaderna mellan K2 och K3:s utformning?	• K3 ger möjligheter till större anpassningar efter företagets behov	• ÅRL ej infogat i K3	• ÅRL ej infogat i K3

Tabell 4 Sammanställning av intervjuer

Källa: Egen

5.4.2 För- och nackdelar med K2

Samtliga av ovan respondenter är nöjda med K2. Dels för att det är ett samt regelbaserat regelverk och dels lättare att följa samt att det finns lätttnadsregler. De flesta företag i Sverige är försörjningsföretag och efterfrågar förenklingsregler och då blir ett lätttnadsregelverk som K2 centralt för dessa. Följer företagen reglerna i K2 uppvisar de en rättvisande bild och följer på så vis god redovisningssed.

Dock anser Drefeldt att K2 kan vara ett ”trubbigt” regelverk. Tillämpar dess användare samtliga förenklingsregler kommer årsredovisningen inte uppvisa en fullständig rättvisande bild av företagets finansiella ställning. De förenklingsregler som föreligger kan genererar missvisande bild på kort sikt. Exempelvis är schablonregeln gällande anläggningstillgångar en förenklingsregel som enbart tillåts av förenklingskäl. Att anläggningar skrivs av på fem år trots att dess nyttjandeperiod är betydligt längre i realiteten belastar det årliga resultatet betydligt mer än om den skrivits av enligt plan. På lång sikt kommer dock företagets ekonomiska bild avspeglas rättvisande.

De problem Törning ser med K2 är framförallt att det är tillämpligt ”för stora” företag. Istället för att dra gränsen vid *små företag* borde istället enbart företag med en omsättning på tre till fem miljoner få använda sig av K2. Företag med högre omsättning har ofta intressenter som vill ha mer detaljerad information. Denna information kan dock läggas till i noter.

Drefeldt anser att K2-regelverket är bra för företag ur många aspekter men belyser att det inte är ett lämpligt regelverk för innovationsföretag. Företag av denna typ vilka tillämpar K2 ges inte möjlighet att aktivera utvecklingskostnader för immateriella tillgångar, vilket kan leda till problematik på lång sikt. Dock poängterar Drefeldt att BFN har undersökt hur många av de företag som låg under gränsen för företag²⁰⁶ och som tar upp immateriella tillgångar i sin balansräkning. Undersökningen visade att av alla företag som kunde tillämpa K2 hade fyra procent immateriella tillgångar i balansräkningen. Dock är inte alla dessa immateriella tillgångar utvecklingskostnader, utan ofta rör det sig om hyresrätter eller diverse datorprogram. Drefeldt förklarar att en aktivering av utvecklingskostnader innebär svårigheter då företagen måste identifiera vilka exakta utgifter de har, och sedan mäta nyttan och värdet av dessa utgifter. Detta görs med framtida diskonterade kassaflöden och är en svår uppgift att utföra.

²⁰⁶ Vid undersökningstillfället låg gränsen på 50/25/50

5.4.3 För- och nackdelar med K3

Även till K3-regelverket är samtliga respondenter positiva och framhäver att styrkan framförallt ligger i att BFN valt IFRS for SMEs som grund. BFN har utformat K3 som ett principbaserat huvudregelverk, vilket K2 i sin tur bygger på. Detta är bra enligt Törning då det är lättare att få en helhetssyn.

Norberg belyser att den framtida implementeringen av K3 kommer generera ytterligare ett par fördelar för dess tillämpare. Idag tillämpar *större* onoterade bolag antingen BFNAR eller RR. BFNAR är inte ett komplett regelverk utan utgör enbart rekommendationer för ett par huvudområden. RR är ett ”dött” regelverk i den meningen att det de facto inte har uppdaterats sedan 2004. Att använda ett regelverk som ingen uppdaterar leder även till en ohållbar situation. Implementeringen av K3 kommer således innebära att *större* onoterade företag får ett mer komplett regelverk samt att de får ett sammanhållet regelverk, med betoning på ett. Därtill att det är modernt, dvs. det uppdateras samt att det är skrivet utifrån internationell förlaga. I förlängningen innebär detta att tillämparna får ett regelverk som är skrivet utifrån de premisser som råder idag 2011.

Att K3-utkastet, som det ser ut i maj 2011, ställer krav på komponentavskrivning uppskattas av Törning. Törning har under en längre tid förespråkat komponentavskrivning då företagen kan redovisa en mer rättvisande bild och göra en mer exakt avskrivning över avskrivningsperioden.

5.4.4 Vilka faktorer påverkar företagens val mellan K2 och K3?

Gällande vilka eventuella faktorer som skulle kunna påverka företagens val mellan att tillämpa K2 och K3 när de båda regelverken är implementerade råder det delade meningar om. Törning och Drefeldt anser att det är svårt att svara på vilka eventuella incitament som kommer att föreligga. Törning framhåller dock att företag inom vissa branscher exempelvis innovationsföretag, energibolag samt fastighetsbolag i stor mån kommer att gynnas av de regler som finns i K3 och då blir det vitalt för dem att tillämpa K3-regelverket när det implementeras.

Norberg anser att det är svårt att veta om företag kommer att vilja byta till K3 när regelverket väl är implementerat och igång, dels beror det på hur företagen själva upplever situationen när man väl är inne i hela K-paketet, dels kommer valet även i hög grad påverkas av vad revi-

sionsbyråerna rekommenderar dem att välja. Dessa kommer att få ta produkten (dvs. K3), stöpa om den och därefter skriva manualer för hur regelverket konkret skall tillämpas. Med andra ord är det revisionsbyråerna som initialt utför arbetet med hur man skall bruka K3 och anpassa det på detaljnivå. Norberg har dock fått ett intryck att man kommer att rekommendera bolag att välja K3 men har inte något belägg för detta mer än informella samtal. Norbergs kontenta av vilka incitament företag kommer ha gällande att byta eller välja mellan K2 och K3 är således att valet till mångt och mycket kommer att bero på hur revisionsbyråerna agerar mot klienterna. Norberg nämner även att han tror att framförallt fastighetsbranschen kommer ställa sig väldigt positiva till K3. Idag upplever företag inom denna bransch att K2:s balans- och resultaträkning utgör en ”tvångströja” – de ges inte många möjligheter gällande uppställningsform. I synnerhet skulle fastighetsbolag vilja ha möjligheten att välja en annan form av resultaträkning än den som krävs idag. Dock kan valet för fastighetsbolagen påverkas av om BFN kommer att kräva komponentavskrivning i K3 eller inte. Skulle BFN kräva komponentavskrivning på byggnader kan det leda till att fastighetsbolag trots allt väljer K2.

5.4.5 Innebär K3 en ökad jämförbarhet med europeiska länders onoterade företag?

Huruvida K3 innebär en ökad jämförbarhet med andra länder i Europa är, enligt våra respondenter, tveksamt. Det beror dels på hur länder traditionellt skriver redovisningsstandarder för onoterade bolag, dels även på andra aspekter såsom historia och om landets skattelagstiftning är kopplad till redovisningen eller inte. De kulturella skillnaderna i europeiska länder har inneburit att redovisningsreglerna för juridiska enheter skiljer sig stort länder emellan. Som det ser ut idag skall man i juridisk enhet förhålla sig till lokala bestämmelser, vilka är utformade efter bolagsdirektivet. IFRS for SMEs har inte implementerats i något land ännu. Direktivet styr fortfarande redovisningen och reglerar hur uppställningsformerna skall se ut i årsredovisningen. Följaktligen måste bolagsdirektivet uppdateras för att en eventuell global standard i Europa skall bli möjlig.

Drefeldt och Norberg framhåller att om flertalet länder i Europa, rent hypotetiskt, skulle basera sin redovisning på IFRS for SMEs och om bolagsdirektivet skulle ändras skulle jämförbarheten öka. Dock kommer det fortfarande finnas skillnader på detaljnivå beroende på ländernas individuella skatteanpassningar samt ländernas nationella redovisningslagstiftning. Det blir ökad jämförbarhet mellan de länder som exklusivt har ett uttalat mål att bygga på IFRS for

SMEs. Drefeldt framhåller att det kommer bli svårare att jämföra svenska företag med tyska och franska. Dock kommer engelska och holländska årsredovisningar bli mer lika de svenska.

5.4.6 Kan skillnaderna mellan K2 och K3 påverka intressenters bedömning av företaget?

Gällande om de praktiska skillnaderna mellan de två studerade regelverken kan påverka intressenters bedömning av företaget måste först och främst belysas hur intressentkretsen kan se ut för och *större* företag. I en förenklad kontext har ett typiskt K2-företag banker och skatteverket som intressenter. I kontrast kan K3-bolagen, förutom de två nyss nämnda intressenterna, även ha externa ägare, exempelvis minoritetsägare, och de sistnämnda intressenterna blir framförallt intressanta i detta sammanhang. Skatteverket kommer att vara indifferent till om företagen tillämpar K2 eller K3 då det är deklarationen som står i fokus för den typen av intressenter. När det gäller bankerna däremot är det intressant hur dessa tar till sig skillnader i redovisning av finansiell information. Exempelvis vilken vikt som läggs på årsredovisningen gentemot löpande information från bolagen såsom månadsrapporter. Hur bankerna blir påverkade av skillnaderna är således svårt att svara på enligt Norberg. Gällande ägarna tror Norberg att, om man själv skulle sitta som extern minoritetsägare för ett onoterat bolag och inte har styrelseplats, är man oerhört intresserad av att få fram viss information så att man kan räkna på nyckeltal. Därtill är även den kringinformation som man får ut av upplysningarna av intresse.

5.5 Gunbritt Persson - Kontorschef Swedbank Strömstad

Gunbritt Persson har jobbat inom banken i 28 år. Sedan 1995 har Persson varit kontorschef på Swedbank i Strömstad (tidigare Sparbanken). Genom rollen som kontorschef har Persson även ansvarat för kreditgivningen på kontoret. Persson har tidigare arbetat som Rörelsechef i Bohuslän under tre år och även där varit ytterst ansvarig för kreditgivningen.

Vid intervjun med Swedbank koncentrerade vi oss främst på bankens rutiner gällande kreditgivning för att få förståelse av vad företags användning av K2 och K3 kan innebära.

Att företag som kommer tillämpa K2 kommer redovisa en rättvisande bild i förhållande till K3 är inget som nämnvärt kommer påverka bankens kreditbedömning. Att ett företag som kommer tillämpa K2 exempelvis väljer att skriva av en tillgång på fem år istället för på till-

gångens nyttjandeperiod är inget som påverkar bankens bedömning. Istället tar de fram egna beräkningar och räknar på hur många år tillgången skall amorteras.

När Swedbank gör en kreditbedömning använder de siffrorna som finns i årsredovisningen men även det som framgår av budgeten för att på så vis få en framtidsbild. De lägger även stor vikt vid en kassaflödesanalys som de själva tar fram utifrån årsredovisningen. Banken tar i detta fall med amortering istället för avskrivning för att försäkra sig om att företaget kan betala tillbaka ett eventuellt lån. Således är de ganska likgiltiga med vilket regelverk företaget valt att upprätta årsredovisning efter. Vid sidan av företagets siffror läggs även stor vikt vid företagarens förmåga att driva företag. Detta är av särskild vikt vid företag där en eller ett fåtal personer utgör ledningen. Vid *större* företag krävs en mer utförlig dokumentation i form av både siffror och ledande personer kring företaget. Tilläggas kan även göras att Swedbank inte följer de definitioner på *större* företag som följer av ÅRL utan har en egen definition där gränsvärdena är lägre än de i ÅRL.

Swedbank tar även hänsyn till specifika branscher i dess värderingar. Vid värdering av exempelvis fastigheter följer banken varken bokfört värde eller verkligt värde utan gör egna beräkningar. Vid exempelvis hyresfastigheter tas hänsyn till framtida hyror, ombyggnationer och hur hyresmarknader ser ut på den specifika orten. Vid innovationsföretag kommer Swedbank troligen heller inte påverkas nämnvärt om utvecklingskostnader aktiveras eller inte. Personer anser det är sällan innovationsföretag vänder sig till banker för att få kapital utan vänder sig snarare till riskkapitalister.

6 Analys

I nedanstående kapitel förs det en diskussion kring det insamlade empiriska och teoretiska materialet. Vi kommer inledningsvis diskutera skillnaderna mellan den praktiska tillämpningen av K2 och K3. Därefter behandlar vi faktorer som påverkar företags val mellan K2 och K3. Sedan diskuterar vi om skillnaderna mellan K2 och K3 påverkar intressenters bedömning av företaget. Avslutningsvis behandlar vi om ett införande av K3 påverkar jämförbarheten mellan svenska onoterade företag och europeiska onoterade företag.

6.1 Skillnaderna mellan den praktiska tillämpningen av K2 och K3

6.1.1 Grundläggande redovisningsprinciper

Alla företag som tillämpar K2 eller K3 skall följa de redovisningsprinciper som uttrycks i ÅRL. I 2 kap. 4 § andra stycket föreskrivs dock att företag får avvika från dessa principer om det finns särskilda skäl och är förenligt med god redovisningssed. Hur denna avvikelse får se ut uttrycks i respektive regelverk då både K2 och K3 är att ses som god redovisningssed.

I K2 är en av de viktigaste principerna *försiktighetsprincipen*. Detta framkommer av såväl lagtexten som i de intervjuer vi gjort med våra respondenter. Företag som tillämpar detta regelverk skall i nästan alla fall värdera tillgångar till anskaffningsvärde. Då företag inte värderar tillgångar till verkligt värde kommer det finnas värden i företaget som inte speglas i redovisningen. Det kan därmed uppstå en dold reserv, vilket ökar företagets chanser att överleva på lång sikt. Även i K3 är *försiktighetsprincipen* en viktig princip, den är dock inte lika stark som i K2. Detta har att göra med de ökade möjligheterna att redovisa tillgångar till verkligt värde. Enligt Törning och Drefeldt beror detta på att K3 vill visa en mer korrekt bild av företaget. Detta kommer ske tillsammans med en rad tilläggsupplysningar där företagen skall upplysa om väsentliga angelägenheter.

Gällande kravet på tilläggsupplysningar är våra respondenter oeniga. Törning och Far anser att BFN borde tagit in fler tilläggsupplysningar från IFRS for SMEs i syfte att underlätta vid presentationen av en rättvis bild i företaget. Törning anser att om K3-regelverket presenterar fler alternativ till tilläggsupplysningar kommer det endast att underlätta för företag då de slipper leta i bland annat IFRS för att kunna en rättvisande bild. Att ta fram fler tilläggsupplys-

ningar är inget Drefeldt förespråkar utan hävdar snarare att det leder till en ökad arbetsbörda för företagen när de skall ta fram sina rapporter. Törning och Drefeldt framhäver att det inte finns någon begränsning för företag att ta fram ytterligare tilläggsupplysningar om exempelvis en intressent skulle begära det. Detta gäller även för de företag som tillämpar K2 där utbudet av tilläggsupplysningar är än .

Det finns markanta skillnader i möjlighet att frånga grundläggande redovisningsprinciper i K2 i jämförelse med K3. I K2 har företagen möjlighet att bland annat göra undantag från *fortlevnadsprincipen*, *konsekvensprincipen* och *periodiseringsprincipen*. I K3 finns det bara en möjlighet att delvis frånga *fortlevnadsprincipen* och som ovan nämnt även delvis *försiktighetsprincipen*. Våra respondenter nämner att möjligheten att delvis frånga de grundläggande redovisningsprinciperna i ÅRL, framförallt i K2, beror på de förenklingar som gjorts i jämförelse med exempelvis K3.

6.1.2 Utseende balans- och resultaträkning

I K2-rådet finns standardiserade uppställningsformer för balans- och resultaträkning där det tydligt framgår vad som skall redovisas i posterna. Inskränkningar av vad som framgår av det allmänna rådet får inte under några förutsättningar ske. Vidare tillåts enbart tillämpning av kostnadsslagsindelad resultaträkning trots att detta inskränker den rätt som följer av ÅRL. K3-reglerna föreskriver att balans- och resultaträkning skall upprättas i enlighet med de uppställningsformer som finns i ÅRL. Posternas innehåll och form får upprättas med utgångspunkt i att dess information skall generera relevans till dess användare. Överlag lämnar K3-rådet större utrymme för företagen att göra bedömningar vid upprättande av dess balans- och resultaträkning. K2-rådet är, ur denna aspekt, mer stelbenta.

De flesta företag i Sverige är *försörjningsföretag* med endast en eller ett par anställda. En positiv aspekt med K2 i förhållande till K3, framförallt för denna typ av företag, är den minskade arbetsbördan vid upprättande av årsredovisning. Den förenklade redovisningen i K2 är central för dessa företag enligt Drefeldt, då de inte har behov av en fullödig årsredovisning. Detta för att det vanligen endast är intressenter såsom banker och Skatteverket som är angelägna att ta del av dess finansiella rapporter.

6.1.3 Avsättningar

Gällande kraven när en avsättning får göras föreligger tydliga skillnader. Den fundamentala principen i 3 kap. 9 § ÅRL är densamma, dvs. att en avsättning skall göras för förpliktelser som på balansdagen är sannolika till sin förekomst men osäkra till belopp och förfallotidpunkt. Därtill kräver även bägge regelverken att det skall vara *sannolikt* att förpliktelsen skall generera ett utflöde av resurser samt att det skall vara möjligt att göra en *tillförlitlig* uppskattning av detta belopp. Förutom kraven på förpliktelsens karaktär finns i K2 även inskränkningar gällande att avsättningar endast får göras för legala åtaganden, till skillnad från K3 där avsättningar även får göras enligt informella åtaganden, dock med vissa restriktioner. Enligt K3 finns det följaktligen större möjligheter att göra avsättningar. Framförallt påtagligt är möjligheten att redovisa avsättningar för omstruktureringsutgifter om företaget kan påvisa att det härrör från ett informellt åtagande. Således går det inte att kringgå avsättningsförbudet för exempelvis omsättningsutgifter i K2 då regelverket inte tillåter avsättningar för informella åtaganden. Emellertid tillåter K2-rådet att oredovisade avsättningar inte behöver redovisas för åtaganden som understiger ett belopp på 25 000 kronor alternativt utgör tio procent av det egna kapitalet²⁰⁷ vid årets ingång. Denna lättnad medges dock inte företag som tillämpar K3-reglerna.

Mellan de studerade regelverken kan vi även finna skillnader i förhållande till hur värdering av åtagandena skall ske i räkenskaperna. Dock ställer bägge regelverken krav på att det belopp som skall avsättas beräknas på ett *välgrundat*²⁰⁸ och *tillförlitligt* sätt. Den grundläggande principen i K3 är att alla åtaganden skall värderas till nuvärde, oavsett om värdering skall ske vid ett första redovisningstillfället eller vid senare tidpunkt. Möjligheten till nuvärdesberäkning är, om än begränsad, inte förekommande i K2.

Tidsaspekten är den huvudsakliga skiljepunkten på hur en värdering skall ske enligt K2-reglerna. Förväntas det föreliggande åtagandet infrias inom tio års tid skall avsättning, med undantag för pensionsförpliktelser, redovisas till nominellt värde. Däremot skall åtaganden, vilka förväntas bli reglerade om tio år eller därefter, redovisas till nuvärde. Trots det som sägs ovan finns förvisso möjlighet för företag att frivilligt nuvärdesberäkna ett åtagande vilket förfaller till betalning inom tio år,²⁰⁹ dock måste för dess tillämplighet företagets samtliga åta-

²⁰⁷ Förutsatt att denna summa är lägre än 25 000 kronor.

²⁰⁸ En välgrundad uppskattning beror på beaktningar av åtagandets säregna art, för tydligare illustration se exempelvis BFNAR 2008:1 kap. 16 p. 7.

²⁰⁹ BFNAR 2008:1 kap. 16 p. 10.

ganden värderas enligt samma princip.²¹⁰ Svenskt Näringsliv har påpekat K3:s upplysningskrav gällande avsättningar i sitt remissvar till utkastet. De anser att upplysningskravet är alltför långtgående och omfattande. Det tillägg av detaljerad information som krävs kan utgöra känslig information för företaget och orsaka mer skada än nytta.

6.1.4 Periodisering

Periodisering i enlighet med K2 är förenklat i jämförelse med K3-regelverket samt idag gällande normer. I sin tur innebär denna förenkling att företag som använder K2-regelverket kan välja att följa schablonmodeller vid periodisering om de så önskar. I K3 däremot finns ingen reglering kring periodisering över huvud taget.

En av de förenklingar K2-rådet erbjuder är att nyttjandeperioden för maskiner och inventarier får fastställas enligt schablon till fem år. Drefeldt belyser att denna typ av tillgångar i många fall har en väsentligt längre nyttjandeperiod än fem år. Att tillgångar ändå tillåts skrivas av på en betydligt kortare tid, kan ge upphov till att ett företag inte lämnar en rättvisande bild av dess ekonomiska ställning. Detta innebär en direkt överträdelse av den rättvisande bild redovisningen är tänkt att ge.

Huvudregeln vid avskrivningar av anläggningstillgångar är att dessa skall skrivas av från och med att anläggningstillgången tas i bruk. K3-regelverket kräver att tillgångens nyttjandeperiod skall gälla som avskrivningsgrund, dvs. avskrivningar skall göras enligt plan och i proportion till när under räkenskapsåret tillgången anskaffades. K2 tillåter dock att tillgångar får skrivas av för hela anskaffningsåret även om den varit tillhandahållen hela eller delar av året. K2-rådets förenkling bör alltså betraktas som ett undantag från den huvudregel som föreligger.

6.1.5 Utvecklingsutgifter

ÅRL stadgar att ett företag får ta upp utgifter för forsknings- och utvecklingsarbeten och liknande som immateriell tillgång, förutsatt att denne har ett *väsentligt* värde för företaget under kommande år. Trots att 4 kap. 2 § ÅRL ger viss möjlighet till aktivering av egenupparbetade immateriella tillgångar är det inte tillåtet av K2-rådet.²¹¹ Utgifter för egenupparbetad immateriella tillgångar skall således redovisas som kostnad i takt med att de uppstår. Möjligheten att aktivera utvecklingsutgifter är, om än till viss del begränsad, inte desto existerande i K3. Re-

²¹⁰ Detta för att principen skall tillämpas konsekvent.

²¹¹ BFNAR 2008:1 kap. 10 p. 3.

gelverket tillåter två alternativ, dels att kostnadsföra all utveckling, dels att aktivera samtliga utgifter för arbetet. Notera att för att aktivering skall få föreligga måste vissa angivna kriterier vara uppfyllda.²¹²

Följaktligen innebär förbudet att aktivera utvecklingsutgifter att K2-rådet direkt inskränker den rätt ÅRL gett den redovisningsskyldige. Därmed kommer de företag som tillämpar K2 inte ha möjlighet att använda den rätt lagen gett dem.

6.1.6 Säkringsredovisning

Säkringsredovisning är enligt huvudregeln i K2 inte tillåtet. Anledningen till att denna möjlighet inte finns beror på de förenklingar som har tillförts regelverket. De företag som i regel använder och kommer att använda sig av K2-regelverket kommer troligen inte heller vara intresserade av att använda sig av säkringsredovisning då det är ett sådant komplext område. När K2 skrevs utökades det dock med ett fåtal undantag. Detta innebär att K2-företag bland annat får använda sig av och redovisa terminskontrakt som används i syfte att exempelvis skydda ett köp eller en försäljning i utländsk valuta mot valutafluktuationer. Den säkrade posten skall då redovisas till terminskursen.

Säkringsredovisning är främst tänkt som ett alternativ åt de företag som kommer tillämpa K3. Då dessa företag är *större* och har fler transaktioner kommer de även ha ett helt annat behov av att säkra verksamheten. De kan på så vis exempelvis skydda aktieägare från oförutsägbara händelser, vilket i förlängningen innebär att man kan undvika en eventuell konkurs. Som ovan nämnts är säkringsredovisning ett komplext område och lagstiftaren ställer därmed inget krav på att det skall användas. Tanken är snarare att det skall finnas som ett alternativ. Detta är inte uppskattat av Skatteverket som anser det kan leda till att företag använder säkringsredovisning i resultat- och skatteplanerande syfte. Skatteverket anser vidare att det även bryter mot *konsekvensprincipen* om företagen kan välja att använda säkringsredovisning eller inte.

Enligt Norberg finns det dock en stor osäkerhet hur avsnittet om säkringsredovisning i K3 kommer se ut i slutliga versionen av K3. Eftersom IASB har tagit fram ett nytt förslag till säkringsredovisning kommer troligen även BFN behöva göra förändringar. Således är det svårt att avgöra hur företag som kommer tillämpa K3 skall gå tillväga.

²¹² Se avsnitt 4.1.5 gällande utgifter för forsknings- och utvecklingsarbeten enligt K3.

6.2 Faktorer som påverkar företags val mellan K2 och K3

K2	K3
Få intressenter	Många intressenter
Behov av förenklingsregler	Behov av alternativa regler (ex. som följer av ÅRL)
Försörjningsföretag	Innovationsföretag Fastighetsbolag

Tabell 5 Faktorer som påverkar valet mellan K2 och K3

Källa: Egen

När företag skall välja vilket regelverk de skall tillämpa bör en rad aspekter beaktas. Valet kan, *eventuellt*, bero på:

- Intressenters behov av information samt hur pass rättvisande bild av företaget informationen generera.
- Företagets behov av redovisningsmässiga principer såsom att exempelvis värdera tillgångar till verkligt värde eller anskaffningsvärde.
- Företagets storlek och bransch.

Vi går nedan igenom de möjliga faktorerna grundligare.

6.2.1 Intressenter

Ett typiskt K2-företag har i regel en liten intressentkrets vilket ställer krav på den information som genereras av årsredovisningen. Norberg framhåller att i normalfallet har ett typiskt K2-företag endast ägare, banker och Skatteverket som närmsta intressenter. Dessa kräver i regel detaljerad information från företag, dock kan banker, beroende på K2-företagets storlek kräva mer tilläggsupplysningar. Skatteverket är enbart intresserad av företagets deklaration och kräver därmed inte ytterligare upplysningar. Ett typiskt K3-företag, dvs. ett *större* företag, har i normalfallet högre omsättning än ett K2-företag och ofta även, enligt Norberg, en bredare intressentkrets. K3-företags intressenter gör vanligen större anspråk på mer detaljerad information och årsredovisning än vad som krävs om företag använder K2-regelverket. Dels för att kunna ta fram nyckeltal och dels för att kunna göra korrekta kreditbedömningar. K3:s stora krav på tilläggsupplysningar innebär således att informationen till företagets intressenter blir

mer informativ och rättvisande. K3:s omfattande upplysningskrav medför att intressenter ges en bättre bild av företagets ekonomiska situation.

Företaget måste alltså beakta vilka deras intressenter är och vilka krav de ställer på den information som lämnas. Om ett företag har en bred intressentkrets, vilka fordrar informativ och detaljerad information, betraktas således K3-regelverket vara mest lämpligt ur den aspekten att tilläggsupplysningarnas omfattning är större än i K2. Både Törning och Drefeldt understryker dock att ett företag som tillämpar K2 och vars intressenter efterfrågar mer information än vad som krävs skulle kunna lägga till den upplysningen i noter i årsredovisningen. Ett alternativt är även att företaget för en diskussion med eventuella intressenter.

6.2.2 Behov av redovisningsprincip

K3 kommer utgöra huvudregelverk för onoterade företag och K2 är dess förenklingsregelverk. K2-regelverket är ett standardiserat regelverk och reducerar mängden alternativ i redovisningen och i upprättandet av årsredovisningen i jämförelse med K3. Dock innehåller K2 en rad inskränkningar samt avvikelser från ÅRL, vilket begränsar användarens potential att anpassa redovisningen efter dess specifika behov. Därtill är K2 ett regelbaserat redovisningsregelverk medan K3 är ett principbaserat redovisningsregelverk. Detta innebär att K2:s användare har mer restriktiva möjligheter att göra bedömningar i jämförelse med K3:s användare då regelverket har detaljerade regler och principer för hur man skall redovisa i varje enskilt fall.

Tillämpas K2 och dess förenklingsregler uppvisar företaget inte en fullständig rättvisande bild av dess årsredovisning baserat på den ekonomiska innebörden. På lång sikt kommer dock företagets ekonomiska innebörd avspeglas på ett korrekt sätt. Tillämpar företaget istället K3 ställs större krav på redovisningen och årsredovisningen avspeglar en rättvisande bild.

En stor del av förenklingarna i K2-regelverket innebär att företag tillåts tillämpa schablonmodeller och delar av årsredovisningen kan utelämnas. Hur pass enklare tillämpningen av K2-regelverket är i praktiken kan diskuteras. Å ena sidan erbjuds standardiserade lösningar på exempelvis redovisningsmässiga problem och utformning av årsredovisning. Följer företaget reglerna till fullo betraktas företaget uppvisa en rättvisande bild. Å andra sidan är K2-reglerna inte fullt kopplade till skattereglerna vilket innebär att det bokförda resultatet kan skilja sig från det skattemässiga resultatet. Skatteverket yttrar i sitt remissvar att detta kan medföra ökad arbetsbörda vid upprättande av K2-företagets deklaration. K3 är huvudregelverk och dess tillämpning är betydligt mer omfattande än K2. Dels för att användaren själv tvingas sätta sig

in i regelverket och i många fall är tvungen att göra egna tolkningar inom ramverket. Dels för att användaren ges möjlighet att tillämpa alternativa regler som följer av ÅRL, exempelvis vid värdering av tillgångar.

Av ovanstående framställning kan konstateras att K2:s förenklingsregler i viss mån kan begränsa ett företags upprättande av årsredovisning. Regelverket tillåter inte alltid den rätt som normalt ges av ÅRL trots att detta skulle generera en mer rättvisande bild av redovisningen. Det finns dock en möjlighet att argumentera för att dessa förenklingsregler inte begränsar företag, då de vanligen inte har behov av mer avancerade och omfattande regler än de som finns i K2. Enligt vår mening behöver exempelvis inte ett typiskt K2-företag använda säsäkringsredovisning då det är komplext och resurskrävande. Dessa företag har enligt vår mening heller inte behovet av att säkra i samma utsträckning som ett *större* företag som har fler osäkra poster.

6.2.3 Bransch

Oberoende av andra faktorer kan även en branschrelaterad faktor vara en viktig beståndsdel. De studerade regelverken ger företag skilda möjligheter och alternativ gällande redovisning och utformning av årsredovisning. Är ett företag verksamt inom en viss bransch, där specifika redovisningsprinciper efterfrågas, kan valet baseras på vilket regelverk som är mest gynnsamt för dess typ av verksamhet.

K2-regelverket har även begränsningar gällande möjligheten att aktivera forsknings- och utvecklingsutgifter. Dess reglering hindrar användare att aktivera utgifter för egenupparbetade immateriella tillgångar trots att detta är tillåtet enligt ÅRL, dock endast i den mån vissa rekvisit är uppfyllda. K3-rådet tillåter att de utgifter hänförliga till utvecklingsfasen av egenupparbetade tillgångar tas upp som tillgång, förutsatt att samtliga premisser i 18 kap. p. 8 i K3-regelverket uppfylls. Den teoretiska avvikelserna mellan regelverken kan i praktiken leda till situationer där företag, vilka har behov att aktivera forsknings- och utvecklingsutgifter, kommer att välja att tillämpa K3 när denne implementeras i det svenska systemet. Drefeldt och Törning framhäver att behovet att aktivera utvecklingsutgifter är framförallt påtaglig i innovationsföretag då löpande kostnadsföring av dess utgifter skulle föranleda en minskning av eget kapital. Här finns ett argumentutrymme men tänkbart är att företag, av nyss beskriven karaktär, efter ett par års kostnadsföring kan komma lida kapitalbrist och riskera tvångslikvidation i

enlighet med 25:e kapitlet i ABL. Därmed bör företaget överväga en övergång till K3-reglerna.

Noterbart är dock att, som tidigare påpekats av Drefeldt, av alla företag som klassificeras som företag har enbart fyra procent immateriella tillgångar i sina balansräkningar. Därtill förklarar Drefeldt att aktivering av utvecklingskostnader är komplext, dels för att företagen först måste identifiera vilka utgifter de har, dels för att de sedan måste mäta nyttan och värdet av dessa utgifter.

Det kan således konstateras att det kan uppstå incitament för företag att byta från K2 till K3 om de har ett stort behov av att aktivera egenupparbetade immateriella tillgångar, dock är det få företag som de facto besitter immateriella tillgångar.

K2-regelverket tillåter enbart företag att upprätta kostnadsslagsindelad resultaträkning och gällande balansräkningen ges inte heller många möjligheter gällande uppställningsform. Dessa begränsningar hindrar företag att utforma årsredovisning utifrån företagets ekonomiska innebörd på ett korrekt sätt. Enligt Norberg upplever, i synnerhet, fastighetsbolag K2:s standardiserade uppställningsform begränsande och möjligheten att tillämpa en annan form av resultaträkning hade varit önskvärt för att kunna använda poster relevanta för dess typ av verksamhet. Förvisso finns fasta uppställningsformer även i K3, men i praktiken ges större möjligheter att göra bedömningar baserat på relevans och företagets karakteristiska situation.

6.3 Kan skillnaderna mellan K2 och K3 påverka intressenters bedömning av företaget?

Vilka intressenter ett företag har kan variera i stor grad, dels beroende på företagets storlek, dels på företagets bransch. Intressenter kan exempelvis utgöras av såväl ägare, företagsledning, långgivare, leverantörer, kunder, anställda, stat och kommun. Ett företags olika intressenter kan även efterfråga differentierad information om och från företaget. Det ställs ofta betydligt högre krav på *större* företag gällande information och upplysningar jämfört med företag som enbart har ett fåtal intressenter.

Nedanstående diskussion har sin utgångspunkt i en förenklad kontext gällande *större* företags intressenter. Vi har valt att utgå ifrån att ett företag enbart har tre intressenter; ägare, bank och Skatteverket och att till ett *större* företags intressentkrets räknas; ägare, Skatteverket, externa ägare samt bank.

De teoretiska skillnaderna mellan regelverken, som tidigare redogjorts för, kan i praktiken leda till stora skillnader gällande redovisning och utformning av årsredovisning. Redovisningsprinciperna kan ge upphov till dels olika resultat, dels skild framställning av nyckeltal. K2 tillåter exempelvis att anläggningstillgångar får skrivas av på 5 år medan K3 föreskriver att avskrivning skall ske enligt plan. Skrivs en maskin av enligt K2-reglerna fördelas 20 procent av kostnaderna per år och det årliga resultatet belastas betydligt högre än om avskrivning över den verkliga nyttjandeperiod sker. Frågan som ställs är, gällande de i tillämpningen väsentliga skillnaderna mellan regelverken; kan avvikelserna påverka intressenternas bedömning av företaget?

6.3.1 Skatteverket

Skatteverkets bedömer inte företag på samma sätt som övriga nämnda intressenter och fokus riktas mot deklarationen. Andra intressenter är vanligen angelägna av finansiella rapporter och olika nyckeltal. Valet mellan K2 och K3 kan avgöra hur skeptiska Skatteverket ställer sig till deklaraionsunderlaget.

Skatteverket har i sitt remissvar till K2 uttryckt att de är bekymrade över K2:s nuvarande koppling till beskattning, där det på flertalet ställen skiljer sig mellan redovisningen och beskattningen. K2-företag måste därför i dagens utseende på regelverket justera olika poster i deklarationen. Detta kan leda till ökat administrativt arbete och ökar risken för oavsiktliga fel. Med detta i beaktning kan skatteverket tänkas granska K2-företags deklaration mer kritiskt än K3-företags deklaration.

6.3.2 Externa ägare

Externa ägare, exempelvis minoritetsägare har ett intresse av att få fram tillräcklig information för att kunna ta fram nyckeltal och göra jämförande analyser. Den kringinformation som fås av tilläggningsupplysningar är även av intresse för att möjliggöra nyckeltal av olika karaktär. Trots att vi ovan påstått att företag inte har externa ägare, kan dock så vara fallet i realiteten. Å ena sidan har vi *större* företag som i framtiden skall tillämpa K3-reglerna och således omfattas av en omfattande tilläggsupplysningsplikt. Å andra sidan har vi företag som skall tillämpa K2-regelverket och medges lätttnadsregler gällande upplysningsplikten. Kan således dessa skillnader mellan regelverken påverka intressenternas bedömning av företaget? Baserat på omfånget av ställda krav på tilläggsupplysningar betraktas K2 begränsa intressenters möjlighet att ta fram de mått och värden som behövs för att göra fullständiga analyser. Ur den

aspekt, gällande intressenternas möjlighet att göra kompletta bedömningar, bör således K3-regelverket vara mest lämpligt att tillämpa för företag med denna typ av intressenter. Det går dock att hävda att ett företag likväl kan tillämpa K2-regelverket och ändå tillgodose sina intressenter med tillräcklig information. Den information och de upplysningar intressenterna fordrar skulle likväl kunna lämnas i noter, vilket både nämns av Törning och Drefeldt, då det inte finns restriktioner i K2 gällande att ytterligare upplysningar lämnas. Självklart skulle även en intressent kunna bilda sig en uppfattning om företaget via en diskussion med företagets ledning eller ägare. Vad som kan utläsas av företagets årsredovisning behöver därmed inte vara det avgörande. Årsredovisningen kan däremot vara avgörande vid en intressents första anblick av ett företag, dvs. innan denne har investerat i företaget, då denne enbart har finansiella rapporter och ett eventuellt rykte att gå efter. Får den eventuella intressenten inte ut tillräckligt med information ur årsredovisningen kanske denne inte väljer att gå vidare.

6.3.3 Banker

Huruvida bankers bedömning av ett företag påverkas beroende av om de använder K2 eller K3 är svårt att svara på då vi inte kan generalisera vår empiri från Swedbank. Därför kan vi endast utgå ifrån hur Swedbank har uttryckt sig angående deras kreditbedömning samt respondenternas uttalanden gällande banker.

Swedbank gör egna beräkningar vid kreditbedömningar och utgår inte helt från företagets finansiella rapporter och årsredovisningar. Exempelvis lägger de stor vikt vid kassaflödesanalys som de själva upprättar, oavsett om företaget redan har en färdigställd eller inte. De fokuserar mer på hur mycket företagen amorterar än om de skriver av tillgångar på beräknad nyttjandeperiod, dvs. som K3, eller förkortad tid, dvs. som K2. Detta innebär att signifikansen av användandet av K2 eller K3 minskar när Swedbank bedömer företagets ekonomiska ställning och kreditchanser. Swedbank utgår också till stor del från personliga möten med företaget och utvärderar hur väl de anser att företaget drivs samt vilken bransch företaget verkar i. Det kan dock vara till fördel för K3-företagen att banken lättare kan ta fram relevant ekonomisk information med hjälp av bifogade noter i årsredovisningen. Detta kan medföra att en mer överskådlig bild av företaget kan ske och att de således snabbare kan få lån. K2-företag kan däremot vara tvungna att genomgå en längre process i banken. Den slutliga bedömningen bör dock inte skilja sig beroende av regelverk.

6.4 Innebär K3 en ökad jämförbarhet med europeiska länders onoterade företag?

Väljer fler länder i EU att basera sina redovisningsregler för onoterade företag på IFRS for SMEs kommer jämförbarheten mellan länderna troligtvis öka. Det kommer fortfarande finnas skillnader på grund av anpassning till nationell skattelagstiftning men grunderna i redovisningen kommer bli enklare att jämföra. Detta går redan att urskilja för noterade koncerner inom EU där införandet av IFRS år 2005 ledde till en ökad jämförbarhet. Däremot finns det problem med jämförbarheten mellan moderbolag i koncerner eftersom redovisning i moderbolag fortfarande utformas efter nationella regler där historiska och kulturella händelser har stor inverkan på redovisningen. Detta måste förändras ifall jämförbarheten mellan EU-länder skall bli bättre. För att detta ska bli möjligt måste, enligt samtliga våra respondenter, en uppdatering av bolagsdirektivet göras. Uppdateringen av EU:s bolagsdirektiv för onoterade företag borde utformas efter IFRS for SMEs för att dels vara förenligt med de premisser som råder idag år 2011, dels för att möjliggöra tillämpningen av en gemensam standard inom EU.

I Tyskland och Frankrike finns fortfarande en väldigt stark koppling mellan redovisning och beskattning för onoterade företag. Redovisningsreglerna i dessa länder är även väldigt starkt förankrad till ländernas kultur och historia. Dessa samband främjar inte utvecklandet av en EU-standard för onoterade företag utan hämmar snarare utvecklingen. I och med införandet av K3 kommer det, enligt Norberg och Drefeldt, bli enklare att jämföra svenska onoterade företag med brittiska onoterade företag. Detta på grund av att båda länderna grundar sin redovisning på IFRS men däremot på olika sätt. K3 är baserat på IFRS for SMEs medan brittiska företag kan välja mellan brittisk UK GAAP och IFRS. UK GAAP konvergeras mer och mer med IFRS men det kommer fortfarande finnas skillnader mellan regelverken. De största skillnaderna ligger i områden som uppskjuten skatt och avskrivning av immateriella tillgångar.

7 Slutsats

Vi skall i slutsatsen besvara uppsatsens inledande problemställning. Vi kommer först gå igenom vad som skiljer regelverken åt. Vi kommer därefter presentera vad skillnaden mellan K2 och K3 kan få för betydelse för företagets intressenter samt vad K3 kommer innebära vid jämförelse mellan svenska och utländska onoterade företag. Slutligen kommer vi besvara uppsatsens övergripande fråga där vi kommer fram till vilket regelverk ett medelstort företag bör välja.

Vi har ovan redogjort för K2- och K3-regelverken och i praktiken finns tydliga skillnader. I K2-regelverket finns begränsande förenklingsregler och i K3-regelverket ges möjlighet att göra egna bedömningar och utforma redovisning och årsredovisning efter företagets situation. I slutsatsen utgår vi från ett *medelstort* företag, vilket vi definierar som ett företag som ligger över gränsvärdet 50/25/50²¹³ men under gränsvärdet 50/40/80. Mot ovanstående bakgrund väcks diskussion kring, gällande de i praktiken väsentliga skillnaderna, vilket regelverk som betraktas mest lämpligt för ett *medelstort* företag. De faktorer som eventuellt blir att ta hänsyn till är företagets bransch, behov av redovisningsprincip och vilken typ av intressentkrets som föreligger. Därtill bör även beaktas hur intressenterna bedömer företaget grundat på val av regelverk samt i vilken grad intressenterna efterfrågar en rättvisande bild av företagets verksamhet.

Vilket regelverk som får anses mest lämpligt för ett *medelstort* företag beror på företagets individuella situation och framtida avsikter. Det går därför egentligen inte att med en jämförande diskussion, ur denna aspekt, hävda att det ena regelverket är mer fördelaktigt än det andra. Vilket regelverk som anses bättre kommer även bero på hur revisionsbyråer framställer det ena regelverket i jämförelse med det andra. Vår slutsats är att K3 i många fall kommer att uppfattas vara det mest fördelaktiga valet för ett *medelstort* företag. Dels kommer det utgöra huvudregelverk och om företaget i framtiden har avsikter att expandera kommer ett byte till detta regelverk likväl föreligga. Dels har K3 större internationell anknytning vilket även kan vara positivt om företaget är verksamma internationellt eller tror sig bli så i framtiden. Oberoende av annat, är K3 även mest fördelaktigt för företag med en bred intressentkrets men även kan företag verksamma inom vissa branscher gynnas av dess redovisningsprinciper.

²¹³ Medelantalet anställda/Balansomslutning/Nettoomsättning

K2 är, ur företagens aspekt, att föredra av förenklingsskäl. Följs de standardiserade reglerna betraktas en rättvisande bild av dess finansiella situation avspeglas på lång sikt. Å andra sidan begränsar förenklingsreglerna företagets möjligheter och alternativ vid redovisningen och vissa avstamp från ÅRL:s grundläggande principer följer därav. Trots att vi ovan hävdade att K2 är att föredra ur företagens aspekt är det svårt att i praktiken se några fördelar för ett *medelstort* företag vid tillämpningen av dess redovisningsprinciper. K3-regelverket, som är betydligt mer komplicerat och omfattande än K2, ger trots allt användaren större möjligheter gällande redovisningen.

Ur intressentperspektiv är K3 regelverket med dess mer informativa årsredovisning att föredra. De höga kraven på redovisningen innebär dels att en rättvisande bild av redovisningen ges, dels att årsredovisningen innehåller mer information. Det går dock att argumentera att K2-regelverket är minst lika bra ur intressentperspektiv, den information dess intressenter efterfrågar skulle i praktiken kunna läggas till i noter. Swedbank grundar stora delar av sina beräkningar och analyser av ett företag på siffror och nyckeltal som de själva framställer. Att det finns skillnader mellan de två olika regelverken och den information som framställs verkar inte påverka Swedbank i allt för stor grad. Skatteverket är indifferent till om företagen tillämpar K2 eller K3 då det är deklarationen som står i fokus. Däremot kan Skatteverket ställa sig mer skeptiska till K2-företags deklarationsunderlag på grund av att de justeringar K2-företag måste göra inför deklarationen kan leda till oavsiktliga fel. För externa ägare kan även nyckeltal vara av intresse för att kunna kontrollera ett företags ekonomiska ställning. Det har tidigare konstaterats att samma typ av företag med samma typ av ekonomiska förutsättningar kan uppvisa skilda resultat och avvikande nyckeltal beroende på om det redovisar enligt K2 eller K3. Valet av redovisningsprincip kan alltså få påverkan på företagets jämförelsetal men även på hur externa intressenter bedömer dess ekonomiska ställning.

Införandet av IFRS som en gemensam standard för noterade koncerner inom EU har ökat jämförbarheten mellan europeiska länder på koncernnivå. Jämförbarheten mellan onoterade företag inom EU kommer troligtvis bli bättre i framtiden, då det är troligt att fler och fler EU-länder kommer sträva efter en gemensam standard för onoterade företag. IFRS for SMEs kommer då troligtvis vara grunden för denna gemensamma standard. För att detta ska kunna ske måste en uppdatering av EU:s bolagsdirektiv angående onoterade företag genomföras och utformningen bör då göras i enlighet med IFRS for SMEs. Det som tyder på att jämförbarheten inte kommer öka inom EU är att många länder fortfarande har en stark koppling mellan redovisning och beskattning för onoterade företag. Denna koppling har uppkommit främst på

grund av historiska och kulturella händelser inom olika länder. Detta samband måste minska ifall en gemensam standard för onoterade företag inom EU skall vara möjlig i framtiden.

I grunden kan både K2-reglerna och K3-reglerna betraktas fördelaktiga att tillämpa för ett *medelstort* företag. K3-rådet har dock löst svårigheterna kring att företag har individuella behov av redovisningsprinciper genom ett större utrymme för bedömningar medan K2 kan sägas begränsa bedömningsmöjligheten. Enligt vår mening bör alltså ett regelverk som ger utrymme att redovisa enligt ett företags specifika situation, för att kunna generera rättvisande bild och vara förenlig med god redovisningssed, anses mest lämpligt.

8 Förslag till framtida studier

Under vår studies gång har det framgått att området kring bankers kreditgivning betraktas aningen oklart ur företag och revisorers perspektiv. När ett företag ställs inför att välja mellan två möjliga redovisningsprinciper kan detta val baseras på många olika faktorer, varav en är att framställa den information dess intressenter efterfrågar. Tillämpas den ena kan eventuellt ett bättre resultat och en fullödigare finansiell rapport upprättas. Mot denna bakgrund hade det varit av intresse att en djupare studie gjorts gällande hur banker tar till sig skillnaderna i redovisningen. Eventuellt skulle studien kunna baseras på att användaren har två möjliga alternativa regelverk att välja mellan.

Källförteckning

Regelverk

Aktiebolagslagen (SFS 2005:551).

BFNAR (2008:1) (Bokföringsnämndens allmänna råd) *Årsredovisning i aktiebolag*.

Bokföringslagen (SFS 1999:1078).

Bokföringsnämndens vägledning, Upprättande av årsredovisning (K3).

Bokföringsnämndens vägledning, Upprättande av årsredovisning (K3) – Komplettering av utkast.

RR 22 – Utformning av finansiella rapporter. 2007. Samlingsvolymen 2007 Del 1. FAR Förlag, Avesta

Årsredovisningslagen (SFS 1995:1554).

Offentligt tryck

Prop. 1975:104 Regeringens proposition med förslag till ny bokföringslag m.m.

Prop. 1995/96:10 del 2 *Års- och koncernredovisning*.

Prop. 2006/07:65 Informationskrav i noterade företag, m.m.

Remissvar

Far

Göteborgs universitet Handelshögskolan.

Skatteverket.

Svenskt Näringsliv.

Sveriges Redovisningskonsulters Förbund.

Uppsala universitet.

Samtliga remissvar hämtade från <http://www.bfn.se/remisser/remissvar/K3/remissvar-k3.aspx>.

Litteratur

Abrahamsson, Göran; Arnell, Göran & Overud, Mattias. 2011. Fördjupning: Kan BFN:s K3-regelverk lyfta svensk redovisning? *Balans*, Nr 3.

- Arden, Mary. 1997. Truer and Fairer View: a European perspective. *The European Accounting Review* nr 6:4.
- Artsberg, Kristina. 2003. *Redovisningsteori – policy och –praxis*. Malmö: Liber AB.
- Bengtsson, Sofia. 2011. Några reflektioner över de föreslagna reglerna om säkringsredovisning. *PWC Accounting update*. 20 (februari): 3-5.
- Berling, Ulrika; Falk, Jenny & Falkman Pär. 2008. *K2 – Årsredovisning i aktiebolag*. Göteborg: Ernst & Young.
- Bierman, Johnson & Peterson. 1991. *Hedge accounting: an exploratory study of the underlying issues*. Norwalk, CT: FASB.
- Bokföringsnämnden årsredovisning 2010.
- Bryman, Alan & Bell, Emma. 2005. *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. Malmö: Liber ekonomi.
- Edenhammar, H., Thorell, P. 2005. *Företagens redovisning – att förstå årsredovisningar*, Iustus Förlag, Halmstad
- Engström, Stefan. 2009. Bokföringsnämnden och rättvisande bild, *Balans* nr 8/9.
- Ericsson, Fredrik. 2010. *Säkringsredovisning*. Lund: Lund Business Press.
- Far Samlingsvolymen 2009*, FAR SRS Förlag AB, Stockholm
- Holme, Idar Magne & Solvang, Bernt Krohn. 1997. *Forskningsmetodik*. Lund: Studentlitteratur.
- IFRS-volymen 2010*, FAR SRS Förlag AB, Stockholm
- Jacobsen, Dag Ingvar. 2002. *Vad, hur och varför?* Lund: Studentlitteratur.
- Lundahl, Ulf & Skärvad, Per-Hugo. 1999. *Utredningsmetodik för samhällsvetare och ekonomer*. Lund: Studentlitteratur.
- Nilsson Peter. 2011. Kort om K3-reglerna för årsredovisningsföretag, *Skattenytt*, 5: 263.
- Nilsson, Stellan. 2010. *Redovisningens normer och normbildare*, Malmö: Studentlitteratur.
- Nobes, Christopher & Parker, Robert. 2010. *Comparative International Accounting, Eleventh edition*. England: Pearson Education Limited.
- Norberg, Claes. 2009. Hur skulle utvecklingen av redovisningen av finansiella instrument kunna nyttiggöras vid beskattningen? *Skattenytt*, 3: 127-138.
- Olsson, Stefan. 2010. *Sanktioner vid avvikelser från god redovisningssed*. Uppsala: Iustus förlag.
- Skatteverket. 2011. *Handledning för sambandet mellan redovisning och beskattning*. SKV 305 utgåva 8.

Thorell, Per .1993. *EG:s redovisningsrätt*, Iustus Förlag, Uppsala.

Thomasson, Jan. 2004. *Externredovisning och finansiell analys*. Lund: Liber AB.

Elektroniska källor

Bokföringsnämnden, *Information om K-projektet*, <http://www.bfn.se/aktuellt/info-kprojekt.pdf>. Publicerat 26 oktober 2009. Hämtad 27 april 2011.

Bokföringsnämnden (Dnr 07-30) *Förslag till nytt allmänt råd med tillhörande vägledning*. <http://www.bfn.se/remisser/arkiv/remissbrev-K3.pdf>. Publicerat 18 juni 2010. Hämtat 12 april 2011.

Bokföringsnämnden (Dnr 30/07), *Skillnader mellan K2 och K3*, <http://www.bfn.se/aktuellt/skillnadslista-k2k3.pdf>. Publicerat 11 april 2007. Hämtat 8 april 2011.

Bokföringsnämnden, *Information om Bokföringsnämndens normgivningsprojekt för årsredovisning och årsbokslut för icke-noterade företag*, <http://www.bfn.se/aktuellt/ny-normgivning.pdf>. Publicerat 27 juni 2008. Hämtat 5 april 2011.

Far, *Branschorganisationen för revisorer och rådgivare*, http://www.far.se/portal/page?_pageid=114,340195&_dad=portal&_schema=PORTAL, Hämtat 20 april 2011.

Göteborgs universitet, *Fakta & siffror*, <http://www.hgu.gu.se/item.aspx?id=760>, Hämtat 12 maj 2011.

IFRS, *About the IFRS for SMEs*, <http://www.ifrs.org/IFRS+for+SMEs/IFRS+for+SMEs.htm>. Hämtat 25 april 2011.

IFRS, *IFRS for SMEs*, <http://www.ifrs.org/Current+Projects/IASB+Projects/Small+and+Medium-sized+Entities/Small+and+Medium-sized+Entities.htm>. Hämtat 25 april 2011.

Overud Mattias, *Bokföringsnämndens K-projekt*, http://www.deloitte.com/view/sv_SE/se/tjanster/finansiell-rapportering/0dca0fa75200e110VgnVCM100000ba42f00aRCRD.htm. Publicerat 4 juli 2009. Hämtat 17 april 2011.

Rådet för finansiell rapportering, <http://www.radetforfinansiellrapportering.se/>, 2011-04-13.

Skatteverket, *Vad gör Skatteverket?*, <http://www.skatteverket.se/omskatteverket/omoss.4.65fc817e1077c25b832800015922.html>, Hämtat 13 april 2011.

Svenskt Näringsliv, *Om Svenskt Näringsliv*, http://www.svensktnaringsliv.se/om_oss/, Hämtat 20 april 2011.

Sverige Redovisningskonsulters förbund, *SRF – den ledande organisationen!*, http://www.srfkonsult.se/portal/page/portal/srf/om_srf, Hämtat 13 april 2011.

Törning Eva, *Expertpanelen: Allt du behöver veta om K3-arbetet*,
<http://cfoworld.idg.se/2.13965/1.339790/expertpanelenallt-du-behoover-veta-om-k3-arbetet>. Publicerat 14 september 2010. Hämtat 2 april 2011.

Uppsala universitet, *Företagsekonomins tillväxt*,
http://www.fek.uu.se/institutionen/index.asp?page=institutionen_presentation, Publicerat 26 juni 2009. Hämtat 12 maj 2011.

Muntliga källor

Drefeldt, Caisa. Redovisningsexpert KPMG. Personlig intervju. Göteborg 15 april 2011.

Norberg, Claes. Svenskt Näringsliv. Telefonintervju. 19 april 2011.

Persson, Gunbritt. Kontorscheff Swedbank Strömstad. Telefonintervju. 19 maj 2011.

Törning, Eva. Redovisningsexpert på Grant Thornton. Personlig intervju. Helsingborg 11 april 2011.

Bilagor

Bilaga 1

Frågor till Eva Törning, Grant Thornton

1. Kan du berätta lite om dig själv och vad du jobbar med?
2. Ser du någon för- eller nackdel med K2?
3. Ser du någon för- eller nackdel med K3?
4. Ser du någon för- eller nackdel med IFRS?
5. Hur omfattande kommer det bli att byta mellan regelverken? Hur tror du personligen det kommer se ut?
6. Är gränsvärdena mellan och större företag för stort vid tillämpningen av K2?
7. När tror du att K3 kommer att implementeras? Frivilligt respektive tvingande?
8. Vilka ytterligare förändringar tror du K3 kommer att genomgå innan fastställandet?
9. Vilka är de mest väsentliga praktiska skillnaderna mellan K2 och K3?
10. Vilka är de mest väsentliga skillnaderna mellan K2 och K3:s utformning?
11. Kan skillnaderna mellan K2 och K3 påverka intressenters bedömning av företaget?
12. Vilka faktorer skulle kunna påverka företags val mellan K2 och K3?
13. Vilken typ av information tror du är viktigast för intressenter till onoterade företag?
14. Vad tror du är mest väsentligt för externa intressenter (ex. kreditinstitut) att ta del av?
15. Anser du att K3 regelverket ökar svenska företags jämförbarhet med onoterade företag i andra länder?
16. Har du några avslutande synpunkter eller reflektioner som du vill framföra?

Bilaga 2

Frågor till Caisa Drefeldt, KPMG

1. Kan du berätta lite om dig själv och vad du jobbar med?
2. Ser du någon för- eller nackdel med K2?
3. Ser du någon för- eller nackdel med K3?
4. Ser du någon för- eller nackdel med IFRS?
5. När tror du att K3 kommer att implementeras?
6. Vilka ytterligare förändringar tror du K3 kommer att genomgå innan fastställandet?
7. Vilka är de mest väsentliga skillnaderna mellan K2 och K3:s utformning?
8. Vilka är de mest väsentliga praktiska skillnaderna mellan K2 och K3?
9. Vilka faktorer skulle kunna påverka företags val mellan K2 och K3?
10. Kan skillnaderna mellan K2 och K3 påverka intressenters bedömning av företaget?
11. Innebär K3 en ökad jämförbarhet med europeiska onoterade företag?
12. Hur ser regleringen kring periodisering ut i K3?
13. Har du några avslutande synpunkter eller reflektioner som du vill framföra?

Bilaga 3

Frågor till Claes Norberg, Svenskt Näringsliv

1. Kan du berätta lite om dig själv och vad du jobbar med?
2. Ser du någon för- eller nackdel med K2?
3. Ser du någon för- eller nackdel med K3?
4. Ser du någon för- eller nackdel med IFRS?
5. Vilka för- och nackdelar finns med K3 jämfört med andra befintliga regelverk?
6. Är gränsvärdena mellan och större företag för stort?
7. När tror du att K3 kommer att implementeras?
8. Vilka ytterligare förändringar tror du K3 kommer att genomgå innan fastställandet?
9. Vilka är mest väsentliga skillnaderna mellan K3 och hur dess framtida användare redovisar idag?
10. Vilka är de mest väsentliga praktiska skillnaderna mellan K2 och K3?
11. Vilka är de mest väsentliga skillnaderna mellan K2 och K3:s utformning?
12. Vilka faktorer påverkar företagens val mellan K2 och K3?
13. Kan skillnaderna mellan K2 och K3 påverka intressenters bedömning av företaget?
14. Finns det något regelverk i Europa som är likt K3?
15. Innebär K3 en ökad jämförbarhet med europeiska onoterade företag?
16. I nuvarande IAS 39 får man bara göra säkringsredovisning om effektiviteten är inom 80-125%. I förslaget till nya IFRS 9 är detta ersatt med ett krav på att säkringsredovisningen skall vara neutral. Hur är det tänkt i K3 gällande effektiviteten?
17. Har du några avslutande synpunkter eller reflektioner som du vill framföra?

Bilaga 4

Frågor till Gunbritt Persson, Swedbank

1. Hur går ni tillväga vid en kreditbedömning?
 - a. Följer ni några specifika mallar?
2. Skiljer sig kreditbedömningen mellan stora och små företag?
3. Har ni olika bedömningar beroende på bransch? Exempelvis fastighetsbolag och innovationsföretag?
4. Om ett företag tillämpar ett regelverk som (allmänt känt) inte genererar en lika rättvisande bild av företagets ekonomiska ställning i jämförelse med andra regelverk, är detta något ni anmärker på eller tar med i era bedömningar?
5. Tar ni hänsyn till vilket regelverk företaget använder vid redovisning, exempelvis BFNAR eller RR?
6. Hur viktig är årsredovisningen vid ett kreditbeslut?
 - a. Resultaträkning
 - b. Balansräkning
 - c. Kassaflödesanalys
 - d. Nyckeltal
7. Kräver ni in mer information än det som framgår av årsredovisningen?
8. När ett företag vill ha en fastighet som säkerhet, vilket värde sätter ni på den? Bokfört? Verkligt? Eget uträknat?